

ಬಿ.ಬಿ. ಎ/ ಬಿಬಿಎಎಂ ಮೊದಲನೆಯ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಪದ-1

(ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ)

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎಂ.ಜಿ. ಮಂಜುನಾಥ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎಸ್.ಎಲ್. ಮಂಜುನಾಥ

ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ವಿದ್ಯಾ

ಡಾ. ಬಿ.ಸಿ. ರಾಜಕುಮಾರ್

ಡಾ. ಸತ್ಯಮಂಗಲ ಮಹದೇವ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು ಆವರಣ, ಬೆಂಗಳೂರು

A Prescribed Text Book for BBA/BBAM I&II Semester; Nirvahana Sampada (AADHUNIKA KANNADA SAHITHYA)- 1 &2 –Kannada Snataka Adhyayana Mandali, Chief Editor: Dr. M G MANJUNATH Editors-. DR. S. L. Manjunatha, Dr. M S Vidhya, Dr. Rajakumar B.C. Dr. Satyama ngala Mahadev. Published by: Bengaluru City University BangaloreCity University: Bangalore – 01.

@ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದೆ.

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ

ಡಾ. ಎಂ.ಜಿ. ಮಂಜುನಾಥ
ಡಾ. ಎಸ್.ಎಲ್. ಮಂಜುನಾಥ
ಡಾ. ಬಿ. ಎನ್. ಪೂರ್ಣಿಮ
ಡಾ. ಸುವರ್ಣ ಸಂಗಣ್ಣ ಹುಡೇದ
ಪ್ರೊ. ಬೊಮ್ಮಗೌಡ
ಡಾ. ಮನೋನ್ಮನಿ
ಡಾ. ಪಿ. ಬೆಟ್ಟೇಗೌಡ
ಡಾ. ಎನ್.ಆರ್. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ

ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಕಟಣೆ: 2024

ಪರಿವಿಡಿ:

ಕವನಗಳು:

1. ಕನ್ನಡಿಗರತಾಯಿ	:	ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ
2. ಸುಗ್ಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ	:	ಕುವೆಂಪು
3. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಾಂವ	:	ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ
4. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೆ ಜಾತಿ:	:	ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ
5. ನಾಡದೇವಿಯೇ	:	ಕೆ.ಎಸ್. ನಿಸಾರ್‌ಅಹಮದ್
6. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್	:	ಡಾ.ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ
7. ಅಮ್ಮನಗುಡ್ಡ	:	ಚ. ಸರ್ವಮಂಗಳ
8. ಧನ್ಯವಾದಗಳು	:	ಲಲಿತಾ ಸಿದ್ದಬಸವಯ್ಯ

ಕಥೆಗಳು:

1. ಮೊಸರಿನ ಮಂಗಮ್ಮ	:	ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶಅಯ್ಯಂಗಾರ್
2. ತಿರುಗಿ ಹೋದಳು	:	ವೀಣಾ ಶಾಂತೇಶ್ವರ
3. ದೇವರ ಹೆಣ	:	ಕುಂ. ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ

ಪ್ರಬಂಧಗಳು:

1. ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆ	:	ಪು.ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್
2. ವೈಚಾರಿಕತೆ	:	ಎಚ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ
3. ಸ್ಕೂಟರ್‌ರಿಪೇರಿ	:	ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ

ಕವನಗಳು:

1. ಕನ್ನಡಿಗರತಾಯಿ

– ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ

ತಾಯಿ ಬಾರ, ಮೊಗವ ತೋರ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಮಾತೆಯೆ!
ಹರಸುತಾಯಿ ಸುತರಕಾಯೆ, ನಮ್ಮಜನ್ಮಜಾತೆಯೆ!

ನಮ್ಮತಪ್ಪನೆನಿತೊ ತಾಳೆ,
ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದೆಮ್ಮನಾಳೆ;
ನೀನೆ ಕಣಾ ನಮ್ಮ ಬಾಳೆ,
ನಿನ್ನ ಮರೆಯಲಮ್ಮವು–

ತನುಕನ್ನಡ, ಮನ ಕನ್ನಡ, ನುಡಿಕನ್ನಡವೆಮ್ಮವು
ಹಣ್ಣಿನೀವಕಾಯಿನೀವ ಪರಿಪರಿಯ ಮರಂಗಳೊ,

ಪತ್ರಮೀವ ಪುಷ್ಪಮೀವ ಲತೆಯ ತರತರಂಗಳೊ,
ತನೆಯ ಕನೆಯ ಗಾಳಿಯೊ,
ಖಗ ಮೃಗೋರಗಾಳಿಯೊ,
ನದಿ ನಗರ ನಗಾಳಿಯೊ!
ಇಲ್ಲಿಲ್ಲದುಡುಳಿದುದೆ?–

ಜೇನು ಸುರಿವ ಹಾಲು ಹರಿವ ದಿವಂ ಭೂಮಿಗಿಳಿದುದೆ?

ಬುಗರಿಯೀಯೆ ಶಬರಿಕಾಯೆರಾಮನಿಲ್ಲಿ ಬಂದನೆ?
ಕನ್ನಡ ದಳ ಕೂಡಿಸಿ ಖಳ ದುಶಾಸ್ಯನಂಕೊಂದನೆ?

ಪಾಂಡವರಜ್ಞಾತ್ಮಮಿದ್ಧ,
ವಲಲಂ ಕೀಚಕನ ಗೆದ್ದ;
ಕುರುಕುಲಮುಂಗದನ ಮೆದ್ದ
ನಾಡು ನೋಡಿದಲ್ಲವೇ?

ನಂದನಂದನನಿಲ್ಲಿಂದ ಸಂದಿಗಯ್ದನಲ್ಲವೇ?

ಶಕವಿಜೇತನಮರ ಶಾತವಾಹನಾಖ್ಯನೀ ಶಕಂ
ನಿನ್ನೊಳಂದು ತೊಡಗಿ ಸಂದುದರ್ಥ ಭರತದೇಶಕಂ!

ಚಳುಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರಲ್ಲಿ,
ಗಂಗರಾಕದಂಬರಲ್ಲಿ,
ಹೊಯ್ಸಳ ಕಳಹುರ್ಯರಲ್ಲಿ,
ವಿಜಯನಗರ ಭೂಪರು

ಆಳ್ವರಲ್ಲಿಯಲ್ಲದೆಲ್ಲಿ ತಾಯೆ ಮೇಣಲೂಪರು?

ಜೈನರಾದ ಪೂಜ್ಯಪಾದಕೊಂಡಕುಂದವರ್ಯರ
ಮದ್ವಯತಿಯೆ ಬಸವಪತಿಯೆ ಮುಖ್ಯಮತಾಚಾರ್ಯರ

ಶರ್ವ ಪಂಪ ರನ್ನರ,
ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಜನ್ನರ
ಷಡಕ್ಷರಿ ಮುದ್ದಣರ,
ಪುರಂದರವರೇಣ್ಯರ

ತಾಯೆ, ನಿನ್ನ ಬಸಿರೆ ಹೊನ್ನಗನಿ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ!

ಹಳೆಯಬೀಡ ಬೇಲನಾಡ ಮಾಡಮೆನಿತೊ ಸುಂದರಂ!
ಬಿಳಿಯ ಕೊಳದ ಕಾರಕಳದ ನಿಡುಕರೆನಿತೊ ಬಂಧುರಂ!

ಇಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಶಿಲ್ಪಮಿಲ್ಲ;
ನಿನ್ನಕಲ್ಲಿ ನುಡಿವುದೆಲ್ಲ!
ಹಿಂಗತೆಯನಿವಾಲ ಸೊಲ್ಲ
ನೆಮ್ಮತ್ತೃಷ್ಣೆಗೆದಕ್ಕಿಸು -

ಹೊಸತುಕಿನ್ನರಿಯಲಿ ನಿನ್ನ ಹಳೆಯ ಹಾಡನುಕ್ಕಿಸು!
ಆರ್ಯರಿಲ್ಲಿ ಬಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಸೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕದಂ?
ನಿನ್ನ ನುಡಿಯಿನಚ್ಚುಪಡಿಯನಾಂತರೆನಿತೊತಕ್ಕದಂ?

ಎನಿತೊ ಹಳೆಯ ಕಾಲದಿಂದ
ಬರ್ದಿಲಮೀ ಬಾಸೆಯಿಂದ
ಕಾಲನ ಮೂದಲಿಸಿ ನಿಂದ
ನಿನಗೆ ಮರವೆ ಹೊದವುದೆ?

ನಿನ್ನ ನುಡಿಗೆ ನಿನ್ನ ನಡೆಗೆ ಮುದುಪುಮೆಂದುಮೊದವುದೆ?
ತನ್ನ ಮರೆಯಕಂಪನರಿಯದದನೆ ಹೊರಗೆ ಹುಡುಕುವ
ಮೃಗದ ಸೇಡು ನಮ್ಮ ಪಾಡು ಪರರ ನುಡಿಗೆ ಮಿಡುಕುವ!

ಕನ್ನಡಕಸ್ತೂರಿಯನ್ನ
ಹೊಸತುಸಿರಿಂ ತೀಡದನ್ನ
ಸುರಭಿಎಲ್ಲಿ? ನೀನದನ್ನ
ನವಶಕ್ತಿಯನೆಬ್ಬಿಸು -

ಹೊಸ ಸುಗಂಧದೊಸಗೆಯಿಂದಜಗದಿ ಹೆಸರ ಹಬ್ಬಿಸು!

ನಿನ್ನ ಪಡೆಯಕತೆಯಕಡೆಯ ನುಡಿಯೆ ತಾಳಿಕೋಟಿಯು?
ಕಡಲಿನೊರತೆಗೊಳವೆ ಕೊರತೆ? ಬತ್ತದು ನಿನ್ನೊಟಿಯು!

ಸೋಲಗೆಲ್ಲವಾರಿಗಿಲ್ಲ?

ಸೋತು ನೀನೆ ಗೆದ್ದೆಯಲ್ಲ?

ನಿನ್ನನಳಿವು ತಟ್ಟಲೊಲ್ಲ!-

ತಾಳಿಕೋಟೆ ಸಾಸಿರಂ

ಬಾಹುಬಲದಿ ಮನೋಬಲದಿ ತಾಯೆ ಗೆಲುವೆ ಭಾಸುರಂ!

ಕುಗ್ಗದಂತೆ ಹಿಗ್ಗಿಪಂತೆ ನಿನ್ನ ಹೆಸರಟಿಕೆಯಂ,
ನೀಗದಂತೆ ಸಾಗಿಪಂತೆ ನಿನ್ನ ನುಡಿಯಡಕ್ಕೆಯಂ,

ನಮ್ಮದೆಯಂತಾಯೆ ಬಲಿಸು,

ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೆಲಸು,

ನಮ್ಮ ಮನಮನೊಂದೆ ಕಲಸು!

ಇದನೊಂದನೆಕೋರುವೆ-

ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಜಗತ್ತೀರ್ತಿ ಎಂದಿಗೇಮಗೆ ತೋರುವೆ?

ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ: ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅವರು.ಕಾಸರಗೋಡುಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂಜೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ 13.03.1883 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ಸಾಹುಕಾರ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ, ತಾಯಿ ದೇವಕಿಯಮ್ಮ. ಬಿ.ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅವರು ದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲದೆ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಾಸ ಬಿಟ್ಟು ಪದ್ಯ ರಚಿಸಿದ ಮೊದಲ ಕವಿ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೂ ಪಾತ್ರರಾದವರು. ಸಂಶೋಧಕ, ವಿಮರ್ಶಕ, ಅನುವಾದಕರಾಗಿಯೂಜನಪ್ರಿಯರು. ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು: ಗಿಳಿವಿಂಡು, ನಂದಾದೀಪ. ನವೀನ ಚಂದ್ರಸೇನರ ಬಂಗಾಳಿ ಕೃಷ್ಣ ಚರಿತೆಯಗದ್ಯಾನುವಾದ, 'ಸಿಂಗಲ ಸುತ್ತ' ಬೌದ್ಧ ಸೂತ್ರಗಳ ಕನ್ನಡಅನುವಾದ. ರವೀಂದ್ರನಾಥತಾಕೂರ್, ಅಹಮದ್‌ಇಕ್ಬಾಲ್, ಉಮರ್‌ಖಯ್ಯಾನ ರುಬಾಯಿಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವೈಖಾಖಿ ಮತ್ತುಗೊಲ್ಲೊಥಾಖಂಡ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜಪಾನಿನ ನೋ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರಭಾನು, ಹೆಬ್ಬರಳು, ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥತೀರ್ಥಂಕರಚರಿತೆ, ಬಾಹುಬಲಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರಚರಿತೆ, ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮಜೀವಿತಾವಧಿಯನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟದ್ದರಿಂದಾಗಿ 1949ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಬಿರುದು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ಇವರುಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದವರು. ಹೊಗಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಹಾತೊರೆಯದಇವರು 1950ರಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಕನ್ನಡ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. 06.09.1963ರಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅವರುದೈವಾಧೀನರಾದರು. ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಕನ್ನಡದ ಬಾವುಟ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ:

ಆಕಾಶ ; ನಗಾಳಿ-ಪರ್ವತಗಳ ಸಮೂಹ: ನಿಡುಕರು-ನಿಡಿದಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ (ನಿಡು ನಿಂದಿರುವ) ಗೊಮ್ಮಟಮೂರ್ತಿ; ಬಸಿರು-ಗರ್ಭ, ಗರ್ಭಾಶಯ; ಬಿಳಿಯ ಕೊಳ-ಬೆಳಗೊಳ, ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ; ಬೇಲನಾಡು-ಬೇಲೂರು; ಶರ್ವ-ನ್ಯಪತುಂಗನ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು; ಸುರಭಿಸುಗಂಧ, ಸುವಾಸನೆ, ಬುಗರಿ-ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣು (ಚರ್ಮ ರೋಗ ನಿವಾರಕ ಕಾಯಿ) ನಗಾಳಿ : ನಗ-ಪರ್ವತ; ಆಳಿ-ಸಮೂಹ-ಪರ್ವತಗಳ ಸಮೂಹ. ಖಗ : ಖ-ಆಕಾಶ; ಗ-ಗಮಿಸುವುದು (ಸಂಚರಿಸುವುದು) ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವುದು - ಪಕ್ಷಿ ಖಗಮ್ಯಗೋರಗಾಳಿ:ಖಗ-ಪಕ್ಷಿ; ಮ್ಯಗ-ಪ್ರಾಣಿ; ಉರಗ-ಹಾವು; ಆಳಿ-ಸಮೂಹ; ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ ಹಾವುಗಳ ಸಮೂಹ; ಕೊಂಡುಕುಂದವರ್ಯ : ಜೈನಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ದಿಗಂಬರ-ಶ್ವೇತಾಂಬರ ಎಂಬ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಭೇದಗಳು ಹುಟ್ಟುವ ಮೊದಲು ಜೈನಧರ್ಮವು ಅರ್ಹಂತ, ಅನೇಕಾಂತ ಎಂಬಿವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

2. ಸುಗ್ಗಿ ಬರುತಿದೆ

— ಕುವೆಂಪು

ಅಡಿಯ ಗೆಜ್ಜೆ ನಡುಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತ ಸುಗ್ಗಿ ಬರುತಿದೆ!
ಸುಗ್ಗಿ ಬರೆ ಹಿಗ್ಗಿ ತಿರೆ ಸಗ್ಗಿಸೂಗುವ ತರುತಿದೆ!
ಕಣಿವೆಯಿಳಿದು ತೆಮರನೇರಿ,
ತರುಗಳಲ್ಲಿ ತಳಿರ ಹೇರಿ,
ಹೊಸತು ಜೀವಕಳೆಯ ಬೀರಿ
ಸುಗ್ಗಿ ಮೂಡುತಿರುವುದು!
ಬನದ ಬಿನದದಿನಿದು ನಿನದ ಮನದೊಳಾಡುತಿರುವುದು!

ಬಂಡನುಂಡುದುಂಬಿವಿಂಡು ಹಾಡುತಿಹವು ಹಾರುತ್ತ,
ಮತ್ತ ಮಧು ಮಾಸವಿದು ಬನ್ನಿರೆಂದು ಸಾರುತ್ತ.
ಜಾರುತಿಹುದುಮಾಗಿ ಚಳಿ,
ಕುಸುಮಿಸಿರುವ ಲತೆಗಳಲಿ
ಮೆರೆಯುತಿಹವು ಸೊಕ್ಕಿದಳಿ
ಮುಕ್ತಜೀವರಂದದಿ!
ಉಲಿಯೆ ಪಿಕ, ಗಳಪೆ ಶುಕ, ಸುಗ್ಗಿ ಬಂದಿತಂದದಿ!

ಮಾಮರಂಗಳಲಿ ವಿಹಂಗತತಿಯ ನಿಸ್ವನಂಗಳಿಂ,
ತಳಿರ ಸೊಂಪನಲರಜೊಂಪನಾಂತ ಬನಬನಂಗಳಿಂ,
ನಲಿವ ಪಚ್ಚೆಯುಡೆಯನುಟ್ಟು,
ಅರಳಿದರಳುಗಳನು ತೊಟ್ಟು,
ಹಿಮದ ಮಣಿಯ ಮಾಲೆಯಿಟ್ಟು
ತಣಿದು ಸೋಲೆ ಕಣ್ಣನಂ
ಕರೆವಳೋವಿ ಬನದದೇವಿ ತನ್ನ ಸುಗ್ಗಿಯಾಣ್ಣನಂ!

ಹಾರಿ ಮೆರೆವಜಾರಿ ಹರಿವತೊರೆಯತಂಪು ದಡದೊಳು,
ಮೇಲೆ ಭಾನುತೇಲೆ, ನಾನು ಕುಳಿತು ಮರದ ಬುಡದೊಳ
ತಿರಿಯ ಸಿರಿಯ ನೋಡುತಿರುವೆ;
ಕುರಿತು ಹಾಡ ಹಾಡುತಿರುವೆ;
ಸೊಬಗಿನೊಡನೆಕೂಡುತಿರುವೆ
ಕರಗಿ ಮುಳುಗಿ ತೇಲುತ್ತ!
ತೊರೆದಗಂಡನೆದುರುಗೊಂಡಕೋಮಲೆಯನು ಹೋಲುತ್ತ!

ತುರುಗಳೆಲ್ಲ ಮೇಯೆ, ಗೊಲ್ಲ ಬಸಿರಿಮರದ ನೆಳಲಲಿ
ಮಲಗಿಸಿಹನು ಮಧುವನವನು ಮುದವನುಲಿವ ಕೊಳಲಲಿ!

ನಿಂತು ಮೇವ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟು,
ಕಿವಿಯನೆರಡ ನೆಟ್ಟಗಿಟ್ಟು,
ಗೊಲ್ಲನೆಡೆಗೆ ದಿಟ್ಟಿಯಿಟ್ಟು
ಬರೆದಚಿತ್ರದಂದದಿ

ಗವಿಗಳೆಲ್ಲ ಸವಿಯ ಸೊಲ್ಲನಾಲಿಸಿಹವು ಚಂದದಿ!
ಗಿರಿಗಳಿರಾ, ತೊರೆಗಳಿರಾ, ಎಲೆ ವಿಹಂಗಮಗಳಿರಾ,
ತರುಗಳಿರಾ, ಬನಗಳಿರಾ, ಮಗಮಗಿಪ ಸುಮಗಳಿರಾ,
ಸೊಬಗೆ ನನ್ನಿಎಂದು ಸಾರಿ;
ನನ್ನಿಯೆ ಸೊಬಗೆಂದುತೋರಿ;
ಸೊಗದ ಸೊದೆಯತಿರೆಗೆ ಬೀರಿ,
ಒಲೈ ಸೊಬಗು ಸೊಗದಲಿ
ಪರಮಪುರುಷನಮಲ ಹರುಷವಿಹುದ ಸಾರಿಜಗದಲಿ!

ಮಧುವೆ ಬಾರ! ಮುದವತಾರ! ನೀನೆ ದೇವದೂತನು!
ಪರದಚಿಂತೆ ಮರೆಯದಂತೆ ಕಳುಹುವನು ವಿಧಾತನು!
ಬುವಿಯ ಸಿಂಗರಿಸುತ ಬಾರ!
ಪರದ ಬೆಳಕಿನಿಳಿಗೆ ತಾರ!
ಸೊಬಗೆ ಶಿವನು ಎಂದು ಸಾರ!
ಬಾರ ಶಕ್ತಿದಾಯಕ!
ಹಳಿತ ಕೂಡಿ ಹೊಸತು ಮಾಡಿ ಬಾರೆಲೆಯತುನಾಯಕ!

ಕುವೆಂಪು:ಕುವೆಂಪು ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 29, 1904 - ನವೆಂಬರ್ 11, 1994), ಕನ್ನಡದಅಗ್ರಮಾನ್ಯ ಕವಿ, ಮಹಾಕವಿ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರ, ನಾಟಕಕಾರ, ವಿಮರ್ಶಕ ಮತ್ತು ಚಿಂತಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ ಕಂಡ ದೈತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆ. ವರಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಿಂದ 'ಯುಗದ ಕವಿ ಜಗದ ಕವಿ' ಎನಿಸಿಕೊಂಡವರು. ವಿಶ್ವಮಾನವ ಸಂದೇಶ ನೀಡಿದವರು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ತಮ್ಮ ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣದರ್ಶನಂ ಮಹಾಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (1967)ಯನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದವರು. ಕವಿ, ಲೇಖಕ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ, ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದವರು. ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಾದ ಸಣ್ಣಕತೆ, ಕವಿತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ಶಿಶುಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಆತ್ಮಕಥೆ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ ಬರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿದರು.ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ, ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ಎಂಬ ಎರಡು ಬೃಹತ್ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು: ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪದ್ಮ ವಿಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 'ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ'. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ..

3. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಾಂವಾ

- ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

ಇನ್ನೂಯಾಕ ಬರಲಿಲ್ಲವ್ವಾ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಾಂವಾ
ವಾರದಾಗ ಮೂರ ಸರತಿ ಬಂದು ಹೋದಾಂವಾ

||ಪ||

ಭಾರಿಜರದ ವಾರಿ ರುಮ್‌ಲಾ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಾಂವಾ
ತುಂಬ ಮೀಸಿ ತೀಡಿಕೋತೆ ಹುಬ್ಬ ಹಾರಸಾಂವಾ
ಮಾತುಮಾತಿಗೆ ನಕ್ಕ ನಗಿಸಿ ಆಡಿಸ್ತಾಡಾಂವಾ
ಏನೋ ಅಂದರೆ ಏನೋ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡ ಹಾಡಾಂವಾ
ಇನ್ನೂಯಾಕ....

ತಾಳೇಮಣಿಗೆ ಬ್ಯಾಳಿಮಣಿ ನಿನಗೆ ಬೇಕೇನಂದಾಂವಾ
ಬಂಗಾರ-ಹುಡುಗೇ ಭಂಡಾರನ ಬೆಳೆಸೇನಂದಾಂವಾ
ಕಸಬೇರೆ ಕಳೆದು ಬಸವೇರ ಬಿಟ್ಟುದಾಟಿ ಬಂದಾಂವಾ
ಜೋಗ ತೇರಿಗೆ ಮೂಗುತಿ ಅಂತ ನನಗ ಅಂದಾಂವಾ
ಇನ್ನೂಯಾಕ....

ಇರುಅಂದರೆ ಬರತೇನಂತವದ್ದು ಹೊರಡಾಂವಾ
ಮಾರೀ ತೆಳಗ ಹಾಕಿತೆಂದರೆಇದ್ದು ಬಿಡಾಂವಾ
ಹಿಡಿ ಹಿಡೀಲೆರೊಕ್ಕಾತಗದು ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ ಅನ್ನಾಂವಾ
ಖರೇಅಂತ ಕೈ ಮಾಡಿದರೆ ಹಿಡೆದಬಿಡಾಂವಾ
ಇನ್ನೂಯಾಕ....

ಚಹಾದ ಜೋಡಿ ಚೂಡಾಧಾಂಗ ನೀ ನನಗಂದಾಂವಾ
ಚೌಡಿಯಲ್ಲ ನೀ ಚೂಡಾಮಣಿಯಂತ ರಮಿಸ ಬಂದಾಂವಾ
ಬೆರಳಿಗುಂಗರಾ ಮೂಗಿನಾಗಮೂಗಬಟ್ಟಿಟ್ಟಾಂವಾ
ಕಣ್ಣಿನಾಗಿನ ಗೊಂಬಿಹಾಂಗ ಎದ್ದಾಗನಟ್ಟಾಂವಾ
ಇನ್ನೂಯಾಕ....

ಹುಟ್ಟಾಯಾಂವಾ ನಗೀಕ್ಕಾದಿಗಿ ಮುಡಿಸಿಕೊಂಡಾಂವಾ
ಕಂಡ ಹೆಣ್ಣಿಲೇ ಪ್ರೀತಿ ವೀಳೆ ಮಡಚಿಕೊಂಡಾಂವಾ
ಜಲ್ಲಜಲ್ಮಕ್ಕಣ್ಣಾ ಆಗಿ ಬರತೇನಂದಾಂವಾ
ಎದಿಮ್ಮಾಗಿನ ಗೆಣತಿನ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾಂವಾ
ಇನ್ನೂಯಾಕ....

ಯಲ್ಲಿ! ಮಲ್ಲಿ! ಪಾರೀ! ತಾರೀ! ನೋಡೀರೇನೇವ್ವಾ?
ನಿಂಗಿ! ಸಂಗೀ! ಸಾವಂತರೀ! ಎಲ್ಲಾ ನನ್ನಾಂವಾ?

ಸೆಟ್ಟರ ಹುಡುಗ ಸೆಟಗೊಂಡ್ಲೋದಾಂತ ನನ್ನಜೀವಾ
ಹಾದೀಬೀದೀ ಹುಡುಕತ್ಯೆತ್ತೆ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಾ ಹ್ಯಾಂವಾ
ಇನ್ನೂಯಾಕ....

ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ: ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ನಾಡಿಗೆ ಚಿರಪರಿಚಿತರಾದವರು ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು. ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯದ ನವೋದಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರು. ಅವರನ್ನು 'ಕನ್ನಡದ ವರಕವಿ' ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠವು 1973 ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ 'ನಾಕುತಂತಿ' ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. 'ಗಿರಿ', 'ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ', 'ಸೂರ್ಯಪಾನ', 'ನಾದಲೀಲೆ', 'ಮೊದಲಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಸ್ತೋತ್ರಕಥೆ, ಹರಟೆ ವಿಮರ್ಶೆ, ಅನುವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಿದವರು. ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರಿಗೆ 1968ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ನೀಡಿತು. 1976ರಲ್ಲಿ ಕಾಶಿಯ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವೂ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ನೀಡಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ 1968ರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿತು. ಕೇಂದ್ರದ ಸಾಹಿತ್ಯಅಕಾಡೆಮಿ ಫೆಲೋಗೌರವಗಳಿಗೆ ಸಂದಿದೆ. ಅದಮಾರು ಮಠದವರು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿ ಕುಲ ತಿಲಕ' ಬಿರುದನ್ನು 1972ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿದರು. 1943ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 27ನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪಟ್ಟಣವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. 1956ರಲ್ಲಿ ಅರಳು ಮರಳು ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ.

4. ನಾವೆಲ್ಲರು ಒಂದೆ ಜಾತಿ

– ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಅಡಿಗ

ನಾವೆಲ್ಲರು ಒಂದೆ ಜಾತಿ, ಒಂದೆ ಮತ, ಒಂದೆ ಕುಲ;
ನಾವು ಮನುಷ್ಯರು;
ನರರ ನಡುವಿನಡ್ಡೆಗೋಡೆಗಳನು ಕುಟ್ಟಿಕೆಡಹುವೆವು,
ನಾವು ವಿಲಯರುದ್ಧರು!
ಹೊಸ ಬಾಳಿನ ಹೊಸ ಸಮತೆಯ ಸಮರಸವನು ಸಮೆವೆವು,
ನಾವು ನವವಿಧಾತರು!

ಕ್ರಾಪುತಲೆಯು ಈ ನವೀನ ಯುಗದಜಗದಕೇತನ;
ಅದರ ಕೆಳಗೆ ತಿಂತಿಣಿಸಿದೆ ಯೋದ್ಧಗ್ರಣ ವಿನೂತನ;
ಎಲ್ಲೆಕಟ್ಟನೆಲ್ಲ ಮೆಟ್ಟಿ ಮುಂದೋಡುವ ಯುವಜನ.
ಎಲ್ಲ ಒಂದೆ' ಎಂಬುದೊಂದೆ ನಮ್ಮ ಯುದ್ಧಘೋಷಣ!
ಹಳೆಯ ಕೊಳೆಯ ಕಳೆವೆವು,
ನವವ ಶುಭವ ಬೆಳೆವೆವು,
ದಿವವನಿಲ್ಲಿ ಈ ನೆಲಕೇ ಎಳೆದು ಸೆಳೆದು ತರುವೆವು,
ನಾವು ಸದಾತರುಣರು!

ತೆರೆಬಾಗಿಲ ಹೊರನೋಟದ ಹೊರೆಹಸುರಿನ ಹಂದರ,
ನಮ್ಮ ಹೃದಯ ಮಂದಿರ;
ಅಲ್ಲಿಎಲ್ಲಜನಕುಳಿದೆ ಸ್ವಾಗತವು ನಿರಂತರ,
ಚಿರಉದಾರ ಸುಂದರ!
ಬನ್ನಿರಣ್ಣ ಬನ್ನಿರೆಲ್ಲ ಬಣ್ಣದಣ್ಣತಮ್ಮರು,
ನಡೆಯ ನುಡಿಯ ನೂರುಗೋಡೆಗೋಡೆ ನಿಮಿರಿ ನಿಂತರೂ
ನಾವೆಲ್ಲರು ಒಂದೆ ತಾಯವದೆಯಾಸೆಯ ಕುಡಿಗಳು;
ಒಂದೆ ಮಹಾ ಪ್ರೇಮಾಗ್ನಿಯ ಹೋಮಾಗ್ನಿಯ ಕಿಡಿಗಳು,
ಭೂಮವಾವುದನ್ನೊಳಿಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯ ಬಂದ ಭೀಮರು,
ಪ್ರೇಮಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ನೋನುತಿರುವ ಸತ್ಯಕಾಮರು!
ಕೈಕೈಗಳ ಕುಲುಕಿಸಿ,
ಎದೆಗೆದೆಯನು ಹಾಯಿಸಿ,ಭೇದವೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟುರಿವೊಲುವದೆಯೊಲವನು ಕೆರಳಿಸಿ,
ತೊಳತೊಳಗುವ ನರತೆಯೆಂಬ ಬಂಗಾರವನರಳಿಸಿ
ಯುವಜನವಿದೊ ನವಜನವಿದೊಡುಡುಕುತಿಹುದು ಮುಂದಕೆ,

ಪದಪದಕೂ ಯುಗಯುಗಗಳೆ ಸರಿಯುತಿರಲು ಹಿಂದಕೆ,
ಒಮ್ಮತದೊಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಒಬ್ಬಗೆಬಾಳಿನ ಚಂದಕೆ!

ಜಾತಿಮತದ ಗುಹೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬನ್ನಿರಿ ಬಯಲಿಗೆ,
ಕೃತಕ ತಿಮಿರದಾಳದಿಂದ ವಿಸ್ತಾರದ ಬೆಳಕಿಗೆ;
ಸೇರಿಕೊಳಿ, ಕೂಡಿಕೊಳಿ, ಮುನ್ನುಗ್ಗುವ ಸಾಲಿಗೆ,
ಕತ್ತಲೊಡನೆ ಹೂಡಿದ ಈ ಉತ್ಸಾಹದ ದಾಳಿಗೆ;
ಕೂಡಿಸಿರೆದೆ ಕೊರಲುಗಳನು ಹೊಸಬಾಳಿನ ಹಾಡಿಗೆ:
ನಾವೆಲ್ಲರು ಒಂದೆ ಜಾತಿ, ಒಂದೆ ಮತ, ಒಂದೆ ಕುಲ;
ನಾವು ಮನುಜರು!
ಹೊಸ ಬಾಳಿನ ಹೊಸ ಸಮತೆಯ ಸಮರಸವನು ಸಮೆವೆವು,
ನಾವು ನವವಿಧಾತರು!

ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ: ಇವರು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೊಗೇರಿ ಎಂಬ ಕರಾವಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಅಡಿಗರು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರವರ್ತಕರು. ಕಾವ್ಯ, ಸ್ತೋತ್ರ, ಕಾದಂಬರಿ, ಗದ್ಯಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ನಡೆಸಿದರು. ಭಾವತರಂಗ (1946), ಕುಪ್ಪೆವೆವು ನಾವು (1948), ನಡೆದು ಬಂದದಾರಿ (1952), ಚಂಡಿಮದ್ದಳೆ (1954), ಭೂಮಿಗೀತ (1959), ವರ್ಧಮಾನ (1972), ಇದನ್ನು ಬಯಸಿರಲಿಲ್ಲ (1975), ಮೂಲಕ ಮಹಾಶಯರು (1980), ಬತ್ತಲಾರದ ಗಂಗೆ (1983), ಮಾವೋಜನಗಳು, ಚಿಂತಾಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಮುಖ (1987), ಸುರ್ವಾ ಪುತ್ಥಳಿ (1990), ಬಾ ಇತ್ತ ಇತ್ತ (1993) ಮೊದಲಾದವು ಇವರ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು.

ಅಡಿಗರಿಗೆ 1974ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 1975ರಲ್ಲಿ 'ವರ್ಧಮಾನ' ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 1979ರಲ್ಲಿ ಕೇರಳದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ಕುಮಾರ ಸಮ್ಮಾನ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 1980ರಲ್ಲಿ 'ಸಮಗ್ರಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಡಬಿದಿಯ 'ವರ್ಧಮಾನ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 1982ರಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾರಿಸ್, ಯುಗೋಸ್ಲಾವಿಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಶ್ವ ಕವಿ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಆಹ್ವಾನಿತರಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. 1986ರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಸರಕಾರ ಆರಂಭಿಸಿದ ಪ್ರಥಮ 'ಕಬೀರ್ ಸನ್ಮಾನ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 1988ರಲ್ಲಿ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್‌ನ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜಾಗತಿಕ ಕವಿ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ 'ವರ್ಲ್ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಎಂಡ್ ಕಲ್ಚರ್' ಸಂಸ್ಥೆಯ 'ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಲಿಟರೇಚರ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 'ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 'ಪಂಪ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ: ಯೋಧ್ಯ=ಭಟ, ಸೈನಿಕ. ಭೂಮ=ಅಧಿಕೃತ, ಹೆಚ್ಚಳ. ನೋನು=ಪ್ರತ, ತಿಮಿರ=ಕತ್ತಲು, ಇರುಳು, ಅಂಧಕಾರ.

5. ನಾಡದೇವಿಯೇ

- ಪ್ರೊ.ಕೆ. ಎಸ್.ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್

ನಾಡ ದೇವಿಯೇಕಂಡೆ ನಿನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಎಂಥ ದೃಶ್ಯ
ನೋವು ನಲಿವು ಸಮ್ಮಿಶ್ರದಲ್ಲಿ ಎದೆಯಾಯಿತದಕೆ ವಶ್ಯ
ಒಂದೆದೆಯ ಹಾಲ ಕುಡಿದವರ ನಡುವೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಭೇದತಾಯೀ
ಒಂದೆ ನೆಲದರಸ ಹೀರಲೇನು ಸಿಹಿ ಕಹಿಯ ರುಚಿಯ ಕಾಯೀ

ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಎಡವಿ ತಡವರಿಸುತ್ತಿರಲು ಮಂದೀ
ಕಡೆಗಣಿಸುತ್ತವರ ನಡೆದಿರುವನೊಬ್ಬ ಸ್ವಹಿತಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದುದೊಂದಿ
ಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲ ಹೆಣಕೆಂದು ತಲೆಗೆ ಕೈ ಹೊತ್ತ ಬಡವನೊಬ್ಬ
ಇನ್ನೊಬ್ಬ ತಾನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ವೈಭವದ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ

ಅನ್ನವಿರದ ಹಸುಳೆಗಳ ತಬ್ಬಿ ಅಳುತ್ತಿರುವ ತಾಯಕಂಡೆ
ದುಃಖ ಪೂರ ಉಕ್ಕುಕ್ಕೆ ಮೊರೆಯೆ ಕೊಚ್ಚಿತ್ತು ಬಾಳ ದಂಡೆ.
ಹೊಟ್ಟೆ ಹೇಳಿಗೆಯ ಬಿಚ್ಚಿ, ಹಸಿದ ಹಾವನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ ಕೆಣಕಿ
ಯುಕ್ತಿರಾಗದಲಿ ಕುಣಿಸಿ, ದಣಿಸಿ, ನಲಿದಿಹರು ಹಲರು ಬದುಕಿ

ನರನನ್ನೆ ಗಾಳವಾಗಿಸುತ್ತ ಬಾಳ ನೀರಲ್ಲಿ ನಲಿವನರಿಗೆ
ನಾವೊಂದು ಎನುವ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಗಾಲೆಳವ ನಾಡಿನರಿಗೆ
ಎಚ್ಚರವ ನೀಡಿ ತಿದ್ದುತ್ತಲಿರಲಿ ಕವಿಭಾವವೆಂಬ ಬಡಿಗೆ,
ತಾಯಿ ಭಾರತಿಯೆ, ಇದುವೆ ನಿನಗೆ ನಾ ಸಲಿಸಲಿರುವ ಕೊಡುಗೆ.

ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿರಲಿ ಈ ಜೀವ ತಾನು, ಹಿಡಿದೊಂದು ದಿಟದ ದಾರಿ,
ಮರೆಯದಂತೆ ಹೊರಿಸಿರುವ ಋಣವ, ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನು ಸಾರಿ.
ನಿನ್ನೊಲವ ತೈಲ ನನ್ನೆದೆಯೊಳಿರಲಿ-ಬೆಳಗಿರಲಿ ಬಾಳಬತ್ತಿ
ಕೊನೆಕಾಣಲಮ್ಮ ಅನುಭವದಿ ಮಾಗಿ, ನಿನ್ನಡಿಗ ಬಾಗಿ ನೆತ್ತಿ.

ಪ್ರೊ.ಕೆ. ಎಸ್.ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್ : ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಫೆಬ್ರವರಿ 5, 1936ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. 1959ರಲ್ಲಿ ಭೂವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದರು. 1994ರ ವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತಿ 10ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಆರಂಭ. 'ಜಲಪಾತ'ದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದ ಕವನ ಕೈಬರಹದ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 5

ದಶಕಗಳಿಂದ 25 ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸು ಗಾಂಧಿಬಜಾರು ಹಾಗೂ ನಿತ್ಯೋತ್ಸವ ಇವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳಾಗಿವೆ. 1978ರಲ್ಲಿ ಇವರ ಮೊದಲ ಭಾವಗೀತೆಗಳ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆ ನಿತ್ಯೋತ್ಸವ ಹೊರಬಂದಿತು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಲಘುಸಂಗೀತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭರ್ಜರಿಯಶಸ್ಸು ಪಡೆಯಿತು. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್ ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಹಾಗೂ ಜನಪ್ರಿಯ ಕವಿ. ಇವರ ಕುರಿಗಳು ಸಾರ್ ಕುರಿಗಳು, ಭಾರತವು ನಮ್ಮದೇಶ (ಸರ್ ಮೊಹಮದ್ ಇಕ್ಬಾಲ್ ಅವರ ಸಾರೆಜಹಾಂ ಸೆ ಅಜ್ಞಾ ಕವನದ ಭಾಷಾಂತರ) ಹಾಗೂ ಬೆಣ್ಣೆಕದ್ದ ನಮ್ಮಕೃಷ್ಣ ಕವನಗಳು ಕವಿಯ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ.

6. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

— ಡಾ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ

ನಾಡನಡುವಿನಿಂದ ಸಿಡಿದ
ನೋವಿನ ಕೂಗೇ
ಆಕಾಶದ ಅಗಲಕ್ಕೂ
ನಿಂತ ಆಲವೆ.

ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಕಪ್ಪುಜನರ
ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಮಾತೇ
ನೀರಿನಾಚೆ ಮೋಡದಾಚೆ
ಮೊಳಗಿದಂಥ ಘೋಷವೆ.

ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡೆ
ಹೋರಾಟದ ದಾರಿಯ
ಕರೆದುಕರೆದು ತೋರಿಸಿದೆ
ಮಹಾಮನೆಯ ಬಿರುಕನು.

ಜಾತಿಯನ್ನು ಹೂತುಬಿಡಲು
ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷಜನರನು
ಕಟ್ಟಿ ಕ್ರಿಯಾರಂಗಕ್ಕಿಳಿದ
ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಸಮುದ್ರ.

ಮಹರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ
ಮೂಡಿಬಂದ ಗುಡುಗುಸಿಡಿಲೆ
ಮಳೆಯನೇಕೆ ತಾರಲಿಲ್ಲ
ಮಿಂಚು ಮಾಯಾಪ್ಪೆಯೆ?

ಅಭಿಮಾನದ ನೇಗಿಲಿಂದ
ಬಂಜರು ನೆಲ ಉತ್ತವನೆ
ಪಾತಿಮಾಡಿ ನಾಟಿಹಾಕಿ

ಬೆಳೆಯ ಕಾಣದೋದವನೆ.

ಕಪ್ಪುಕ್ಕಿನ ಕೋಳಗಳನು
ಕಡಿದುಎಸೆದ ವಜ್ರವೆ
ಬಂಗಾರದ ಕೋಳವೊಕ್ಕ
ಮಹಾಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುವೆ

ಮಲಗಿದ್ದವರ ಕೂರಿಸಿದೆ
ನಿಲಿಸುವವರುಯಾರೋ?
ಛಲದಜೊತೆಗೆ ಬಲದ ಪಾರ
ಕಲಿಸುವವರುಯಾರೋ?

ಡಾ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ: ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ರಾಮನಗರಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಗಡಿತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಂಚನಬೆಲೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 1954ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆದೇವಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಶ್ರೀಮತಿ ವೆಂಕಮ್ಮ.ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಇವರ ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಆ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಕವಿತೆ ಬರವಲಭ್ಯಾಸಇವರಿಗಿತ್ತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದೆಸೆಯಲ್ಲಿಯೇಇವರುಉತ್ತಮ ಭಾಷಣಕಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಪೆರಿಯಾರ್, ವಸುದೇವಭೂಪಾಲ, ಲೋಹಿಯಾ ಮುಂತಾದವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಇತ್ತು. 'ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆಗಳು'ಅವರಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ. 'ಊರುಕೇರಿ'ಅವರಆತ್ಮಕತೆ. "ಇಕ್ರಲಾವದೀರ್ಲಾ", "ದಲಿತರುಬರುವರುದಾರಿಬಿಡಿ" ಮುಂತಾದಹೋರಾಟದ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲದೆ "ಆ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ" ಅಂತಹಭಾವಗೀತೆಗಳನ್ನೂ, "ಯಾರಿಗೆ ಬಂತು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂತು ನಲವತ್ತೇಳರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ" ಅಂತಹ ಚಿತ್ರಗೀತೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಎರಡು ಬಾರಿಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ, ಕನ್ನಡಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು.

7. ಅಮ್ಮನಗುಡ್ಡ

- ಚ. ಸರ್ವಮಂಗಳ

ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಮನೆದೇವತೆಯದರ್ಶನ,
ಪಯಣವತ್ತಿನ ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿರೊಟ್ಟ ಬುತ್ತಿಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು,
ಚನ್ನಗಿರಿಯಿಂದ ಮೂರು ತಾಸಿನ ಹಾದಿ ಜೋಳದಾಳು
ಕಾಡು: ಬಿದಿರು ಮೆಳೆ ತುಂಬಿದಕಾಡ ಸೀಮೆ: ಅಡಿ
ಇಟ್ಟಲೆಲ್ಲ ಆಳೆತ್ತರದ ಹುತ್ತ: ನಡುವೆಗುಡ್ಡ:
ನೆತ್ತಿಗೊಂದುಗುಡಿ: ಒಳಗೊಂದು ಹುತ್ತ: ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ
ಗುಡ್ಡವೇ ಉಸಿರೇಳೆಯುವಂತೆ ಗಾಳಿ ಸುಯ್ಯಾಟ;
ನಿಂತು ಲಂಗೋಟಿಯಗಲದಲ್ಲಿ ನಭಕ್ಕೆ ಹುಯ್ಯಲಿಡುವ
ಗಾಳಿಮರ, ಇದಕ್ಕೊತ್ತಿಕೊಂಡೇ ಬಾಳೆಕಲ್ಲ ಸಿದ್ಧನ ಬೆಟ್ಟ
ವೆವ್ವ ಹೊಕ್ಕವರ ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರುದ್ರಾವತಾರಿ.

ನೂರಾರು ಬಾರಿ ಹೊಕ್ಕಿದರೂಕಾಡು ದಿಗಿಲು ಪ್ರತಿಸಲವೂ
ದಾರಿತಪ್ಪಬಹುದೆಂದು. ಬಿದಿರುಮಳೆಯ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ
ಸವರುತ್ತಗಿಡ ಗಂಟೆಗಳ: ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹಾದಿ,
ಹೊತ್ತುಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಸುತ್ತು ಹಾಕಿ ಕಂಡ ಹುತ್ತಗಳಿಗೆ,
ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಬೆದರಿದತ್ತುಗಳ, ಬಾಲ ತಿರುಪಿ
'ಉಧೋ' ಎಂದು ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕಿ, ಬೆದರಿಸಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ,
ಗುಡ್ಡ ಹತ್ತಿಗುಡಿಗೆ, ಹಾಡಹಗಲಲ್ಲೂಕತ್ತಲು
ಮಗುಚಿಟ್ಟಂತಿದ್ದ ಗುಡಾರದೊಳಗೆ ಅಮ್ಮಒಲ್ಲದೆ
ಹೊರಜಗತ್ತು, ಹುತ್ತ ಹೊಕ್ಕ ಮಾತಾಯಿ,

ಕುಲ ಗೋತ್ರ ನಾಮ ರೂಪ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಹೊಕ್ಕು ಹುತ್ತ
ಆದಳು ಕುಕ್ಕಡದ, ಬಡಿದು ಬರಗಾಲ, ತಿಂದು ಬಿದಿರಕ್ಕೆ
ರಕ್ತಭೇದಿ ವಾಂತಿ - ತುತ್ತಾದಾಗಜನ, ಊರಗೌಡನ
ಕನಸಲ್ಲಿ ಬಂದುತಾಯಿ ನೀಡಿದಳು ತಾನಿರುವ ಸುಳಿವ,

ಕಾಡ ಹೊಕ್ಕ ಗೌಡ, ತೊಳಲಿ ಬಳಲಿ ಬಯಸಿ ಬಂದಾಗುಡ್ಡದ ನೆತ್ತಿಗೆ,
ಕಂಡ: ಆಡುತ್ತಿದ್ದವೆರಡು ಮಿಡಿನಾಗರ ಎಳೆ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಮಿರನೆ ಮಿಂಚುತ್ತ;

ನಡುವೆ ಹುತ್ತ; ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಸುತ್ತು ಹಾಕಿ ಹೆಡೆಎತ್ತಿದ್ದತಾಯಿ ನಾಗರ;
 ನೋಡು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹೊಕ್ಕವು ಅವು ಹುತ್ತವ
 ಕಂಡವು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೂವು.
 'ನಿನ್ನ ಪಾದಕ್ಕೆಉದೋ' ಎಂದುಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದಗೌಡ.
 ಗುಡಿಎದ್ದಿತುಅಲ್ಲಿ, ಪಕ್ಕದಲ್ಲೊಂದುಕಲ್ಲುಗುಂಡು
 ಪರಶುರಾಮನ ರೂಪಕಾಪಾಡಲುತಾಯಮಾನ:
 ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತಳು ಕಲ್ಲಾಗಿಅಮ್ಮನರೂಪದ ಮಾತಂಗಿ.

ಬಿದಿರು ಮೆಳೆ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ದಾರಿತಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದುದೇ ಹೆಚ್ಚು.
 ಗುಡಿಗೆ ಕೂಗಳತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆರೆಯೊಂದೇಕುರುಹು.
 ಜಾತ್ರೆಗೆ ನೆರೆದಂತೆ ನಮ್ಮಕುಲಜನ ಬೆರೆತು,
 ಬಿಟ್ಟು ಬೀಡು, ಒಲೆ ಹೂಡುತ್ತಿದ್ದರುಕೆರೆ ಬಳಿ
 ಅಮ್ಮನೊಲಿಯಲೆಂದು ಪಾಯಸ ನೇವೇದ್ಯ: ಮಾತಂಗಿ
 ಪರಶುರಾಮರಿಗೆಕುರಿ ಕೋಳಿಗಳ ಜೀವದೋಕಳಿ,
 ಆರ್ಪಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅಟ್ಟುಂಡುರಾತ್ರಿತಂಗಿ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದವು.
 ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆಗಾಡಿ ಹೂಡಿ, ನೀಡಿದವರ ನಿಜವ
 ಬಲ್ಲ ಆದಿಶಕ್ತಿ ಪರಾಶಕ್ತಿಹುಕ್ಕಡದಮ್ಮ ಹುದುಗಿ
 ಹುತ್ತದೊಳಗೆ ಹರಿದು ಹಾವಾಗಿ ಹರಸುತ್ತಾಳೆ
 ಹೆಡೆಯಾಡಿಸಿ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯ ಹೊತ್ತು.

ತೊಟ್ಟ ಲಂಗ ಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ನಾನು ಹಿಂತಿರುಗಿದ್ದೇ
 ಇಲ್ಲ. ಅಮ್ಮನಗುಡ್ಡ ಭಯ ದಿಗಿಲಿನ ಗುಪ್ತ ತಾಣ ನನಗೆ.
 ಬಿದಿರುಮೆಳೆಯ ಮರೆಯಕತ್ತಲು; ಹುತ್ತದೊಳಗೆ
 ಹುದುಗಿರುವ ಹಾವು; ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿ ಗಾಳಿಯ ಹುಯ್ಯಲು;
 ಗುಡ್ಡದಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋಅಡಗಿರುವಅಮ್ಮ - ಬಲ್ಲವರು
 ಯಾರು ಇವುಗಳ ಜಾಡ? ಕಣ್ಣು ಹೊರಳಿದತ್ತ
 ಹರಿದ ಹಾವು ಕಾಣಬಹುದೆಂಬ ಭಯಕುತೂಹಲ ನನಗೆ
 ಗುಡಿಯಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ಟಬಹುದು ಹಾವ ಎಂದು ಹೆದರಿ
 ಮಾರುದ್ದ ಮಂಡೆಗೂದಲನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ
 ಮುಟ್ಟಿಯೂ ಮುಟ್ಟಿದಂತೆ ನೆಲ
 ಊರಲ್ಲಿ ಹೆಡೆಎತ್ತಿದ ನಾಗನ ಬಾಲ ಹಿಡಿದು
 ನೆಲಕ್ಕಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ಮಾವಅಮ್ಮನ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ
 ಮೌನದಜಾಡುತೇಗಿನಮರ ಮೈಮಾಟದ ಮಾವ

ಹೆದರಿದೆತ್ತುಗಳ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವವ;
ಕುರಿಕತ್ತಿಗೆ ಮಚ್ಚು ಬೀಸುವವ; ಕತ್ತಲಿನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ
ಹಣತೆ ಹಚ್ಚುವವ. ಸದಾ ಮೈಯೊಳಗೆ ಏನೋ ಹೊಕ್ಕಂತಿರುತ್ತಿದ್ದ
ಅವ ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬೆರಗು ನನ್ನಲ್ಲಿ.

ಆ ವರ್ಷವೂ ಬೀಡು ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ, ಹಣತೆ ಹಚ್ಚಲು
ಹೊರಟ ಮಾವನೊಂದಿಗೆಗುಡಿ ಹೊಕ್ಕ ನಾನು,
ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹೊರಳಿಸಿದೆ ಕಣ್ಣು. ಕಾಣಬಹುದೇ ಹುತ್ತ
ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ ಹಾವು ಆಡುವ ಮಿಡಿನಾಗರ?
ಬೆದರಿದವಳ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಹೊರಬಂದ ಮಾವ.
ಗುಡಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೊಂದುದೈತ್ಯ ಮಳೆ, ಎಂದೋ ಹುಲಿಯೊಂದು ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದು

ಸತ್ತಿತ್ತಂತೆಲ್ಲಿ ಹಾದಿ ಕಾಣದೆಅದರೊತ್ತಿಗಿದ್ದ ಹುತ್ತ.
ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ಹಡೆ ಮಾತ್ರವತ್ತಿ ಬುಸು ಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಸರ್ಪ,
ಉಕ್ಕು ಕತ್ತರಿಸುವಷ್ಟು ಹರಿತಾದರ ನೋಟ,
ಬೆದರಿಮೈಲೆ ಹಿಡಿದೆ ಮಾವನ್ನ ಬಿದ್ದೆವು ಹಿಡಿತತಪ್ಪಿ ನೆಲಕ್ಕೆ.
ಸರನೆ ಮುಚ್ಚಿ ಹೆಡೆ ಹುತ್ತದೊಳಗೆ ಹರಿಯಿತು ಹಾವು.
ಮೇಲೆದ್ದರೂ ನಾನು ಬಿದ್ದ ಮಾವ ಏಳಲಿಲ್ಲ.
ಹುಯ್ಯಲಿಟ್ಟೆ. ಒಲೆ ಹೂಡುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮವರೆಲ್ಲ ಬಂದರುಓಡೋಡಿ.
ಸಾಗಿಸಿದರು ಮಾವನ್ನಚನ್ನಗಿರಿಗೆ,
ಹುತ್ತದೊಳಗಿನ ಅಮ್ಮನಚಿತ್ರದಲ್ಲಿಏನಿದೆಯೋ
ಎಂದುಅತ್ತೆ ಕೂತಳು ತಲೆ ಮೇಲೆ ಕೈ ಹೊತ್ತು.
ಹಾಲೂಡಿದಕಂದಮ್ಮ ಮಲಗಿತ್ತು ಮಡಿಲೊಳಗೆ ಹಾಯಾಗಿ,
ಎಂಥ ಮೌನ! ಸೋಂಕಿದರೂ ಸದ್ದು.
ಹೆಡೆಎತ್ತುವಂತಿತ್ತು ಸರ್ಪ! ತಾಗಬಾರದೆಡೆತಗುಲಿ
ಮಳೆಮುಳ್ಳು, ಮಾವ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನರ.
ಆದರೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಅವ ಅಮ್ಮನಗುಡ್ಡ.

ಸಾಗಿತು ನನ್ನ ಪಯಣ. ಚನ್ನಗಿರಿಯಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ
ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೈಸೂರು. ಸರಿಯಿತು ಕಾಲ.
ಮೈಸೂರ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವ ಚಾಮುಂಡಿ ಬೆಟ್ಟ,

ಹುಲಿಮೇಲೆ ಚಂಡಮುಂಡರರುಂಡ ಹೊತ್ತ ಈ ಅಮ್ಮ
ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಹುತ್ತದೊಳ ಹೊಕ್ಕ ಆ ಅಮ್ಮನ ನೆನಪು.

ಆಗಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ ಬಾನುಲಿಯಲಿ ಸುದ್ದಿ; ಜೋಳದಾಳು
ಕಾಡುಗುಡ್ಡ. ಕಾಡಲ್ಲಿಗಂಧ: ಅಪಾರ ಬೆಲೆಯ
ಹಾವಿನ ಪೊರೆಗಳು, ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದಅದಿರು.
ಚಿನ್ನದತುಣುಕು: ಗಣಿ ನಿರ್ಮಾಣ,
ಹಾದಿಯಿಲ್ಲದಕಾಡಗುಡ್ಡದ ವೃತ್ತಾಂತ,
ಮನೆ ದೇವತೆಯ ಭಂಡಾರವಿಂದತ್ತೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಭೂತಿ,
ಮರುಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಅಮ್ಮನಗುಡ್ಡದ ವಾಸನೆಯ.

ಒಂದು ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪರ್ಯಾಯಕಾರಲ್ಲಿ.
ಮೂಕಳಾದೆ ತಲುಪಿದಾಗ ಜೋಳದಾಳು ಕಾಡು.
ಯಾವ ಮಾಯಾದಂಡತಗುಲಿತ್ತೋ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ!
ಪಗಡೆ ಹಾಸಿನ ಹಸಿರು ಚೌಕಳಿಯೊಳಗೆ
ಅಗೆದುಉತ್ತ ಭತ್ತದತೆನೆಯತುಯ್ಯಾಟ; ನಡುವೆ
ಹರಿದ ಹೆಬ್ಬಾವು ಹಾದಿ: ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಾಗಿ
ಮೇಯುತ್ತಿದ್ದಕುರಿದನ; ಗುಡಿಜಾಗದಲ್ಲಿದೇವಸ್ಥಾನ,
ನಲ್ಲಿ: ಜಗಜಗಿಸುವ ಬೆಳ್ಳಿ ಮುಖವಾಡ ಹೊತ್ತಕುಕ್ಕಡದಮ್ಮ;
ಮಂದಾಸನ; ನೀಲಾಂಜನ; ಧರ್ಮಾವರದ ನೆರಿಗೆ:
ಗೋಲಕ; ತೂಗುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಟೆಗಳು: ಬೆಳ್ಳಿ ಮಾವಿನಲೆಗಳ ತೋರಣ:
ಹಗಲಲ್ಲೂಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೀಪ; ಕೆಂಪು ಮಗುಟ ತೊಟ್ಟ ದ್ವಿಜ,
ಬಲಿ ಪಡೆವ ಮಾತಂಗಿ ಮುರುಕುಜೋಪಡಿಯಲ್ಲಿ.

ತೇಗದ ಮೈ ಮಾಟ ಮಾರುದ್ದ ಬೆಳ್ಳಿ ಹೊಳಪಿನ
ಗಡ್ಡ ಬಿಟ್ಟು ನೆರಿನೆಯಾದ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮಿದ ನಗೆ.
ಹುತ್ತ ಸವರಿ ತೊಡಿಸಿದ್ದ ಮುಖವಾಡದತ್ತತೋರಿದಾಗ ಕೈ
ನಕ್ಕ: 'ಎಂದಾದ್ರೂ ಬಿತ್ತಿದ್ದುಂಟೇಕುಯಿಲಾಗಿದ್ದುಂಟೇಇಲ್ಲಿ ಕೂಸೇ?
ಈಗ ನೋಡು ಹೊತ್ತುಕಂತುವಾಗ ಏಳುತ್ತೆ ಗೋಧೂಳಿ,
ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆಯೋದು ಮಾಗೋದು ಬೇಕವ್ವಾತಾಯಿಗೆ.
ಕಲೀದೇವರೋ ನಮಗೆ ಗುಂಡಕಲ್ಲೇ ಪರಶುರಾಮ,
ಹುತ್ತಾನೇ ಪರಾಶಕ್ತಿ. ಕಲಿತ ಮಂದಿಗೆ ಮುಖವಾಡ ಬೇಕು,
ತೋರಣ ಬೇಕು'. ನಂಬದ ನನ್ನ ನೋಡಿ ಮತ್ತೆ ನುಡಿದ:
'ಕುರಿ ಹಸು ಓಡಾಡೋ ಹಾದೀಲಿ
ಹುತ್ತಯಾಕೆ ಬೇಕು ಮಗಾ? ಅದಕ್ಕೇತಾಯಿ
ತೋರಿದಳು ತನ್ನ ಮೊಗ.....

'ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ: 'ಕಾಸು ಬಿದ್ದ ಹುತ್ತಾನೇತೋಡಿದ್ದು ಮಂದಿ ಇನ್ನುಕಬ್ಬಣಗಂಧದಕಾಡು ಬಿಟ್ಟಾರ ಕೂಸು? ನೀಡಿದ್ದಕ್ಕೆಚಾಚದೆ. ದೋಚೋದಕ್ಕೆ ಮುಂದುಮಾಡಿದರೆ ಕೈ, ತಾಯಿ ಏನು ಮಾಡ್ತಾಳೆ, ಕಾಲನೆರಿಗೆಚೆಲ್ಲಿ ನಗೋದು ಬಿಟ್ಟು? ಮುಖವಾಡತೊಟ್ಟ ಮಂದಿ ತಮ್ಮತಪ್ಪ ಹೊಟ್ಟೆಲಿ ಹಾಕೋ ಅಂತ ಅಮ್ಮಿಗೆ ಮುಖ ತೋಡಿಸಿದ್ದು. ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದು. ಗಂಟೆ ತೂಗಾಡಿಸಿದ್ದು. ಹಾದಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು ಕಾಡನ್ನೇರಪ್ಪ ಮಾಡಿದ್ದು.... ಈಗ ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಸರ್ಕಾರಕೆರೆಯಾಚೆಗೆಆರು ಹುಲಿಮರಿ, ಕಾಡು ಬೆಳಸಬೇಕು ಅಂತಾ. ಗೊತ್ತಾ ಮಗೂ?' ಹಾವು, ಹುಲಿ, ಸರ್ಕಾರ, ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ, ಕುಕ್ಕಡದಮ್ಮ ಮಾತಂಗಿ, ಮಾವ, ಹೊತ್ತು ಮನಸ್ಸಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದೆ ಮೈಸೂರಿಗೆಅಂದೇ. ಸುಕ್ಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಉಟ್ಟ ಸೀರೆಯ ನೆರಿಗೆಕೂಡ.

ಚ ಸರ್ವಮಂಗಳ:ಚ.ಸರ್ವಮಂಗಳ ಏಪ್ರಿಲ್ 6, 1948ರಂದು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ಭುಜಂಗರಾವ್, ತಾಯಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ. ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾಗಿಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ಈಗ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಮ್ಮನಗುಡ್ಡ (1988) ಅವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವನ ಸಂಕಲನ. ಜ್ಞಾನಶ್ರೀ, ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಚದುರಂಗ ವಾಚಿಕೆಅವರ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳು. ಅವರ 'ಅಮ್ಮನಗುಡ್ಡ' ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಅವರ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 'ಅಮ್ಮನಗುಡ್ಡ-ಅಂತರಾಳ' ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆಇದುಅವರ ಸಮಗ್ರಕಾವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆ. ಅವರ 'ಅಮ್ಮನಗುಡ್ಡ' ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ದಿನಕರದೇಸಾಯಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. 'ಅಮ್ಮನಗುಡ್ಡ' ಕೃತಿಯುಒಂಬತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿದೆ. ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಮಾಧ್ಯಮ' ಎಂಬ ಮುಕ್ತವೇದಿಕೆಯ ಸಂಚಾಲಕಿಯಾಗಿ, ಭಾರತ-ಚೀನಾ ಮೈತ್ರಿ ಸಂಘದಅಧ್ಯಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯಅಧ್ಯಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಮ್ಮನಗುಡ್ಡ ಪದ್ಯವನ್ನುಅಮ್ಮನಗುಡ್ಡ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ: ಅಟ್ಟು = ಅಡುಗೆ ಮಾಡು, ಹುಯ್ಯಲಿಡು=ಚೀರಾಡು, ಭಂಡಾರ=ಪ್ರಸಾದ ರೂಪದ ಅರಿಸಿನ.

8. ಧನ್ಯವಾದಗಳು

– ಲಲಿತಾ ಸಿದ್ಧಬಸವಯ್ಯ

ದೇವರೇ

ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನು ಅನುವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ
ಕ್ಷಣಕ್ಷಣವೂ ನೀನು ಅನುವಾದಗೊಳ್ಳುತ್ತೀಯೆ
ಭೂಮಂಡಲದ ಮೇಲಿರುವ ಅಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ
ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿ
ಎಲ್ಲಾ ತಾಯಂದಿರ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ

ದೇವರೇ

ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದರ ಲಿಪಿ
ನಮ್ಮ ಅಂಗೈಗಳ ನೇವರಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ನಮ್ಮ ತೋಳುಗಳ ಬಿಗಿ ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ನಮ್ಮ ತೊಡೆಗಳು ರಚಿಸುವ ತೊಟ್ಟಿಲ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ
ನಮ್ಮ ಹಾಲುದುಂಬಿದ ಮೊಲೆಗಳಲ್ಲಿ
ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಮಾಂಸ ಮಜ್ಜೆಯ ಗರ್ಭಚೀಲದಲ್ಲಿ
ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನು ಅನುವಾದಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ
ಮೂಲಕ್ಕೆ ಸದಾ ಸನಿಹವಾಗಿ
ನಿನ್ನ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಸದಾ ಬದ್ಧರಾಗಿ

ದೇವರೇ

ನಮ್ಮನ್ನು ಆಶೆಬುರುಕಿಗಳಾಗಿಸದಿರು
ಆಕರಕೆ ಅಪಚಾರವೆಸಗದಂತೆ ಮೃದುವಾಗಿರಿ
ಈ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ನಾವು ರುಸುಮು ಬೇಡದಂತಿರಲಿ
ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳೂ ನಿನ್ನ ಸೌಜನ್ಯದಲ್ಲೇ ಇರಲಿ

ದೇವರೇ

ಧನ್ಯವಾದಗಳು
ನಮ್ಮನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನ ಅನುವಾದಕರಾಗಿ

ಆಯ್ದುಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕೆ!

ಲಲಿತ ಸಿದ್ಧಬಸವಯ್ಯ: ಕವಯತ್ರಿ ಲಲಿತಾ ಸಿದ್ಧಬಸವಯ್ಯ ಅವರು ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. ಪದವೀಧರೆ. 27-02-1955 ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊರಟಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಪುಟ್ಟಮ್ಮಣ್ಣಿ. 'ಮೊದಲ ಸಿರಿ, ಇಹದ ಸ್ವರ, ಬಿಡಿಹರಳು (ಹನಿಗವನಗಳು), ಕಬ್ಬಿನೆಲ, ದಾರಿನೆಂಟ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಭಾಪರ್ವ' ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ. 'ಮಿ. ಭತ್ತಪತಿ ಆನೆಘಟ್ಟ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಅಕಾಡೆಮಿ ಬಹುಮಾನ, ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀ. ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪುತಿನಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮಾಣಿಕಬಾಯಿಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕಾವ್ಯಾನಂದ ಮುಂಬೈ ಹೊರನಾಡು ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಅಂಜೂರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಲಭಿಸಿವೆ. ಧನ್ಯವಾದಗಳು ಪದ್ಯವನ್ನು ಕೆಚ್ಚಿನೆಲ ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ: ರುಸುಮು= ಶುಲ್ಕ.

ಕಥೆಗಳು:

1. ಮೊಸರಿನ ಮಂಗಮ್ಮ

— ಶ್ರೀನಿವಾಸ

ಮಂಗಮ್ಮ ನಮಗೆ ಬಹು ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ತನೆಯಾಗಿ ಮೊಸರುತಂದು ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ಈ ವರ್ತನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ತರಹ. ಬೇರೆ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತನೆಎಂದರೆ ದಿನವೂ ತಪ್ಪದೆ ಬಂದು ಮೊಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಸರು. ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಇಂತಹ ವರ್ತನೆ ಇಲ್ಲ ಅಚಿತಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಂಗಮ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮಕೇರಿಯ ಕಡೆ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೂ ಬರುವುದು, ಮೊಸರು ತಕ್ಕೋತೀರಾ ಅವ್ವಾ ಒಳ್ಳೇ ಮೊಸರುತಂದಿದೀನಿ ಅಂತ ಹೇಳುವುದು. ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಆ ಹೊತ್ತಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೇಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಆಗಲೇ ದುಡ್ಡುಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವುದು ಅಥವಾ ಮಾರನೆ ದಿವಸ ಕೊಡುವುದು. ಇದು ನಮ್ಮ ಅವಳ ವರ್ತನೆಯ ರೀತಿ. ಅವಳ ಊರು ಆವಲೂರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ.

ವೆಂಕಟಾಪುರವೋ ಎಂಥದೋ ಹೆಸರಿನಗ್ರಾಮ. ಬರುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಕಡೆಗೇನೇ ಬರಬೇಕು. ಹೋಗುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಕಡೆಗೇನೇ ಹೋಗಬೇಕು. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಒಳ್ಳೆ ಮಾತಾಡುತ್ತೇನೆಂತ ಮಂಗಮ್ಮ ಒಂದೊಂದು ದಿನ, ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದಹಾಗೆ ಒಂದು ಸಲ, ಮೊಸರೆಲ್ಲಾ ಮಾರಿಆದಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತಾಒಂದು ಸಲ ಬರುವುದುಂಟು. ಒಂದು ನಮ್ಮ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತಿದ್ದು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತನಾಡಿಸಿ, ಎಲೇನೋ ಅಡಿಕೇನೋ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬೇಕಾದರೆ ಎಲೇನೋ ಅಡಿಕೇನೋ ಕೇಳಿ ತಕ್ಕೊಂಡು, ಆ ಮೇಲೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಡುವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವಳು ತನ್ನ ಕಷ್ಟ ಸುಖವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ; ನನ್ನನ್ನೂ ಏನಾದರೂ ಹೇಳು ಅಂತ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ನನಗೆ ಕಷ್ಟ ಏನಿದೆ? ಸದ್ಯದೇವರು ಎಲ್ಲಾಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಏನೋ ಮನೇ ಮಾತು ಬೆಕ್ಕು ಬಂದು ಹಾಲು ಕುಡೀತುಅಂತಲೋ, ಇಲಿ ಬಂದು ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ತಿಂದುತುಅಂತಲೋ ಏನಾದರೂಒಂದು ಮಾತು ನಾನು ಹೇಳಿದರೆ, ಅಯ್ಯೋ ಈ ಪರಪಂಚವೇ ಹೀಗೆ ಅಂತ ಅವಳ ಅನುಭವದತ್ತವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಪ್ರಪಂಚಾನ

ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಂಗಮ್ಮ ನನಗೆ ಬಹಳ ಬೇಕಾದವಳು; ನನಗೂ ಅವಳಿಗೂ ಬಹಳ ಸಲಿಗೆ.

ಈಗ ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಂಗಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಗ “ಮೊಸರು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ಅಮ್ಮಯ್ಯ” ಅಂತ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಎಲ್ಲೋ ಒಳಗಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಹುಡುಗ “ಊ ತಕೋತಾರೆ” ಅಂತ ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ; ಹೋಗಿ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತುಕೊಂಡು “ಕೊಡು ಮೊಸರು” ಅಂತ ಕೈಹಿಡಿದ. ಮಂಗಮ್ಮಡಿಗಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ಗರಣಿ ಅಷ್ಟು ತೆಗೆದು ಅವನ ಕೈಗೆ ಹಾಕಿದಳು; “ಜಾಗ್ರತೆ ಬರಹೇಳು ಅಮ್ಮನ್ನ, ನಾನು ಹೋಗಬೇಕು” ಅಂತ ಹೇಳಿದಳು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾನು ಬಂದೆ. ಮಂಗಮ್ಮನ “ಅವ್ವಾ ಬಂಗಾರದಂತ ಮಗನ್ನ ಹೆತ್ತುಕೊಂಡಿದೀಯಾ. ನಿನ್ನಗುಣ ಹೆಂಗೂ ಆ ಮೊಗಾನೂ ಹಂಗೇ ಏತೆ. ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲಾವಿನವ್ವ? ಹುಡುಗ ಬೆಳೆಯೋ ತಂಕಾನೆ. ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಯಾವಳೋ ಬರ್ತಾಳೆ ಈಗ ಅಮ್ಮ ಅಮ್ಮ ಅಂತ ಇರೋ ಮಗ ಆಗ ಅಮ್ಮನ್ನ ನೀನು ಇದ್ದೀಯಾ ಸತ್ಯಾ ಅಂತ ಕೇಳೋಲ್ಲ” ಅಂದಳು. ನಾನು “ಯಾಕೆ ಮಂಗಮ್ಮ. ಏನಾಯಿತು, ಮಗ ನೀ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೇ” ಎಂದೆ. “ಸರಿ ಬಿಡು ನನ್ನತಾಯಿ, ಕೈ ಹಿಡಿದ ಗಂಡನೇ ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಗ ಏನು ಕೇಳಿಯಾನು?” “ಗಂಡ ನಿನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೇ ಮಂಗಮ್ಮ?” “ಅಯ್ಯೋ! ನನ್ನತಾಯಿ! ನಾನು ಒಳ್ಳೇ ಶಾಲೆ ಉಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ಯಾವಳೋ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡ್ಲಾ. ಶಾಲೆಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಹೋದ ಅವಳ ತಾವ. ಏನೋ ಹೆಂಗಾದರೂ ಇದ್ದಿ. ನನ್ನ ಮನೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡ್ರು ಅಂತ ಗಂಡಸಿರೋದೆ ಚಂದ ಅಂತ ನಾನು ಸುಮ್ಮಿದ್ದೆ. ಅದರೇನವ್ವ, ಅಮ್ಮತ ಮಾರಿದಿನಿ; ಗಂಡನ್ನೀಗಿಕೊಂಡಿನಿ. ಏನೋ ನನ್ನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಆಸೇ ಇತ್ತು ಅವ್ವ. ನೀನು ಮಾತ್ರ ನೋಡು, ಗಂಡ ಮನೆಗೆ ಬರೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಶಾಲೆ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓಡಾಡು. ಗಂಡಸರ ಮನಸ್ಸು ಬಹಳ ಚಪಲ ತಾಯಿ. ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚೆಂದಾಗಿರೋ ಹಂಗೇ ಶಾಲೇನೋ ರವಿಕೇನೋ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಹೆಂಗಸು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು; ಹೂವು ಗಂಧ ತೋರಿದ್ದನ್ನ ತಕ್ಕೊಂಡು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಇರೋ ಹಂಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಬೇಕುತಾಯಿ. ನೀನು ಈಗ ಉಟ್ಟಿದೀಯಲ್ಲ ಇಂತಾ ಶಾಲೆ ಏನೋ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡೋವಾಗ, ನಿನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನೀನು ಮನೆಗೆ ಇರೋವಾಗ ಆಗಬಹುದು. ಬೈಗಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೇ ಶಾಲೆ ಉಟ್ಟುಕೊಬೇಕು”. ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಗು ಬಂತು; ಆದರೆ ಇವಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಬಂದ ಮಾತಿನ ಬುದ್ಧಿ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದೆಂದು ತೋರಿತು; ಆ ಮಾತನ್ನು ತಂದ ಅವಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಅವಳು ನೊಂದಿದ್ದಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಸ್ವಲ್ಪ ವೃಥೆಯೂ ಆಯಿತು. ನಾನು “ಹೌದು ಮಂಗಮ್ಮ, ನೀ ಹೇಳೋ ಮಾತು ನಿಜ” ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಮಂಗಮ್ಮ ಹೇಳಿದಳು; “ನೋಡುತಾಯಿ, ಗಂಡನ್ನ ಸರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಬೇಕಾದರೆ ನಾಲ್ಕು ಉಪಾಯ. ಅವುಇವು ಹೇಳ್ತಾರೆ ನಾರು ಬೇರು ಇಕ್ಕು ಅಂತ. ಮದ್ದಿಕ್ಕಿ ಮಸಣಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸು ಅಂತಗಾಡೆಏತೆ. ಇಂತಾವರ ಮಾತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಬಾರದು. ಆಗಾಗ ಬಾಯಿಗೆ

ರುಚಿಯಾಗಿವನಾದರೂಒಂದು ಮಾಡಿಕೊಡೋದು, ಕಣ್ಣಿಗೆಚಂದಾಗಿ ಶಿಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಷ್ಟ ಇರಲಿ ನಿಷ್ಕೂರಇರಲಿ ನಗತಾ ಮಾತಾಡಿಸೋದು, ಮನೆಗೇ ಬೇಕಾದ್ದು ತುಂಬಾ ತರ್ತಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟು, ಆಗಾಗ ಕೇಳಿದೀರ ಇರೋದು, ಮೂರು ಕಾಸು ಆರು ಕಾಸು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಏನಾದರೂ ಸಂದರ್ಭ ಬಿದ್ದಾಗಒಂದುರೂಪಾಯಿಕೊಡೋದು, ಇದೂ ಕಾಣವ್ವ ನಾರುಬೇರು. ಮನೆಹೆಂಗ್ನುಇದ್ದು ಮಾಡಿದರೆಗಂಡ ಅನ್ನೋನು ಮನೇ ನಾಯ ಹಂಗೆ ಇರ್ತಾನವ್ವ, ಇದ್ದು ಮಾಡ್ತಿಲ್ಲ ಅನ್ನು ಬೀದೀಲಿ ಅಲೀತಾನೆ.” ನನಗೆ ಮಂಗಮ್ಮನ ಮಾತಿನ ಚಮತ್ಕಾರದಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು; ಇನ್ನೆರಡು ಮಾತನಾಡಿ ಅವಳನ್ನು ಅಂದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟೆನು.

ಈಗ ಹದಿನೈದು ದಿನದ ಹಿಂದೆ ಮಂಗಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ಬಹಳ ಬೇಸರಪಟ್ಟದ್ದಳು ಅಂತಕಂಡಿತು. ನಾನು “ಯಾಕೆ ಮಂಗಮ್ಮ, ಹೀಗಿದ್ದೀಯಾ” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. “ಏನು ಹೇಳೋದವ್ವ, ನನ್ನಜನ್ಮಯಾರಿಗೂ ಬ್ಯಾಡದೀರ ಹೋಯಿತು” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಮಂಗಮ್ಮ ಸೆರೆಗಿನಿಂದಕಣ್ಣನ್ನು ಒರಸಿಕೊಂಡಳು. ನಾನು “ಯಾಕಮ್ಮಾ, ಏನಾಯ್ತು ಮಗ ಏನಾದರೂಅಂದ್ಲೆ” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ, “ಊ ಅಂದಕಾಣವ್ವ, ಅವನ ಹೆಂಡ್ರುಅರಿಯದಕುನ್ನಿಮೊಗಖತಲ್ಲಅದು ಏನೋ ಮಾಡ್ತುಅಂತ ಅದನ್ನ ಹೊಡೆದಳು. ಯಾಕೆ ಗಯ್ಯಾಳಿ, ರಕ್ಕಸೀ ಹಂಗೆ ಅರಿಯದಕಂದನ್ನ ಹೊಡೀತಾಇದ್ದೀಯಾ ಅಂದೆ. ನನಗೆ ಎದುರು ಬಿದ್ದು, ತಾರುಮಾರು ನನ್ನ ಬೈದ್ದು, ‘ಇದೇನೆಇದು, ನಿನ್ನಗಂಡನ್ನ ಹೆತ್ತತಾಯಿ ನಾನು, ನನ್ನ ಇಷ್ಟು ಮಾತುಅಂತೀಯಾ, ಆಗಲಿ ಅವನೇ ಬರಲಿ ಕೇಳೋಣ ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ. ಸರದಾರ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. “ನೋಡಪ್ಪ ಹುಡುಗನ್ನ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಡೀತಾಳೆ, ಬ್ಯಾಡಅಂದ್ರೆ ನನ್ನ ಬೈತಾಳಲ್ಲೋ. ನೀನು ಹೆಂಡ್ರಿಗೆ ಒಸಿ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳು” ಅಂದೆ. ಅವಳು ‘ಏನ್ನ ನನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳೋದು? ಹೈದತಂಟೆ ಮಾಡ್ತೆ ಬ್ಯಾಡಅನ್ನೋಕೆ ನನಗೆ ಯದಿಕ್ಕಾರಿಇಲ್ಲೋ? ನೀನು ಗಂಡನ್ನ ಹೆತ್ತಂಗೆ ನಾನು ಈ ಮೊಗಾನ್ನೂ ಹೆರಲಿಲ್ಲವೋ? ಯಾತರದದು ಬುದ್ಧಿ ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರೋದು’ ಅಂದ್ಲು. ಎಷ್ಟಾದರೂ ಅವಳು ಹೆಂಡ್ರುಕಾಣವ್ವ, ನಾನು ತಾಯಿ, ಅವಳಂದ್ರೆ ಬದಲಿಗೆ ಅಂತಾಳೆ, ನನ್ನ ಅಂದ್ರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡೋಹಂಗಿದ್ದೀನಿ? ಅವನು ‘ಹೌದಮ್ಮ, ಅವಳ ಹೆತ್ತ ಮಗೂನ ಅವಳು ಹೊಡೀತಾಳೆ, ನೀನ್ಯಾಕೆ ಅವಳ ತಂಟೆಗೆ ಹೋಗ್ತೀಯ, ನನ್ನದಂಡಿಸು’ ಅಂದ. ಹಾಗದ್ರೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದುತಪ್ಪಾಯ್ತೇನೋ’ ಅಂದೆ. ‘ತಪ್ಪೋ ಸರಿಯೋ, ಹೆತ್ತೋಳುಮಗನ್ನ ದಂಡಿಸಕೂಡದು ಅನ್ನೋಕೆ ಆಗ್ತದೆಯಾ’ ಅಂದ. ನಂಗೆ ಕೋಪ ಬಂತವ್ವ. ಮಾತುತಪ್ಪಿ ಬಾಯಾಗ ಬಂತು. ‘ಏನೋ ಇದು? ಹೆಂಡ್ರು ನಿನ್ನೆ ಅವಳು ಕಂದನ್ನ ಬಡಿದರೂ ಸರಿಯೆ ನನ್ನ ಬೈದರೂ ಸರಿಯೆಆಗದೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೋಯ್ತಪ್ಪ. ನಾಳೆ ಅವಳು ತಾಯಿನ ಆಚೆಗೆ ಕಳಿಸು ಅಂದ್ರೂ ನೀನು ಕಳಿಸೋನೆ’ ಅಂದೆ. ಮಗ ‘ಇನ್ನೇನು ಮಾಡೋಕಾಗ್ತದವ್ವ, ಹೆಂಡ್ರುಇದ್ರೆ ನಾನಿರೊದಿಲ್ಲ ನಾನಿದ್ರೆ ಹೆಂಡ್ರುಇರೋದು ಬೇಡಅಂದ್ರೆ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಹೆಂಗ್ನು

ಅವಳು ಏನು ಮಾಡೋದು? ಅಂದ ನನಗ್ಗಾರಪ್ಪ ದಿಕ್ಕು ಅಂದೆ. ‘ನಿನ್ನೇನವ್ವ, ದನಅದೆ, ಕರಅದೆ, ದುಡ್ಡುಅದೆ, ಕಾಸದೆ, ನಿನ್ನ ನಾನು ಸಾಕಬೇಕಾದ್ದೇನು’ ಅಂದ. ‘ಹಂಗಾದರೆ ನನ್ನ ಬೇರೆ ಹೋಗು ಅಂತೀಯೇನೋ’ ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. ‘ನಿನ್ನಿಷ್ಟ, ಹೋಗಬೇಕು ಅಂದರೆ ನಾನು ಬ್ಯಾಡಅನ್ನೋಲ್ಲಅವ್ವ, ನಿಮ್ಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸಾಕು ನನಗೆ’ ಅಂತ ಅವ ಅಂದ. ‘ಆಗ್ಲಪ್ಪ, ಹಂಗಾದ್ರೆ ಈವತ್ತು ಮಧ್ಯಾನ್ಯದಿಂದ ನಾನು ಬ್ಯಾರೆ ಇರ್ತೀನಿ. ನೀನೂ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡ್ರು ಸುಖವಾಗಿರ್ಯಾ’ ಅಂತ ಹೇಳ್ವಿಟ್ಟು ಇದೋ ಮೊಸರುತಕ್ಕೊಂಡು ಬಂದೀನವ್ವ. “ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಮಂಗಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಅತ್ತಳು. ನಾನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದೆ. “ಸರಿ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಏನು ದೊಡ್ಡ ಮಾತು? ಹೋಗುತ್ತೀಯ, ಎಂದಿನ ಹಾಗೆ ಮನೆಯಾಗೆಇದ್ದುಬಿಡ್ತೀಯ; ಎಲ್ಲಾತಾನೇ ಸರಿಹೋಗ್ತದೆ, ಬಿಡು ಮಂಗಮ್ಮ.” ಹೀಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿ, ಮೊಸರನ್ನೆತ್ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವಳನ್ನ ಕೊಟ್ಟುಕಳುಹಿದೆ.

ಮಾರನೆ ದಿನ ಮಂಗಮ್ಮ ಬಂದಾಗ ಹಿಂದಿನ ದಿನದಷ್ಟು ವ್ಯಸನವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸು ಎಂದಿನಂತೆ ಹಗುರವಾಗಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. “ಜಗಳ ಸಮಾಧಾನ ಆಯಿತೋ ಇಲ್ಲೋ ಮಂಗಮ್ಮ” ಅಂದೆ. ಸಮಾಧಾನ ಆಗೋಕೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೆ? ನೆನ್ನೆ ಮೊಸರು ಮಾರಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದ್ರೆ ನನ್ನ ಮಡಕೆಕುಡಿಕೆಎಲ್ಲಾನೂಒಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿದಾಳೆ. ಒಂದುಗುಡಾಣದಾಗೆರಾಗಿ, ಒಂದರಾಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಉಪ್ಪು, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಎಲ್ಲಾನೂ, ತಾನೂ ತನ್ನ ಗಂಡ್ನಾ ಉಂಡದ್ದಾಯಿತು ಅಂತ ಕಾಲುಚಾಚಿ ಕುಳಿತಿದಾಳೆ. ಹೆಂಗವ್ವ ಜಗಳ ಸಮಾಧಾನ ಆಗೋದು. ನಾನು ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಿಟ್ಟು ಬೇಯಿಸಿಕೊಂಡು ತಿಂದೆಕಾಣವ್ವ. ಬಾಯಾಗ ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಅವರಿಷ್ಟೇ ಸಾಕು ಅಂದರು.ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಮಗ ನಮ್ಮೋನೆತಾಯಿ? ಸರಿ, ಅವನಿಗೆ ಬ್ಯಾಡದೆಇದ್ದ ಮ್ಯಾಲೆ ನಾನ್ಯಾಕೆ ಮೇಗೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಬೇಕು, ಬ್ಯಾರೇನೇ ಇದ್ದೀನಿ ಕಾಣವ್ವ, ದಿನಾ ಆ ಮಗುಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಮೊಸರು ಕೊಟ್ಟು ಆಮೇಲೆ ಮಾರಾಕೆ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದಿ. ಹೋತೀನೆ ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವಳು ಅವನ್ನೆಲ್ಲೋಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದು.ಆ ಹುಡುಗನ್ನ ನಾನು ಮಾತ್ಕಾಡಿಸಕೂಡದು ಅಂತ ಮಾಡುತಾಳೆ ನೋಡು, ನಾ ಬಲ್ಲಿನಿ” ಅಂದಳು. ಎಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಮಾತು ಏನು ರಾಮಾಯಣವಾಗಿ ಕೂತುಕೊಂಡಿತು ಅಂತನನಗಾಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಆದರೆಇದಕ್ಕೆ ನಾನೇನೂ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನುಯಾವುದೋ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನಾಡಿ ಮಂಗಮ್ಮನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ.

ಆಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಈ ಮಾತನ್ನುಎತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಮಂಗಮ್ಮ ಬೇರೆಯೇ ಇದ್ದಾಳೆಂದು ತೋರಿತು. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನ ಮಂಗಮ್ಮ “ಅವ್ವಾ, ನೀನು ಹಾಕ್ಕೊಳ್ತಿಯಲ್ಲ ಆ ಮಕಮಲ್ ಬಟ್ಟೆಅದುಗಜಕ್ಕೆ ಏನು ಬೆಲೆ ಅವ್ವ” ಎಂದಳು. “ಯಾಕೆ, ಮಂಗಮ್ಮ” ಅಂದೆ. “ಇಷ್ಟು ದಿನಾನೂ ಮಗಗೆ ಮೊಮ್ಮಗಗೆಅಂತ ಕಾಸಿಗೆ ಕಾಸು ಸೇರಿಸಿದ್ದಿ ಕಾಣವ್ವ.ಇನ್ನಾಕೆ ಸೇರಿಸೋದು. ನಾನು ಒಂದು ಮಕಮಲ್‌ಜಾಕೀಟು ಹೊಲಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡ್ತೀನಿ” ಎಂದಳು. “ಅದರಜಾಕೀಟು

ಏಳೆಂಟು ರೂಪಾಯಿ ಆಗಬಹುದು ಮಂಗಮ್ಮ” ಅಂದೆ. ಆ ದಿನ ಹೋದವಳು ಮಂಗಮ್ಮದರ್ಜಿಅಂಗಡೀಲಿ ಮಕಮಲ್ ಬಟ್ಟೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಹೊಲಿಯೋದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದಾಳೆ. ಮಾರನೆ ದಿವಸ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಅದನ್ನ ಹಾಕಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. “ನೋಡಿದಾವ್ವ, ನನ್ನ ಸಿಂಗಾರಾನ? ಯಜಮಾನ್ನಿದ್ದಾಗಬಂದು ಒಳ್ಳೇ ಶಾಲೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿಲ್ಲ. ಅವನು ಯಾವೋಳ್ಳೋ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋದ. ಮಗನಿಗೆಕಾಸಿರಲಿ ಅಂತ ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟೆ. ಈ ಮಗನ ಸುದ್ದಿ ಹೀಗಾಯಿತು, ನೋಡು ನನ ಸಿಂಗಾರನ” ಎಂದಳು.

ಮಗನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಮಂಗಮ್ಮನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಮಿಸಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರಿತು. ಬಹಳ ಕೋಪ ಬಂದಾಗಯಾರಿಗಾದರೂ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಜಾಕೀಟಿನಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಜಗಳ ಬಂದಿತು.ಅವರ ಊರಿನ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನಂತೆ. ಅವನು ಫರಂಗಿಯವರ ಹಾಗೆ ಅಥವಾ ನಮ್ಮವರು ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಎನ್ನುವವರು ಈಗ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಟೈಕಾಲ್, ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ನಾಜೂಕುವಂತ. ಅವನು ಮಂಗಮ್ಮನೊಂದಿಗೆ, “ಏನವ್ವಾ ಪೂರಾ ಮಕಮಲ್‌ಜಾಕೆಟ್ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟೆ” ಅಂದನಂತೆ. ಮಂಗಮ್ಮ “ಯಾಕೋ ಹೈದ ಬಹಳ ಉಚಾಯಿಸಿ ಮಾತ್ಸಾಡ್ತೀಯಾ, ನೀನು ಆ ಕುತ್ತಿಗೆಉಲ್ಫ ಹಾಕ್ಕೋ ಬಹುದಂತೆ, ನಾನು ಜಾಕೀಟುಯಾಕೆ ಹಾಕ್ಕೋಬಾರದು” ಎಂದಳಂತೆ. ಇವರಿವರಿಗೆ ಮಾತು ನಡೆಯಿತು. ಹತ್ತಿರದ ನಾಲ್ಕು ಜನ ನಕ್ಕರು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಮಂಗಮ್ಮ ನನಗೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ಇತರರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದಲ್ಲದೆ ಆ ಸೊಸೆಯಾದವಳು ಮಂಗಮ್ಮ ಕೇಳುವ ಹಾಗೆ ಇತರರೊಂದಿಗೆ “ಸೊಸೆಗೆ ಒಂದುರವಿಕೆ ಹೊಲಿಸಲಾರದೆ, ಅತ್ತೆ ಬೇರೆ ಸಂಸಾರ ಆಗಿ, ಜಾಕೀಟು ಹಾಕಿರೋದ ನೋಡಿ” ಅಂದಳಂತೆ. ಮಂಗಮ್ಮ ಸೊಸೆಗೆ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಓಲೆ, ಕಡಗ, ಚಳತುಂಬು, ಜಿಮಿಕೆ, ನಾಗರ, ಕಂಠಿ, ಡಾಬು, ಇದಿಷ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಆಮೇಲೆ ವರುಷಕ್ಕೆಒಂದುಏನಾದರೂಒಡವೆ ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅದೆಲ್ಲಾ ಸೊಸೆಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವೇಇಲ್ಲ. ಮಂಗಮ್ಮ ಈ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಳು. ಆಮೇಲೆ ಅವಳಿಗೆ ತಡೆಯಿಲ್ಲ. ಒಂದುರಾತ್ರಿ ಹೋಗಿ ಮಗನ್ನ “ನಿನ್ನ ಹೆಂಡ್ರು ನನ್ನ ಬಹಳ ಮಾತಂತಾಳೆ ನಾನೇನೋ ಜಾಕೀಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡೆ. ತನಗೆ ಏನೂ ತಕ್ಕೊಡಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳೇ? ಕಡಗ, ಓಲೆ, ಕಂಠಿ, ನಾಗರ, ಡಾಬು, ನಾನು ಕೊಟ್ಟೋವುಅಲ್ಲ” ಎಂದಳಂತೆ. ಸೊಸೆ ಗಂಡನನ್ನು ಮಾತಾಡೋಕೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. “ಗಂಡಇಲ್ಲದ ಮುದುಕಿ ನೀನು ಈಗ “ಓಲೇನೂ ಡಾಬೂನೂ ಹಾಕೋತೀಯಾ? ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗು ಹಾಕ್ಕೋ” ಎಂದಳು. ಆ ಗಂಡನು “ಯಾಕೆ ಹಣ್ಣೆ, ಇಷ್ಟು ಮಾತು” ಎಂದು, ತಾಯನ್ನುಕುರಿತು “ಅವ್ವಾ, ನಿಮ್ಮ ಜಗಳ ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಓಲೆ ಒಡವೆ ಬೇಕು ಎಂದರೆತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗು” ಎಂದನಂತೆ. ಮಂಗಮ್ಮ

ಹೇಳಿದಳು: “ನೋಡವ್ವ, ಬೀದಿಯೋರಕೂಡಇಂಥ ಮಾತುಆಡಬ್ಯಾಡಎಂತ ಹೆಂಡರಿಗೆ ಹೇಳವೊಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆಒಡವೆತಕ್ಕೊಂಡುಹೋಗುಅಂತ ನನ್ನ ಮೇಲೇ ತಪ್ಪು ಹಾಕಿದತಾಯಿ. ಇನ್ನುಯಾಕೆ ಈ ಜನ್ಮ.” ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಯಿತು. ಇವಳೋ ಮುದುಕಿ.ಅವನು ಒಬ್ಬ ಮಗ, ಅವನ ಹೆಂಡತಿಗಿಂಡನ್ನಗಿಂಡನತಾಯನ್ನಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದ? ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈ ರಂಪೆಲ್ಲಯಾಕೆ? ಮೊಮ್ಮಗನ್ನ ಹೊಡೆಯಬೇಡಅಂತ ಮುದುಕಿ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ. ಇದೇಕೆಇವರೆಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತಾರೋಎಂದು ನಾನು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ತೋರಿತು.ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಜಗಳದ ಕಾರಣ ಹೀಗೆಯೇಇರುವುದು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆಆಗದಕಾರಣದಿಂದ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತದೆ; ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಜಗಳ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದೆ ನೋವು.

ಇದಾದ ಕೆಲದಿನದ ಮೇಲೆ ಮಂಗಮ್ಮ ನನ್ನನ್ನು “ಅವ್ವಾ ನೀವು ಸತ್ಯವಂತರು. ನಂದು ವಸಿ ಹಣಐತೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಈ ಬಾಂಕಿ ಅಂತಾರಲ್ಲಅಂತಾಕಡೆ ಇರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರವ್ವಅದಕ್ಕೆಅವರಿವರುಕಣ್ಣೂ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದಳು. ಏನಾಯಿತುಎಂದು ನಾನು ವಿಚಾರಿಸಿದೆ. “ನಿನ್ನೆ ನೋಡವ್ವಾ, ನಮ್ಮೂರೋನುರಂಗಪ್ಪಅಂತಇದಾನೆ. ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪಜೂಜುಗೀಜುಆಡೋದುಂಟು. ಸೋಕೀ ಮನುಷ್ಯ. ನಾನು ಮೊಸರುತಕ್ಕೊಂಡು ಬರತೀರಬೇಕಾದರೆದಾರಿಯಲ್ಲಿಅದೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದ, ಏನು ಮಂಗಮ್ಮಚಂದಾಗಿರೋಯಾ” ಅಂದ. ‘ಏನು ಚಂದರಂಗಪ್ಪ ನೀನು ಕಾಣದಚಂದ’ ಅಂದೆ, ಅವ ಇದ್ದೋನು ‘ಹೌದು ಬಿಡವ್ವ ನೀ ಹೇಳೋದು ನಿಜಾನೆ. ಈಗಿನ ನಡತೀಲಿ ಯಾರಿಗೆಚಂದಎಂತಾದ್ತು; ಈಗಿನ ಹುಡುಗರು ಉಚಾಯಿಸಿ ಮಾತಾಡೋದೆ, ನಮ್ಮಂತ ವಯಿಸಾದೋರು, ಎಲ್ಲಾ ಹಿಂಗಾಯಿತಲ್ಲಅನ್ನೋದೆ. ಇನ್ನೇನು ಮಾಡೋದು ಮಂಗಮ್ಮ ಅಂದೆ. ಹಂಗೇ ನಡಕೊಂಡು ಬಂದಿವಿ. ದಾರೀಲಿ ತೋಪು ಬಾವಿ ಐತೆ ಏಳು. ಅಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ನನಗೆ ಭಯ, ಇವ ಏನು ಮಾಡ್ಯಾನೋಅಂತ. ಈ ಸಂಚಿಯಾಗೆ ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡೈತೆ ಏಳು, ಅದಕಾಗಿ ಅವನು ಅಲ್ಲಿಗುಂಟ ಬಂದವನೇ ಒಸಿ ಸುಣ್ಣಕೊಡುತೀಯಾವ್ವ’ ಎಂದ. ಕೊಟ್ಟೆ, ತಕೊಂಡು ಹೋದ ಈ ಹೊತ್ತು ನಾನು ಬರುತಿರಬೇಕಾದರೆಅಲ್ಲೇ ಬಂದುಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿದಕಾಣವ್ವ. ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತು ಹೇಳಿದೋನೆ ನಡುವೆ ‘ಮಂಗಮ್ಮ, ನನಗೆ ಒಸಿ ಸಮಯಾಗೈತೆಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟೆಯವ್ವ ಈ ಸಲದರಾಗಿ ಮಾರತಾನೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆಕೊಟ್ಟುಬಿಡತೀನಿ’ ಅಂದ. ‘ನನ್ನತಾವುದುಡ್ಡೇಲ್ಲಿದವ್ವ’ ಎಂದೆ. ‘ಬಿಡು ಮಂಗಮ್ಮ, ನಮಗೆ ತಿಳಿದ. ದುಡ್ಡುಅಲ್ಲಿಇಲ್ಲಿ ಹೂತಿಟ್ಟು ಬರೋದೇನವ್ವ. ನನಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡು, ನಾನು ಬದುಕಿಕೋತೀನಿ. ನಿನಗೂ ಬಡ್ಡಿ ಬರ್ತದೆಎಂದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ‘ನಿನ್ನ ಮಗನೂ ನೀನೂ ಜೊತೆಗೆಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೇಳುತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಸೊಸೆಗೆ ಚೀಕು ಬಾಕು ಮಾಡಿಸೋನಅಂತಿರುತೀಯಾಎಂತ ನಾ ಬಲ್ಲೆ. ಈಗ ಅದೇನೂಇಲ್ಲವಲ್ಲಅಂತ

ಕೇಳಿದಿ ಅಂದ. ಹೆಂಗಸು ಒಂಟಿ ಆದಳು ಅಂದರೆಜನ ನೋಡುತಾಯಿ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ” ಎಂದಳು. ನಾನು “ನಮ್ಮಯಜಮಾನರನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ” ಎಂದೆ.

ನಾನು ಯಜಮಾನರ ಸಂಗಡ ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಮಂಗಮ್ಮ ಮೊಸರು ಕೊಟ್ಟವಳೆ ಮಡಿಲಿನಿಂದಒಂದು ಸಂಚಿ ತೆಗೆದಳು. “ಅವ್ವಾ, ಒಳಗೆ ಹೋಗೋನ, ಎಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಯಂತೆ” ಎಂದಳು. ನಾನು “ಯಜಮಾನರನ್ನುಇನ್ನೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ, ಇರಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ತರುವೆಯಂತೆ” ಎಂದೆ.ಮಂಗಮ್ಮ “ಅವ್ವಾ ನನಗೆ ಬಹಳ ಭಯವಾಗ್ತದೆಕಾಣವ್ವಾ, ರಂಗಪ್ಪಈವೊತ್ತೂ ಬಂದ. ತೋಪಿನ ತಾವುಕೂತುಕೋ ಮಂಗಮ್ಮ ಹೋಗುವಿಯಂತೆ ಏನು ಅವಸರಅಂದ. ನನ್ತಾವು ಈ ದುಡ್ಡು ಬೇರೆ. ನನ್ನದೆಡವಡವ ಬಡುಕೋತಿತ್ತು. ನಿಲ್ಲೋದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಏನು ಮಾಡೋದುಅಂತಕೂತೆ. ಮನೆ ಮಾತಾಡಿದ, ಮಠದ ಮಾತಾಡಿದ. ಆಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ‘ಮಂಗಮ್ಮ, ನೀನು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೀಯಾಅಂತೀಯಾ’ ಅಂದ. ಕೇಳಿದಾ ತಾಯಿ, ಒಳ್ಳೇ ಪರಾಯದಾಗೇಯಜಮಾನನಾದೋನು ಈ ಕೈಹಿಡಿಯೋದ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹಿಡೀಲಿಲ್ಲವ್ವಇದನ್ನ.ಇವಈವೊತ್ತು ಹಿಡಿದ. ನಾನು ಕೈಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಏನು ರಂಗಪ್ಪಾ, ಬಹಳ ಸರಸವಾಡುತ್ತೀಯಾ, ನನ್ನಚಂದ ಹೇಳೋಕೆ ನೀನೇನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಗಂಡನಾ, ಬಿಡು’ ಅಂತ ಬೇಗನೇ ಎದ್ದು ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತಾಯಿ. ನಿನ್ನೇರೂಪಾಯಿ ಕೇಳಿದ, ಈವೊತ್ತು ಮಾನ ಕೇಳಿದ, ಹಸೇಮೇಲೆ ಜೊತೆಗೆಕುಂತು ಬಾಸಿಂಗ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸೇಸೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಕೈಹಿಡಿದೆಂದಜೀವಎತ್ತಲೋ ಹೋಯಿತವ್ವ. ಒಳ್ಳೇ ಪರಾಯದಾಗಗಂಡ ಬೇಡಅಂದ. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳಾಗಿದ್ದರೆ. ‘ಮಾಡಿಕೊಂಡಗಂಡ ಒಲ್ಲಕೂಡಿಕೋ ಬಾರೋ ನಲ್ಲ’ ಅಂತ ಕುಣಿದಿರೋಳು. ಅಂದರೆ, ನಾನು ನನ್ನ ಮರೆಯಾದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲವ್ವ. ಈ ಪೋಲಿ ಬಂದುದಾರೆ ಎರಸಿಕೊಂಡ ಕೈಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನನ್ನ ಕೈಹಿಡಿತಾನೆ ನೋಡಿದವ್ವಾ” ಎಂದಳು.

ನನಗೆ ಇವಳ ಕತೆ ಏಕೋ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿತೆಂದುತೋರಿತು.“ಇದೇನೆಲ್ಲ ಫಜೀತಿ ಮಂಗಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗಿ, ಆದದ್ದಾಯಿತುಅಂತ ಮಗನ ಹತ್ತಿರಇದ್ದು ಬಿಡೋದುತಾನೆ” ಎಂದೆ.

“ನಾನು ಇದ್ದೇನವ್ವ, ಅವಳು ಇರಗೂಡಿಸಿದರಲ್ಲವಾ.”

“ಮಗನಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲ ಹೇಳು.”

“ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನವ್ವಾ, ರಂಪುಮಾಡಿ ನನ್ನಜಾತಿಯಿಂದ ಓಡಿಸಿಯಾಳು ಆ ಸೊಸೆ. ನನಗೆ ಹೊತ್ತಾಯಿತವ್ವ. ನಾನು ಬರುತೀನಿ.ಯಜಮಾನರ ಕೇಳಿ ನಾಳೆ ಹೇಳು” ಎಂದು ಮಂಗಮ್ಮ ಹೊರಟುಹೋದಳು.

ತಿರುಗಿಒಂದುಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದಳು. “ಅವ್ವಾ, ಈ ಹೊತ್ತುಒಂದು ಕೆಲಸ ಆಯಿತೇ” ಎಂದಳು.

“ಏನಾಯಿತು?”

“ಮೊಗಾಗೆ ಇರಲಿ ಅಂತ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಿಟಾಯಿತಕ್ಕೊಂಡು ಹೆಡಿಗ್ಯಾಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿತಾಯಿ,” ಮಂಗಮ್ಮ ಮೊದಲು ಮಗು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರದಂತೆ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಳಲ್ಲ; ಈಗ ಮೊಗಾಗೆ ಎಂದರೆ ಯಾವ ಮಗುವಿಗಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ “ಯಾವ ಮಗುವಿಗೆ” ಎಂತ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. “ಇನ್ಯಾವ ಮೊಗಾವ್ವ, ನಮ್ಮೊಗಾನೆ” “ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರೋದಿಲ್ಲಾಂತ ನೀ ಹೇಳಿದೆ”. “ಹೋಗಬೇಡಾಂತ ಅವರಮ್ಮ ಹೇಳ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಮೊಗ ಬರದೀರ ಇರ್ತಾದಾವ್ವ, ಅವರುಕಾಣದಂತೆಯಾವಾಗಲೋ ಬರ್ತದೆ, ಒಸಿ ಹಾಲು ಕುಡಿತದೆ, ಒಸಿ ಮೊಸರುತಾಅನ್ನುತ್ತದೆ. ಏನಾದರೂಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಡದೆ. ರಂಪು ಮಾಡಿದ್ದೆ ನಿಮ್ಮಮ್ಮಿಗೆ ಕೇಳಿದೆ ನೋಡುಅಂದರೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಆಟಾನೇ ಆಟ ಕಾಣವ್ವ, ಅದಕ್ಕಿರಲಿ ಅಂತ ಒಂದೀಸು ಮಿಟಾಯಿತಕ್ಕೊಂಡು ಹೆಡಿಗೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿ.

ಈ ಸಂಕರಪುರದಾಗೆ ಬರುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದುಯಾವುದೋ ಮಾವಿನಮರ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೂತಿಬಿಡಬೇಕು ಕಾಗೆ ರಪ್ಪನೆ ಬಂದು ಮಿಟಾಯಿ ಪೊಟ್ಟುನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಡವ್ವ. ಈವತ್ತು ಹಿಂಗಾಗಿಬಿಡ್ತಲ್ಲ.” ನಾನು “ಒಂದು ಮಿಟಾಯಿ ಪೊಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಏನಾಯಿತು? ತಿರಿಗಿ ಅಷ್ಟು ತಕ್ಕೊಂಡಾಯಿತು” ಎಂದೆ. ಮಂಗಮ್ಮ “ಅದಲ್ಲಾವ್ವ; ಕಾಗೆ ಬಂದು ಮನುಷ್ಯನ ಮುಟ್ಟಬಾರದು ಅಂತಾರೆ, ಅದಕ್ಕಂದಿ” ಅಂದಳು. “ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಏನಂತೆ” ಎಂದೆ. “ಜೀವಕ್ ಊನ ಅಂತಾರೆ. ನನಗೇನಾದರೂ ಕಡೆಗಾಲ ಬಂತೋ ಅಂತ ಹಂಗೆ ಭಯ ಆಯ್ತು ಅನ್ನು. ಆಮೇಲೆಂದುಕೊಂಡೆ, ಸಂತೋಷಾನೆ ಆಯ್ತು. ಯಾರಿಗೂ ಬ್ಯಾಡಜಲ್ಲ. ನಮ್ಮಪ್ಪ ಪಾದದಾಗೆ ಸೇರಿಬಿಡಲೇಳು ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಅಂತು ಈವತ್ತು ಹಿಂಗಾಯ್ತು.” ನಾನು “ಏನು ತಿಕ್ಕಲು ಮಾತ ಹೇಳ್ತೀಯಾ ನೀನು! ಕಾಗೆಗೆ ಸಿಕ್ಕೋಹಾಗೆ ಮಿಟಾಯಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡುದಾರೀಲಿ ಬರೋದು, ಅದು ಬಂದು ತಕ್ಕೊಂಡ್ರೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಊನ ಅನ್ನೋದು, ಇದುವಾವ ಬುದ್ಧಿಮಾತು, ಹೋಗು, ಸುಮ್ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು” ಅಂದೆ. “ಅಂಗಾರೆ ಭಯ ಇಲ್ಲ ಅಂತೀಯಾ” “ಭಯಾನೂ ಇಲ್ಲ, ಗಿಯಾನೂ ಇಲ್ಲ. ಜಗಳ ಆಡಿದಷ್ಟು ಆಯ್ತು ಹೆಚ್ಚು ತಿರಿಗಿ ಆ ಸಮಾಚಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ನಗುತ್ತಾ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು.” ಮಂಗಮ್ಮ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ನಾನು ಇವಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟೆ. ಮಗು ಬೇಕು, ಸೊಸೆ ಬೇಕು. ಮೊಮ್ಮಗ ಬೇಕು; ಆದರೆ ತಾನು ಯಜಮಾನಿ ಅಂತ ನನಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಗೌರವತೋರಿಸಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನಾದವನಿಗೆ ಈ ಚಪಲ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಬೇಸರ. ಆದರೂ ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನ, ತಿಳಿಯದ ಜನ, ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಅರಿಯದವರು ಎಂತ ನಾವು ಹೇಳುವ ಇಂಥವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯೇ

ಹೀಗೆ. ಪರದೆಯ ಹಿಂದೆ ಪರದೆ, ನೆರಿಗೆಯ ಹಿಂದೆ ನೆರಿಗೆ, ಮಡಿಕೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೆ, ಇದು ಏನು ನಾಟಕದ ಸೂತ್ರವಂತವೆಂದುಕೊಂಡೆ.

ಮಂಗಮೃತಿರುಗಿ ಬಂದಾಗಇನ್ನೊಂದು ಸಮಾಚಾರ ಹೇಳಿದಳು. ಆ ಮೊಮ್ಮಗುಅಮ್ಮನ್ನಅಪ್ಪನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಇವಳ ಹತ್ತಿರಲೇ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿರಂತೆ. ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಆ ಹುಡುಗನಧೈರ್ಯ ನೋಡುಅಂತ. “ಏನವ್ವ, ಚಿಳ್ಳೆ ಒಂದುಚೋಟುದ್ದಿವಂತೆ ಹೈದ.ಅಮ್ಮನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಬರೋದುಅಂದ್ರೆ ಏನವ್ವ? ನಿನ್ನ ಮಧ್ಯಾನ್ನ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಹುಡುಗತಿರುಗಿಅಮ್ಮ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ ಅಂದುಬಿಡ್ತು. ಇಷ್ಟು ದಿನ ಮುಚ್ಚುಮರೇಲಿ ಬರ್ತಾಇದ್ದದ್ದುಯಾವಾಗ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲೊಅವರಅಮ್ಮ ಬಂದುರಾದ್ದಾಂತ ಮಾಡಿದಳು. ಬಾ ನಿನಗೆ ಹೊಡಿತೀನಿ ಅಂದ್ಕು. ಹೈದ ನಾನು ಬರೋಲ್ಲಂತ ನನ್ನಕಾಲ್ಪಿಡುಕೊಂಡು ನಿಂತುಬಿಡ್ತವ್ವ. ಹೋಗೋ ಅಂತಇನ್ನಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳ್ತೆ. ಅವರಪ್ಪು ಬಂದು ಕೇಳ್ತೆ ಹೋಗಲ್ಲಂತ ನನ್ನತಾವೇ ನಿಂತುಬಿಡ್ತಾಯಿ. ಹತ್ತು ದಿನ ಬೇರೆ ಮನೇಲಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಲಗಿ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಒಸಿ ಭಯಪಡುತಾ ಇದ್ದಿ. ನಿನ್ನ ಈ ಹೈದಚೊತೆಗಿದ್ದಅಂದ್ರೆ ಏನೋ ಧೈರ್ಯ ಬಂದುಬಿಡ್ತವ್ವ. ಏನಂದರೂಗಂಡಸು ನೋಡವ್ವದೇವರು ನೋಡಿ ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದು.ಬೆಳೆದ ಮಗ ಬೇಡಅಂದ್ರೆ ಈ ಚಿಳ್ಳೆ ಮೊಮ್ಮಗ ನಾನಿದ್ದೀನಿ ಸುಮ್ಮಿರುಅಂತ ಬಂದುಬಿಡ್ತಲ್ಲವ್ವ.ರಾಮಾಣ್ಯ ಮಾಡಿದಳು ಸೊಸಿ ರಾತ್ರಿಯಿಲ್ಲ, ಜಪ್ಪಯ್ಯಅಂದ್ರೂನುಇದು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳಾಗಾಗ ನಾ ಇಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದ್ರೆ ನೀನು ಒಂಟಿಯಾಗಿರ್ತೀಯೋಅಂತಅವರಮ್ಮನ ಮನೆ ಬಾಕಿಲು ತಾವುಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ.ಒಳಗೆ ಹೋತು, ನಾ ಇತ್ತಾಗೆ ಬಂದಿ” “ಅವಳು ಮಗೂನ ಹೊಡದರೆ ಏನು ಮಾಡ್ತೀಯೆ” ಅಂತ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. “ಮಗ ಒಪ್ಪೊತ್ತಾದರೂ ಮನೆಗೆ ಬರ್ತಾನಲ್ಲವಂತ ಸಂತೋಸಇಲ್ಲವೆತಾಯಿ ಅವಳಿಗೆ? ಹತ್ತಿರಲೇಇದ್ದೆಹೊಡೆಯೋಣಅನ್ನಿಸತದೆ. ಈಗ ನೋಡವ್ವ, ನನ್ನ ಒಂದೇ ಮನೇಗೆ ಇದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಸೊಸಿ ಎಂತಾ ಚೆಲುವಿ ಅಂತ ತಿಳೀತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೋಡ್ತೀನಿ ದೂರದಿಂದ. ಏನೋ ಮುಖ ಗಂಟುಹಾಕಿಕೊಂಡಾಗ ಹೇಗೋ ಇರ್ತದೆಅನ್ನು. ಮಿಕ್ಕಾದ ಹಂಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಚೆಲುವಿ.ಅದಕ್ಕೇ ನನ್ನ ಹೈದ ಮರುಳಾಗಿರೋದು.ಅವನ್ನೂ ಹಂಗೆ. ಆಗ ಏಸು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದುಏಸೊತ್ತಿಗೆ ಹೊಲಕೆ ಹೋದ್ದು ನೋಡ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನನ್ನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಾಗ ಕೂತು, ಇದ್ಯಾಕೆಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟು ಅಂತ ನೋಡುತಾಇದೀನವ್ವ. ಅವಳಿಗೂ ಹಂಗೆ ಅಲ್ಲವೆ, ಹೊಡೆದರೆ ನಾಳೆ ಬೆಳಾಗಾಗ ನಾನು ಮೊಸರು ಮಾರೋಕೆ ಹೊರಟಾಗ ನನ್ನಚೊತೆಗೆ ಬಂದುಬಿಡ್ತಾನೆ. ತಿಂಗಳು ದಿನ ಹೊತ್ತು ನೋವು ಪಟ್ಟು ಹೆತ್ತ ಮಗನ್ನ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಾಳೆ ತಾಯಿ” ಇವರಯೋಚನೆ ಎಷ್ಟು ದೂರಓಡುತ್ತದೆಎಂದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು.ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಇವಳ ಜಗಳ ಸುಮುಖವಾಗಿ ಕೊನೆಗಾಣುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರಿತು.

ಆದದ್ದೂ ಹೀಗೆಯೇ, ಎರಡು ದಿನಬಿಟ್ಟು ಹುಡುಗತಾಯಮನೆಗೆ ಹೋದವನು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಪಾಟೀಚೊತೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹಠಮಾಡಿದ. ಮುದುಕಿ ಮೊಸರಿನ ಹೆಡಿಗೆತಲೇಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೊಮ್ಮಗನ್ನು ಕಂಕುಳಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೂರು ಮೈಲಿ ಬರೋದು ನಿಜವಾದ ಮಾತೆ? ಏನು ಮಾಡೋದೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಮಗನೂ ಸೊಸೆಯೂಕೂಡ ಬಂದು “ಏನೋ ಆತವಾ ನಾವು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಿವಿ ನೀನು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡ್ರೆ ಹ್ಯಾಗವ್ವ” ಎಂದರು. ಊರಿನಜನವೂ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಬಂದು ಇವಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದರು. ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ಕಳಕೊಳ್ಳದ ಹಾಗೆ ಮಂಗಮ್ಮತನ್ನಿಷ್ಟದಂತೆ ಸೊಸೆಯಚೊತೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೆ ಈ ಮೊಮ್ಮಗಅಜ್ಜಿಯಚೊತೆಗೆಇರಬೇಕುಅಂತಅನ್ನೋದನ್ನು ಹಠಮಾಡಿಬಿಟ್ಟ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಏರ್ಪಾಡಾಯಿತು. ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಹಾಲು ಮೊಸರಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಂಗಮ್ಮನಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಸೊಸೆ ಬಂದಮೇಲೆಕೂಡ ಮಂಗಮ್ಮ ಈ ಕೆಲಸ ತನ್ನ ಕೈಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಹೆಸರಿಗೆ ಮನೆ ಸೊಸೆ ಅಂದಮೇಲೆ ಹಿಟ್ಟು ಸಟ್ಟುಗ ನಿನ್ನದುಅಂತಕಾರಣ. ನಿಜವಾಗಿ, ಮೊಸರ ಮಾರಿದರೆ ಕೈಲಿಷ್ಟ ಕಾಸು ಓಡಾಡುತ್ತದೆಅನ್ನುವುದು. ಈಗ ಈ ಮೊಮ್ಮಗನಾದೋನುಅಜ್ಜೀಚೊತೆಗೆಇರಬೇಕುಅಂತಯಾವಾಗ ಹಠಮಾಡಿದ, ಸೊಸೆ “ಏನು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗೋದು ಬರೋದು, ವಯಸ್ಸಾದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಈ ಕೆಲ್ಲ ಮಾಡೋಕಾಗತದೆ. ಹಿಟ್ಟು ಸಟ್ಟುಗ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನೀನು ಯಜಮಾನ್ರಿ ಮನೇಲಿರು, ನಾನು ಹೋಗಿ ಮೊಸರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರ್ತೀನಿ” ಅಂದಳು. ಮಂಗಮ್ಮ “ಆಗಲಿ” ಅಂದಳು. “ಎಂದಾದರೂ ನಾನು ಹೋಗಿ ಬರ್ತೀನಿ, ದಿನಾ ನೀನು ಹೋಗು” ಎಂದು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸೊಸೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆ ಇಬ್ಬರು ಬಂದರು. ಒಬ್ಬಳ ಕೈಲಿ ಮಗು; ಇನ್ನೊಬ್ಬಳ ತಲೇಮೇಲೆ ಮೊಸರಿನ ಹೆಡಿಗೆ. “ಇವಳೇ ಕಾಣವ್ವ ನನ್ನ ಸೊಸಿ. ಪಾಪ ಮುದುಕಿಯಾಕೆ ಅವಳೇ ಬೇಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತತಿರಿಗಿ ಕರಕೊಂಡಾಳೆ ಮನೇಒಳಕ್ಕೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಸಿಲಾಗೆ ಓಡ್ಯಾಡಬೇಡಅಂದ್ರು. ಆಗಲಿ ಅಂದಿದೀನಿ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅವಳೇ ಮೊಸರು ತರ್ತಾಳವ್ವ”. ಅಂತ ಹೇಳಿ, ಮಂಗಮ್ಮ ನಮ್ಮನ್ನು ಸೊಸೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು.ನಾನು ಅತ್ತೆಯನ್ನೂ ಸೊಸೆಯನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ನಡಕೋಬೇಕುಅಂತ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿ.ಎರಡು ಎಲೆ ಅಡಿಕೆಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಆ ಸೊಸೆ ಮೊಸರುತರುತ್ತಾ ಇದಾಳೆ.

ಅತ್ತೆಯ ಪರವಾಗಿಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾತುಕಯಿತಲ್ಲ. ಆ ಸೊಸೆಯ ಪರವಾಗಿಏನಿರಬಹುದುಅಂತ ನಾನು ಒಂದು ದಿನ “ಎಲೆ ನಂಜಮ್ಮ, ನೀನು ಒಳ್ಳೆ ತಿಳಿದೋಳ ಹಂಗಿದ್ದೀಯಲ್ಲ, ಅತ್ತೇನ ಮನೆಬಿಟ್ಟುಓಡಿಬಹುದೇನೆ” ಎಂದೆ. ನಂಜಮ್ಮಅದಕ್ಕೆ “ಅತ್ತೇನಓಡಿಸೋಕೆ ನಾನೇನು ರಾಚ್ಚಿಸೀನಾವ್ವ? ಅಲ್ಲವ್ವ, ಅತ್ತೆಯಾದೋಳು ಯಾವ ಮಾತಿಗೂನೂ ನಾನೇ ಅಂದುಬಿಟ್ಟು ಆ ಮಗನಾದೋನ್ನು ಮನೆಗಂಡ್ನುಅಂತ ನೋಡ್ವೀರಾ ಅವ ಮುಟ್ಟಾಳ ಆಗಿಬಿಟ್ಟೆ. ಅವ

ಗಂಡನಾಗೋದೇನು, ನಾನು ಹೆಂಡ್ತಾಗೋದೇನು, ನಾನು ಸಂಸಾರ ಮಾಡೋದೇನು? ಏನೋ ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು, ಅತ್ತೆ ಹೆತ್ತಳು ಸಾಕಿದಳು.ಗಂಡನ್ನ ಬೇಕಾದರೆ ಅವಳೇ ಸ್ವತಂತ್ರಾಂತ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ ಅಂದೆ. ನನ್ನ ಮೊಗಾನ್ನ ನಾನು ಹೊಡೆಕೊಡ್ತುಅಂತ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿಅತ್ತೆ, ಇದುವಾರತರ ಸೋಸೀತನ ಅವ್ವಾ” ಎಂದಳು. “ಮಗ ನಿನ್ನೋನುಅನ್ನೋದಕ್ಕಿವನ್ನ ಹೊಡೆಯೋದೆ ಗುರ್ತೇನೇ” ಎಂದೆ. ಹೊಡೆಯೋದೋಆಡಿಸೋದೋ. ಹೊಡೆದಾಗಯಾಕೆ ಹೊಡಿತೀಯಅನ್ನೋದು ಆಡಿಸಿದಾಗ ಯಾಕೆಆಡಿಸುತೀಯಾ ಅನಬಹುದು.ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಯಾರವ್ವಯವಹರಣೆ ಹೇಳೋದು. ನನ್ನ ಮಗ್ಗುಅಂದೆ ನನ್ನ ಮಗ್ಗು, ನನ್ನಗಂಡ್ತುಅಂದೆ ನನ್ನಗಂಡ್ತು. ಸೊಸೆ ಅಂತ ಬಂದೋಳು ಒಂದು ಮಾತುಅಂದ್ರೆಅಲ್ಲಿಒಂದುಏಟು ಹೊಡ್ಡರೆ ಹೊಡೀಲಿ ಅಂತಅನ್ನೀರಾಇದ್ರೆ ನಾನು ಸಂಸಾರ ಮಾಡೋದುಯಾಕೆ?”ನನಗೆ ಮಂಗಮ್ಮ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಆ ಮಾತು ಸರಿಎಂದುತೋರಿದ ಹಾಗೆ ಇವಳು ಮಾತನಾಡಿದಾಗಇದೂ ಸರಿಅಂತತೋರಿತು. “ಹಾಗಾದರೆ ಈಗ ನಿನಗೆ ಮನೇಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಂತೋ?” “ಈಗ ಮೊದಲಿಗನ್ನಾ ಮೇಲು ತಾಯಿ, ಹೆಂಗಾದರೂ ಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗ್ಬೇಕು, ಸರಿಸಿಕೊಳ್ಳೀರಾ ಜಗಳ ಮಾಡಿದ್ರೆ ನಮ್ಮತ್ತೇಕಾಸನ್ನೆಲ್ಲಇನ್ಯಾರಾದರೂ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕ್ಕೋತಾರೆ. ನಮ್ಮೂರಾಗರಂಗಪ್ಪಅಂತಇದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮಅತ್ತೆ ಬೇರೆಇದ್ದಾಗ ಅವನು ಅವಳ ಸಾಲ ಕೇಳದ್ದಂತೆ. ಇವಳೂ ಕೋಡ್ತೀನಿ ಅಂದಳಂತೆ.ಅದ್ನ ಅವ ಹೇಳಿದ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮೊಗಾನ್ನಕರದು ‘ಎಲೋ ನೀನು ಪಾಟೀ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗು. ಮಿಟಾಯಿ, ತಿಂಡಿ ಕೊಡ್ತಾಳೆ. ನಮ್ಮ ಮನ್ಯಾಕ್ಕೆ ಬರಬೇಡ, ತಿರಿಗಿ ನಾನೇ ಕರಿಯೋವರೆಗೆಇಲ್ಲಿ ಬರಕೂಡದು’ ಅಂತ ಕಳ್ಳಿಕೊಟ್ಟೆ.ಜಗಳ ಹೆಂಗಾದರೂತೀರಿದರೆ ಸಾಕು ಅಂತಇದಲ್ಲ ಸರಿಮಾಡಿದೆತಾಯಿ.” “ಹೆಂಗಾದರೆಅಜ್ಜಿ, ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಮಗು ತಾನೇ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವೇ?” ಮೊಗಾನೇ ಹೊಯ್ದು ತಾಯಿ, ನಾನು ಕಳ್ಳಿಕೊಟ್ಟೆ?” ಹೀಗೆ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಅಂತ ನಿನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಹೇಳಿದೇನು?” ಅಯ್ಯೋ ಇದ್ದೆಲ್ಲ ಹೇಳೋರುಂಟೆ ಅವ್ವ, ಗಂಡಸರಿಗಿದೇನು ತಿಳಿತದೆ.”

ಮಂಗಮ್ಮನಿಗಿಂತ ನಂಜಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲೇನೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಅತ್ತೆಗೆ ಸೊಸೆಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಮೂರ್ತ ಸ್ವರೂಪ ಆ ತಾಯಿ ಮಗ ಈ ಹೆಂಡತಿಯ ಗಂಡ. ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಕೂಡದೆಂದುತಾಯಿ ಮನೋಗತ. ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲೇಬೇಕೆಂದುಈ ಸೊಸೆಯ ವ್ರತ. ಇದುವಲ್ಲಾಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಾಪಾರ. ಇದರ ಗೆಲುವು ಸೋಲು ಹೀಗೆಯೇಎಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ನೀರೊಳಗಿರುತ್ತ ಮಗುವಿನಕಾಲು ಹಿಡಿದಿರುವ ಮೊಸಳೆಯ ಹಾಗೆ ಸೊಸೆ. ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಮಗುವಿನ ತೋಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವವಳು ತಾಯಿ. ಮಧ್ಯೆ ಆ ಮಗುವಿನ ಪಾಡುತಾನೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಾದರೆ ಮೊಸರು

ಮಾರುವ ಮಂಗಮ್ಮನ ಮನೆಲಿ, ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮೊಸರು ಕೊಳ್ಳುವ ತಂಗಮ್ಮನ ಮನೆಲಿ; ನಡೆಯುತ್ತಾಇದೆ ಈ ವ್ಯಾಪಾರ; ಕೊನೆಯ ಅಂಕ ಕಾಣದ ನಾಟಕ.

ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್: ಮಾಸ್ತಿ ಕನ್ನಡದ ಆಸ್ತಿ. ಇವರು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೊಂಗೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 1891 ಜೂನ್ 6 ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಐಯ್ಯಂಗಾರ್, ತಾಯಿ ತಿರುಮಲಮ್ಮ. ಮೈಸೂರು ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದು ಅಸ್ಪಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಗಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಸೇವೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. 1920 ರಲ್ಲಿ ಇವರ ಮೊದಲ ಕಥಾ ಸಂಕಲನ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಮೊದಲ ಕಥೆ ರಂಗನ ಮದುವೆ. ಇವರ ಎಲ್ಲಾ ಕಥೆಗಳು 15 ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ. 5 ಕಾದಂಬರಿಗಳು, 13 ಕಾವ್ಯಗಳು, 17 ನಾಟಕಗಳು, 12 ವಿಮರ್ಶಾ ಕೃತಿಗಳು, 4 ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳು, 7 ಭಾಷಾಂತರ ಕೃತಿಗಳು. 6 ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ, 15 ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯ, ಕೇಂದ್ರ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥ.

2.ತಿರುಗಿ ಹೋದಳು

- ವೀಣಾ ಶಾಂತೇಶ್ವರ

ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ತೀರ ಚಿಕ್ಕವಳಾಗಿದ್ದಾಗಿನ ದಿನಗಳಿಂದಲೇ ಇಮಾಮ್‌ಬೀಯ ನೆನಪು ಹಸಿರಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹುಟ್ಟುವ ಮೊದಲೇ ಅವಳ ಅಮ್ಮ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಈ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಇಮಾಮ್‌ಬೀ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಸ-ಮುಸುರೆ-ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವುದು-ಕಾಳುಕಡ್ಡಿ ಹಸನು ಮಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ಮೇಲೆಗಲಸ ಮಾಡುತ್ತ, ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದವಳಾಗಿರದೆ ಮನೆಯವಳೇ ಆಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಪ್ತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ದಿನಾ ಅವಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಒಯ್ಯುವುದು-ತಿರುಗಿಕರೆತರುವುದು ಇಮಾಮ್‌ಬೀಯ ಕೆಲಸವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ ಜಗಳವಾಡಿದಾಗ ಅಪ್ಪ ಹೊರಗೆ ಹೋದನಂತರ ಅಮ್ಮದೂರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅತ್ತು ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದುದು ಇಮಾಮ್‌ಬೀಯ ಎದುರಿಗೇ. ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಮೂರನೆಯ ಹೆರಿಗೆಯಾದಗ ಮಲೇರಿಯಾಜ್ವರ ಬಂದು ಅವಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀರಗಂಭೀರವಿದ್ದಾಗ ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ಅವಳ ಹಾಸಿಗೆಯ ಬದಿ ಕೂತು ಶುಶೂಷೆ ಮಾಡಿದಾಕೆ ಇಮಾಮ್‌ಬೀಯೇ. ಹೊಲ ಮಾರಿದದ್ದು ಡಿನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪ ಅತ್ಯುತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸುವಾಗ ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಕಬ್ಬಿಣ-ಸಿಮೆಂಟು-ಕಲ್ಲು ಕಾಯ್ದು, ಆಳುಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡಿ, ಛಾವಣಿಗೆ ನೀರು ಹೊಡೆದದ್ದು ಕೂಡ ಈ ಇಮಾಮ್‌ಬೀ. ಹೀಗೆಲ್ಲ ಆಗಿ ಆ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರು-ಕಿರಿಯರು ಎಲ್ಲರ ಜೀವನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು ಇಮಾಮ್‌ಬೀಯ ಜೀವನ. ಆಕೆಯ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳು.

ಹಾಗಾಗಿ ಆ ಮನೆಯವರಿಗೆಲ್ಲ ಇಮಾಮ್‌ಬೀಯ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕಂಪ. ತೊಟ್ಟಲಿಗೇ ಬಾಸಿಂಗ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಇಮಾಮ್‌ಬೀ ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಬಾಳುವ ಮಾಡಲು ಬಂದಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷವಂತೆ. 15ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಅವಳಿಗೊಬ್ಬ ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಳಂತೆ. ಅದೇ ವರ್ಷವೇ ನಾಡನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಡುಗಿಸಿದ ಪ್ಲೇಗಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಅವಳ ಗಂಡ-ಅತ್ತೆ-ಮಾವ ಎಲ್ಲರೂ ಸತ್ತು ಹೋದರಂತೆ. ಅವರಿವರ ಮನೆ ಕೂಲಿ-ನಾಲಿ ಮಾಡಿ ಮಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಸೋದರಿಕೆಯಲ್ಲೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಳು. ಇಮಾಮ್‌ಬೀ ಆ ಮಗಳು ಹದಿನಾರು-ಹದಿನೇಳು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತು ಬಾಣಂತಿಜ್ವರ

ಬಂದುಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಳು. ಈಕೆಯಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡಿರು-ನಾಲ್ಕಾರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದ ಆ ಅಳಿಯನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಅದೇ ಹುಟ್ಟಿದಕೂಸನ್ನು ಬಿಡಲಾಗದೇಇಮಾಮ್‌ಬೀ ಆ ಮಗುವನ್ನುಕರೆತಂದುತಾನೇಜೋಪಾನ ಮಾಡಿದಳು. ಹೀಗೆ ಉಳಿದು ಬೆಳೆದ ಅವಳ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಹಮೀದಾಬಾನುತುಂಬ ಚಂದದ ಹುಡುಗಿ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜಿಯೊಡನೆ ಆಕೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಲಕ್ಕೀಕೌತುಕದಿಂದಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನೇರವಾದ ಮೂಗು, ಸುಂದರ ಮೈಕಟ್ಟು, ಗೌರವರ್ಣ-ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ ಲಕ್ಕೀಗೆ ಆಕೆ ಇತಿಹಾಸ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನಚಿತ್ತಾರು ಪದ್ಧಿತಿಯ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಮುದ್ದು ಮೊಮ್ಮಗಳ ಬಾಳನ್ನು ಹಸನಾಗಿಸುವುದೊಂದೇ ಈಗ ಮುದುಕಿಇಮಾಮ್‌ಬೀಗೆ ಉಳಿದಿರುವ ಗುರಿ, ಆಸೆ.

ಹಲವಾರು ಸಲ ಆಕೆ ಅಮ್ಮನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೇಳಿದ್ದಳು 'ನೋಡಾಕ ಪಸಂದ ಖೂಬಸೂರತ ಆದಾಳು ನನ್ನ ಬೇಟೇ, ಸಾಲೀ ಕಲಿತಫಲೂ ಹುಡುಗನ್ನ ನೋಡಿ ಲಗ್ನಾ ಮಾಡಿಅಮ್ಮಾ, ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣೇನ್ನ ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡುಇರುವಂಥಾ ಹುಡುಗನ್ನ ನೋಡಿ, ಸಾಹೇಬಿಗೆ ಹೇಳಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಾಲು ಮುಗೀತೆನು' ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಅಮ್ಮನೂ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಹಮೀದಾಬಾನುವಿನ ದೈವ ಬೇರೆಯೇಇತ್ತು. ಒಂದು ಸಲ ಇಮಾಮ್‌ಬೀಯತಮ್ಮನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಆತನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆಯಿತ್ತೆಂದು ಹಮೀದಾಬಾನು ಹದಿನೈದು ದಿನ ಮುಂಚೆಯೇ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಹೋದಳು. ಮದುವೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೋದರಾಯಿತೆಂದುಇಮಾಮ್‌ಬೀ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಳು. ಆದರೆ ಆ ಮದುವೆಗೆಇನ್ನೂಎರಡುದಿನ ಇರುವಾಗಇಮಾಮ್‌ಬೀಒಗೆಯುವಕಲ್ಲಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಿದ್ದುಎಡಗಾಲಿನ ಮೂಳೆ ಮುರಿದು ಹೋಯಿತು, ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಮನೆಗೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇರೊಬ್ಬಳುಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೂಇಮಾಮ್‌ಬೀಯ ಕಾಲು ಮುರಿದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಅಪ್ಪ ಅವಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನು ದವಾಖಾನೆಗೆಕರೆದೊಯ್ದು ಪ್ಲಾಸ್ಟರು ಹಾಕಿಸಿ ಅವಳ ಔಷಧೋಪಚಾರದಖರ್ಚೆಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಗಟ್ಟಿಜೀವವಾಗಿದ್ದ ಮುದುಕಿ ತಿಂಗಳೊಪ್ಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಂಟುತ್ತ ಓಡಿಯಾಡುವಂತಾದಳು.ಎಂದೂ ಮೊಮ್ಮಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟು ದಿನ ಅಗಲಿರಲಾರದಇಮಾಮ್‌ಬೀತನಗೆತುಸು ನೆಟ್ಟಗಾದೊಡನೆ ಮೊದಲು ಮೊಮ್ಮಗಳನ್ನು ಕರೆತರಲು ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಓಡಿದಳು. ಹೋಗುವಾಗ ಆಕೆ ಅಮ್ಮನಿಂದ ಬಸ್ಸುಚಾರ್ಜಾಗಿ ಹಣ ಪಡೆದದ್ದೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಗೆ

ನೆನಪಿದೆ. ಎರಡು ದಿನಗಳ ನಂತರವೆಂದೆ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಇಮಾಮ್‌ಬೀತಿರುಗಿ ಬಂದಾಗಿನ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನಂತೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಗೆಂದೂ ಮರೆಯಲಾಗಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಅವಾಂತರ ಕೇಳಿ ಏನಾಯಿತೋ ಅಂತಗಾಬರಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಮನೆಮಂದಿಗೆಲ್ಲಾ ಆಕೆ ಅಲ್ಲಾನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯಾಗಿರೋ ಶಾಪ ಹಾಕುತ್ತ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳುತ್ತ ಹೇಳಿದ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾದದ್ದು; ಆಕೆಯ ತಮ್ಮ ಹುಸೇನ್‌ಸಾಬನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಹಳಷ್ಟು ನೆಂಟರು ಬಂದಿದ್ದರು; ಅವರಲ್ಲೋಬ್ಬಾತ ಲಖನೌದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಹಮ್ಮದ ಗೌಸನಂಬ ನಡುವಯಸ್ಸು ಮೀರತೊಡಗಿದ್ದ ಶೋಕೀಲಾಲ; ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯೇ ಆಗಿದ್ದ ಇಮಾಮ್‌ಬೀಯತಮ್ಮನಿಗೂ ಮಹಮ್ಮದ ಗೌಸನಿಗೂ ದೂರದ ನೆಂಟಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸ್ನೇಹ ಬೇರೆ. ಮದುವೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುವಂತೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಮೀದಾಬಾನುವಿನ ಮೇಲೆ ಮಹಮ್ಮದ ಗೌಸನ ಕಣ್ಣು ಬಿತ್ತು; ಲೋಭಿಯಾಗಿದ್ದ ಮುದುಕ ಗೆಳೆಯ ಹುಸೇನ್‌ಸಾಬನ ಕೂಡ ವ್ಯಾಪಾರಕುದುರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಚಾಣಕ್ಷನಾಗಿದ್ದ ಗೌಸನಿಗೆ ತಡವಾಗಿಲ್ಲ; ಐದಾರು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೈ ಬದಲಾಯಿಸಿದರು ಸರಿ, ಅದೇ ಮೂಹೂರ್ತದಲ್ಲೇ ಮಹಮ್ಮದ ಗೌಸನ ಕೂಡ ಹಮೀದಾಬಾನುವಿನ ನಿಕಾಹ್ ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ಇಮಾಮ್‌ಬೀ, ಮುದುಕಿ ಪಾಪ, ಈ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಲಗ್ನ ಮಾಡುವುದು ಅವಳಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹುಸೇನ್‌ಸಾಬ ಪುಣ್ಯಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ, ಅಲ್ಲಾ ಮೆಚ್ಚುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ, ಅಂದರು ಎಲ್ಲರೂ. ಇನ್ನೂ ಹದಿನೆಂಟು ದಾಟಿರದ ಚೆಲುವೆ ಹಮೀದಾಬವತ್ತರ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಗೌಸನ ಬೀಬಿಯಾದಳು. ಕೂಡಿ ದಜನ ಎಲ್ಲರೆದುರು ಅತ್ತುರಂಪ ಮಾಡಿದಳು ಇಮಾಮ್‌ಬೀ, ಮೋಸ ಮಾಡಿದನೆಂದು ತಮ್ಮನಿಗೆ ಶಾಪ ಹಾಕಿದಳು. ಇನ್ನೇನು ನಿನ್ನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಫೀಸರ್‌ಗಂಡ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದನೇ? ಉಣ್ಣಲು ಉಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆ ಗೌಸ್‌ಸಾಹೇಬನಿಗೆ, ಲಖನೌದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗಡಿ ಇವೆ. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ತಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೇಶಿಮೆ ಸೀರೆ ತಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅರ್ಧತೊಲೆ ಬಂಗಾರದ ತಾಳಿ ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲ ಬರ್ಚುತಾನೇ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇಮಾಮ್‌ಬೀಗೆ ಹಾಗೂ ಹುಸೇನ್‌ಸಾಬನ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ಇಳಕಲ್ ಸೀರೆ ಆಹೇರು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು? ಆ ಹಾಗೆಂದು ನೆಂಟರೆಲ್ಲ ಇಮಾಮ್‌ಬೀಯ ರಂಪಾಟಕ್ಕೆ ಮೂಗು ಮುರಿದರು. ನಿಕಾಹ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುವುದಿದೆ? ಇಮಾಮ್‌ಬೀ ಸಂಕಟತಡೆಯಲಾರದೆ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ

ಮೇಲೆ ಕಂಡ ಕಾರಿದಳು; 'ರಂಡೆ, ನಿನಗೇನು ಧಾಡಿಆಗಿತ್ತು? ಅಜ್ಜಿ ಬರುವತನಕ ಲಗ್ನಕ್ಕೆಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಅನ್ನಲುಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಇದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನನ್ನ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಕಣ್ಣಲ್ಲಿಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡುಕಾಯ್ದೆನೆ? ಅಯ್ಯೋ, ಗಿಳಿ ಸಾಕಿ ಗಿಡುಗನಿಗೆಕೊಟ್ಟಂತಾಯಿತಲ್ಲ....' ಪಾಪ ಲಗ್ನವಾಗಿ ನಂತರದ ಹದಿನೈದಿಪ್ಪತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹುಂಬ ಗಂಡನಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೂರಾ ನಲುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಹಮೀದಾ ಅಳುತ್ತಳುತ್ತ ಹೇಳಿದಳು, 'ನನಗೇನೂ ತಿಳೀಲಿಲ್ಲ ಅಮ್ಮೀಜಾನ್, ಅಪ್ಪಾಜಾನ್ ಎಳೆಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೂಡಿಸಿದ್ದು, ಹ್ಲೂ ಅನ್ನುಅಂದ್ರು, ಅಮ್ಮೀಜಾನ್ ಬಲ್ಲಿಅಂದೆ. ಅಮ್ಮೀಜಾನ್‌ನೇ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದ್ದು, ಹ್ಲೂಅನ್ನುಅಂದ್ರು, ಅಂದೆ. ನನಗಿಷ್ಟು ಜಹರತಂದುಕೊಟ್ಟುಬಿಡುಅಮ್ಮೀಜಾನ್, ನಾ ಸತ್ತೋಗ್ಗೀನಿ....' ಮುದುಕಿಯಎದೆಕರಗಿತು. ಮೊಮ್ಮಗಳನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು 'ಅಲ್ಲಾ ನಮ್ಮಿಬ್ಬಿಗೂಧಗಾ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲೇ' ಅಂತ ಗೋಳೋ ಎಂದು ಅತ್ತಳು. ಅತ್ತು ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುವುದು? ಆದರೆ ಅವಳ ಸಿಟ್ಟು ಆರಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೊಮ್ಮಗಳನ್ನು ಗಂಡನಕೂಡ ಕಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂತತಿರುಗಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೇ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಯಅಮ್ಮ-ಅಪ್ಪಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ಅಂದರು, ಹೀಗಾಗಬಾರದಿತ್ತುಅಂದರು.ಆದರೆ ಆಗಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು, ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಅವಳನ್ನು ಕಳಿಸುವುದೇ ಯೋಗ್ಯಅಂದರು. ನೆರೆಹೊರೆಯ ಹಿತೈಷಿಗಳೂ ಅದನ್ನೇಅಂದರು. ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆಇಮಾಮ್‌ಬೀಯ ಸಿಟ್ಟು ಇಳಿದು ವಿವೇಕೋದಯವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆಕೆ ಗೌಸನನ್ನುಕಳಿಸಿಕೊಡುವಂತಹಸೇನಸಾಬನಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಸಿ ಹಾಕಿದಳು. ಮೊಮ್ಮಗಳನ್ನು ಲಖನೌಗೆ ಕಳಿಸಲು ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿದಳು. ಇನ್ನೂ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಗೌಸ ಕಾಗದ ಸಿಕ್ಕೊಡನೆ ಓಡಿ ಬಂದ. ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿಯಕೂಡ ತಿಂಗಳೊಪ್ಪತ್ತು ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಮಜಾ ಮಾಡಿದ. ಮುಂದೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂಬೈ-ಪುಣೆಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದೂ, ನಂತರ ಲಖನೌಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿತಿರುಗಿ ಬಂದು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನುಕರೆದೊಯ್ಯುವೆನೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಒಂದು ದಿನ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್ ಹೊತ್ತು ನಡೆದುಬಿಟ್ಟ.

ಮುಂದೆಆರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಅವನ ಸುದ್ದಿಯೇಇಲ್ಲ. ಇಮಾಮ್‌ಬೀ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಸೇನಸಾಬನನ್ನುತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು.ಗೌಸ ತನ್ನ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಮಿತ್ರ, ಲಖನೌದಲ್ಲಿದ್ದ ನಿಜ,

ಆದರೆ ಆತನ ವಿಳಾಸ ತನಗಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಗಾಬರಿಯಾಗುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಆತ ಇವತ್ತೆ ನಾಳೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಾನೆ, ಎಂದೆಲ್ಲ ಅಕ್ಕನನ್ನು ಸಂತೈಸಿದ ಹುಸೇನಸಾಬ. ಇಮಾಮ್ ಬೀ ಸಪ್ಪೆ ಮುಖ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದಳು.

ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಹಮ್ಮದ್ ಗೌಸ ತಿರುಗಿ ಬಂದೇ ಬಂದ. ಆದರೆ ಅದು ಮತ್ತೆ ಆರು ತಿಂಗಳು, ಅಂದರೆ ಆತ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಇಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದ ನಂತರ. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹಮೀದಾಬಾನು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ತಾಯಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಗೌಸ ಹೆಂಡತಿ-ಮಗುವಿಗೆ ಸೀರೆ-ಬಟ್ಟೆ, ಸಿಹಿತಿಂಡಿ ತಂದ. ಇಮಾಮ್ ಬೀಗೆ ಬಂದು ಹೊದೆಯುವ ಕಂಬಳಿ ತಂದ. ಮತ್ತೆ ಬಂದು ತಿಂಗಳು ಮಜವಾಗಿದ್ದ. ನಂತರ ನಾಲ್ಕೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿರುಗಿ ಬರುವೆನೆಂದೂ ಆಗ ಹೆಂಡತಿ ಮಗುವನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುವೆನೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಮುದುಕಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿ ಮತ್ತೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟ.

ಮುದುಕಿ-ಮೊಮ್ಮಗಳು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡರು. ಮಗು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ವಯಸ್ಸಾಯಿತೆಂದು ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಇಮಾಮ್ ಬೀ ಉದರ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಪ್ಯಾಸೆಂಜರ ಟ್ರೇನುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೀಪದ ಕಾಡುಗಳಿದ್ದ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಳವಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹೊರೆತಂದು ಮಾರುವುದು ಅವಳ ನಿತ್ಯಕಸುಬಾಯಿತು. ಇಡೀ ದಿನ ದುಡಿದದ್ದಕ್ಕೆ ಸಿಗುವ ಪ್ರತಿಫಲ ಒಂದೂವರೆ-ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ, ಬಹಳವೆಂದರೆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟು ಬೇಯಿಸಿ ಅಜ್ಜಿ ಮೊಮ್ಮಗಳಿಬ್ಬರೂ ಅರೆಹೊಟ್ಟೆ ಉಂಡು ಲವಿ ನೌದಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣಿನೆಟ್ಟು ಹೇಗೋ ದಿನ ನೂಕುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮೂರುವರ್ಷ ಸುಮಾರು ಅದೇ ಸೀಯನ್ನಿಗೆ ಗೌಸ ಮತ್ತೆ ಬಂದ. ಆಗಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗಿದ್ದ ಎರಡನೆಯ ಮಗುವನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಿ ತಾನು ತಂದಿದ್ದ ಜರಿಯ ಅಂಗಿ ತೊಡಿಸಿದ. ಮತ್ತೆ ತಿಂಗಳೊಪ್ಪತ್ತು ಮಜವಾಗಿದ್ದ. ಸಾಲಸೋಲ ಮಾಡಿ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಚಪಾತಿ, ಸಿಹಿಸಜ್ಜಿಗೆ, ಬಿರಿಯಾನಿ, ಮೀನಿನ ಸಾರು ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿದಳು ಇಮಾಮ್ ಬೀ. ಆದರೆ ಆತ ಹೊರಟು ನಿಂತಾಗ ಮಾತ್ರ ಗಟ್ಟಿಗೆ ಹರಚಿ ಕೇಳಿದಳು, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೇ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂತ. ಮೊದಲು ಹಾರಿಕೆಯ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೋಡಿದ ಗೌಸ. ಕೊನೆಗೆ

ವಿದಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ಯ ಹೇಳಿದ; ಲಖನೌದಲ್ಲಿ ಆತನ ಮೊದಲ ಹೆಂಡತಿ, ಆಕೆಯ ಒಬ್ಬ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಆ ಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದರೆ ಆತನನ್ನೂ ಆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡಿಯೇ ಕಡಿಮೆ ಹಾಕುವೆವೆಂದು ಆಕೆಯ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ಹಮೀದಾ ಇಲ್ಲೇ ಇರಲಿ. ತಾನೇ ಬಂದು ಹೋಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಶಾಂತವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾದಾಗ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತೇನೆ, ಖರ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಬೇಕಲ್ಲವೆ, ಆಗಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಮಾಮ್ ಬೀ ಮತ್ತೆ ರಂಪ ಮಾಡಿದಳು. ಆತನ ಕುಲಕೋಟಿ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದಳು. ಆದರೆ ಈ ಎರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತೀರ ಪ್ರಬುದ್ಧಳಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಹಮೀದಾ ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ಸಂತೈಸಿದಳು, 'ಸುಮ್ಮನಿರು ಅಮ್ಮೀಜಾನ್, ನನ್ನ ನಸೀಬದಾಗಿ ಅಲ್ಲಾ ಇದನ್ನೇ ಬರೆದಾಗ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡೋದು?'-ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುವುದೂ ಆ ಅಸಹಾಯ ಅಜ್ಜಿ-ಮೊಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆ ಆ ಮನೆಯ ಜೀವನ ಒಂದೇ ತರನಾಗಿ ಸಾಗಿಬಂದದ್ದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬೇಸಿಗೆಯ ರಜವಿದ್ದಾಗ ಹಮೀದಾ ಬಾನುವಿನ ಗಂಡ ಊರಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅವಳಿಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಮಗುವಿರುತ್ತದೆ. ಆತ ಇಲ್ಲಿರುವ 15-20 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುದುಕಿ-ಮೊಮ್ಮಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಅವರಿಂದ ಕಡೆ ತಂದಾದರೂ ಆತನಿಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಹಾಕಿ ತಾವು ಉಪವಾಸವಿರುತ್ತಾರೆ. ಆತ ಆರಾಮಾಗಿ ಉಂಡು ಬೀಡಿ ಸೇದಿ, ತಂಬಾಕು ತಿಂದು ಚರ್ಚಾ ಅಂತ ಕಾಲ್ಮರಿಯ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತ ಊರೆಲ್ಲ ಸುತ್ತುತ್ತಾನೆ. ಹಿಂದಿ ಪಿಕ್ಚರು ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಕಂಟ್ರಿ ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಮನೆಗೂ ಬಂದು ಆಕೆಯ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಸಲಾಮ್ ಹೇಳಿ ತಿರುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಮೀದಾ ಬಾನು ಮತ್ತೆ ಬಸಿರಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಹಮೀದಾ ಬಾನು ವೂತಮ್ ಜನದ ಸಾಹೇಬರುಗಳ ಮನೆಗೆ ಅಡಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆರು ವರ್ಷದ ಹಿರಿಯ ಮಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜನವೇ ಆದ ಡಾಕ್ಟರೊಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆಯ ಗಂಡ ಈಗೀಗ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬರುವಾಗ ಬರಿಗೈಯಲ್ಲೇ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಹೋಗುವಾಗ ಹಣವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬಂದು

ಕೆಲದಿನ ಇದ್ದುತನ್ನಗಂಡಸುತನ ಸಾಬೀತು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಆತನಿಂದೂ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಈಗ ಇದೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಥವಾಗುವ ವಯಸ್ಸು. ಕಾಲೇಜಿನ ಚರ್ಚಾಕೂಟಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಸಮಾನತೆ- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆಯುವ ಆಕೆಗೆ ಈ ಇಮಾಮ್‌ಬೀಯ ಮೊಮ್ಮಗಳ ಬಾಳು ನೋಡಿ ಪಿತ್ತ ಕೆರಳುತ್ತದೆ: 'ನೀನ್ಯಾಕೆ ಆತನನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀ ಹಮೀದಾ? ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ತಿಳಿಯದ ಗಂಡನನ್ನು ಬೆಂಕಿಹಾಕಿ ಸುಡಬಾರದೆ? ಆತ ಬಂದಾಗ ಒದ್ದು ಕಳಿಸಬಾರದೆ? ಅವನಿಂದ ನಿನಗೇನೂ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲ, ಲಾಭವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೇಕೆ ಅವನು ಬಂದಾಗ ಇಷ್ಟು ಸಡಗರ ಪಡುವುದು? ಮುಖಕ್ಕೆ ಉಗಿದು ಆಚೆ ನೂಕಬಾರದೆ ಅವನನ್ನು?'

ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪ್ರತಿಸಲ ಹಾಗನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಪ್ರತಿಸಲ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಮೀದಾಬಾನು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನೋವಿನ ಗೆರೆಗಳು ಮೂಡುತ್ತವೆ. ಯಾರೂ ಏನೇ ಅಂದರೂ ಈ ಪಾಪದ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಆ ನೀಚ ಗಂಡನನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವುದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಆಕೆ ಮತ್ತೆ ಹಮೀದಾಬಾನುಜೋಲು ಮುಖ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಅಮ್ಮನ ಹಳೆಯ ಸೀರೆಯನ್ನೋ, ಮಕ್ಕಳ ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೋ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಅಜ್ಜಿ ಬಸಿರಿಯರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಕಷ್ಟಾಯವನ್ನೋ ಕೇಳಲೆಂದು ಬಂದಾಗ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಅಂದೇ ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ, -ನೀನ್ಯಾಕೆ ಆತನನ್ನು ಒದ್ದು ಕಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಹಮೀದಾ?' - ಹಮೀದಾ ಸುಮ್ಮನೆ ತಲೆತಗ್ಗಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿನ ನೋವಿನ ಗೆರೆಗಳು ಆಳವಾಗುತ್ತವೆ.

* * *

ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಎಮ್.ಕಾಮ್. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಫ಼ಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸ್ ಬಂದ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಬೇಶನರಿ ಆಫೀಸರ್ ಅಂತ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅಷ್ಟು ದೂರ ಮಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ಆಕೆಯ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೇಗೋ ಅಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮನೆಯಿದೆ, ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಈಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಬಿಡಬಾರದು- ಅಂದಳು ಲಕ್ಷ್ಮೀ. ಅಪ್ಪ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಬೆಳೆದ ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡದೆ ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ಚೆಂದವಲ್ಲ ಅಂತ ಅಮ್ಮ ಗೊಣಗಿದರು. ಅವಳ ನಶೀಬ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಗಂಡು ಸಿಕ್ಕಿತು ಅಂತ ಅಪ್ಪ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದರು.

ಅದು ಆದದ್ದೂ ಹಾಗೆಯೇ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಗೆ ಆಕೆಯ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಯೇ ಆಗಿದ್ದ ಸುರೇಶ ಕುಲಕರ್ಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಪರಿಚಯವಾಗಿ, ಗೆಳೆತನವಾಗಿ, ಪ್ರೀತಿಯಾಗಿ, ಮದುವೆಯೂ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಎತ್ತರ ನಿಲುವಿನ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಆಗಿದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಗಂಡನನ್ನು ನೋಡಿ ನೆಟಿಕೆ ಮುರಿದು ಇಮಾಮ್ ಬೀ ಅಲ್ಲಾ ನಿನ್ನನ್ನು ಸುಖವಾಗಿಡಲಿ ಬೇಟೀ' ಅಂದಳು. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬಿದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಅಂದಿದ್ದಳು, 'ನಮ್ಮ ಸುಖಾ ನಮ್ಮ ಕೈಯಾಗಿರಲಿ ಇಮಾಮ್ ಜೀ, ನಮ್ಮ ತಪ್ಪಿನಿಂದ- ಮೂರ್ಖತನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಾಲಮ್ಯಾಲ ನಾವೇ ಕಲ್ಲು ಹಾಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಾನ ಬೈದರ ಅಲ್ಲಾ ಏನ್ಮಾಡಿಯಾನು?' ಆ ಮಾತಿನ ಒಳಗಿನ ಅರ್ಥ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತಿಯಾದ ಮುದುಕಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಎಂದಿನಂತೆ ಆಕೆ ಮೊಮ್ಮಗಳನ್ನು ಅಸಹಾಯಕತೆ-ದುಃಖದಿಂದ ಟೀಕಿಸಿದಳು: ಹಮೀದಾಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಆ ಲೋಫರ್ ನನ್ನ ಗೆಳೆಗೆ ಬರಬ್ಯಾಡ ಅಂತನ್ನೋದು ಆಕೆಯ ಕೈಲಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಬಾಳ ಮತ್ತೆಗಿನ ಹೆಂಗಸು. ಸುಮ್ಮನೆ ಕಣ್ಣೀರು ನುಂಗಿ ಒಳಗೊಳಗೆ ನವೀತಾಳು. ಏನ್ಮಾಡೋದು?' ಎಂದಿನ ರೋಷದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಅಂದಳು. ಆತನನ್ನಾಕೆ ಒದ್ದು ಕಳಿಸೋದಿಲ್ಲ ಹಮೀದಾ?' ಹಮೀದಾ ಎಂದಿನಂತೆ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು.

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿದ ಮೊದಲ ತಿಂಗಳು ಸಂಬಳದ ಹಣ ಬಂದೊಡನೆ ಆತ ಪೂರಾ ಪಗಾರ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಡುತ್ತಾನೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಖರ್ಚಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾಗಬಹುದು, ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಯಾವಯಾವ ಠೇವಣಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವುದು ಅಂತ ಜಾಣೆಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅವಳೆಣಿಸಿದಂತೆ ಸುರೇಶ ತನ್ನ ಸಂಬಳದ ಹಣವನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಕೊಡಲೇ ಇಲ್ಲ. 'ಏನು, ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಯಾಲರಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟಿರಾ?' ಅಂತ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕೇಳಿದಾಗ ಅನುಮಾನಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದು: ಇಲ್ಲೇ ವರ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಆತನ ಅಕ್ಕನ ಮನೆಯಿದೆ. ಅಕ್ಕ ವಿಧವೆ ಆಕೆಗೆ ಐದು ಮಕ್ಕಳು. ಆಕೆಗೆ ತುಂಬ ಬಡತನ. ಆಕೆಯ ಮನೆಯ ಬಾಡಿಗೆ-ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಕೂಲು ಫೀಜು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಡುವುದಿತ್ತು. ವಿಧವೆ ಅಕ್ಕನ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಆಗೀಗ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ತಮ್ಮನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಮನೆಯ ಖರ್ಚಿಗೆ ಹೇಗೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಸಂಬಳವಿದೆಯಲ್ಲ.

ಈ ವಿಧವೆ ಅಕ್ಕ ಹಾಗೂ ಆಕೆಯ ಸಂಸಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸುರೇಶ ಮದುವೆಗೆ ಮೊದಲೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದ. ಆಕೆ ಸುರೇಶನ ಮದುವೆಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಂಸಾರ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ನಂತರ ಒಂದು ಸಲ ಇಲ್ಲಿನ ಮನೆಗೆ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯ ಅಹಂಕಾರ ನಡೆನುಡಿ, ಮಕ್ಕಳ ಹುಂಬ ವರ್ತನೆ, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಾಗಿ ಕೊಬ್ಬಿದ ಎಮ್ಮೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಆಕೆಯ ಹಿರಿಮಗಳ ಹಾಲ್‌ಚಾಲು-ಯಾಕೋ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಹಿಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಧವೆ ಅಕ್ಕನ ಸಂಸಾರಕ್ಕಿಗಂಡ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲೇನೂ ತಪ್ಪು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ, ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸಂಬಳದ ಬಹುಪಾಲನ್ನು ಆತ ಆ ಮನೆಗಾಗಿಯೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರತಿರವಿವಾರ ಅಕ್ಕನ ಸಂಸಾರದ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿಸಲು ಆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು, ಅನೇಕ ಸಲ ರಾತ್ರಿಕೂಡ ಅಲ್ಲೇ ಕಳೆಯುವುದು, ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಏನಾದರೊಂದು ನೆಪ ಹೇಳಿ ಆ ವಿಷಯದ ಬಗೆಗಿನ ಮಾತನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡುವುದು, ಇಂಥವೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಬರಬರುತ್ತ ನುಂಗಲಾರದ ತುತ್ತಾಗ ತೊಡಗಿದವು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯತಮ್ಮನ ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹದಿನೈದು ದಿನದ ರಜೆ ಹಾಕಿ ತವರಿಗೆ ಬಂದಳು. ಒಬ್ಬಳೇ ಏಕೆ ಬಂದೆ ಅಂತ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಗಂಡ ಮದುವೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆತನಿಗೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್, ತುಂಬ ಕೆಲಸ, ಹಾಗೆಲ್ಲರಜೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಹೇಳಿದಳು. ಬರುವಾಗ ತಮ್ಮನಿಗಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಜೆಂಟೇಶನ್ ತಗೊಂಡು ಬರಿ ಅಂತ ಗಂಡನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಕಣ್ಣು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರದಿದ್ದರೂ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಬಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ನೋಡಲೆಂದು ಇಮಾಮ್‌ಬಿ ಕೋಲೂರಿಕೊಂಡು ಬಂದಳು. 'ಎಷ್ಟು ದುಬಲೀಪತಲೀ ಆಗೀದಿ ಬೇಟೀ' ಅಂದಳು. ನೆಟಿಕೆ ಮುರಿದಳು. ಹತ್ತನೆಯ ಸಲ ಬಸಿರಾಗಿದ್ದ ಹಮೀದಾಬಾನುರಕ್ತಹೀನತೆಯಿಂದ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡು ಜೀವಂತ ಶವದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೆರಿಗೆಯಾದರೆ ಆಕೆಯ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವೆಂದು ಕಳೆದ ಸಲವೇ ಡಾಕ್ಟರು ಹೇಳಿದ್ದರಂತೆ. ಹಾಗೆಂದು ಆಕೆಯ ಒಂಬತ್ತನೇ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ನಂತರ ಬಂದಿದ್ದ ಆಕೆಯ ಗಂಡನಿಗೆ ಇಮಾಮ್‌ಬೀ ಹೇಳಿದಾಗ ಆತ- 'ಜೀವಕೊಡುವಾತ- ಉಳಿಸುವಾತ- ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾತ ಅಲ್ಲಾ, ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲೇನಿದೆ?' ಅಂತ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ, ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಆತ ತಿರುಗಿ ಹೋಗುವಾಗ ಅಲ್ಲಾನ ಕೃಪೆಯನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿಯೇ ಹೋಗಿದ್ದ. ಆ ಭಡವನನ್ನು ಮನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲು ತುಳಿಸಗೊಡಬಾರದೆಂದು ಈಗೀಗ ದೊಡ್ಡವರಾಗತೊಡಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳೂ ಹೇಳುತ್ತಿವೆ. ಈ ಒಂಬತ್ತು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ

ಮೂವರೂ ಯಾರ್ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲೋ ಕೆಲಸಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಆರು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ ಅಜ್ಜಿಯೊಡನೆ ಅರೆಹೊಟ್ಟೆ ಉಂಡು ಕಟ್ಟಿಗೆಯಂಥ ಕೈಕಾಲು-ಡೊಳ್ಳು ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡುಜೀವಿವಿಲ್ಲದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಹೇಗೋ ಬದುಕಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಶೀಘ್ರವೇ ಮತ್ತೊಂದು ದುರ್ದೈವ ಹೊಸ ಜೀವ ಸೇರಲಿದೆ.

ಈಗಲಾದರೂ ಹಮೀದಾಬಾನು ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಯಬಾರದೆ? ಆಕೆಯ ಹಾಗೂ ಈ ಮಕ್ಕಳ ಅನುವು-ಆಪತ್ತು, ಜಡ್ಡು-ಜಾಪತ್ತು, ಹೊಟ್ಟೆ-ಬಟ್ಟೆ ಯಾವುದರ ಖಬರೂ ಇಲ್ಲದೆ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಬಂದು ಕೆಲದಿನ ಇದ್ದು ಮಜಾಮಾಡಿ ಹೋಗುವ ಸುವರ್ಣನನ್ನು ಹಮೀದಾಬಾನು ಯಾಕೆ ಹತ್ತಿರ ಸೇರಿಸಬೇಕು? ಯಾವ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ?—ಇದು ಮುದುಕಿ ಇಮಾಮ್‌ಬೀಯ ವೃಥೆ.

ಹಮೀದಾಬಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಯೇ ಇದ್ದಂತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕೋಪದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು. ನೀನ್ಯಾಕೆ ಆತನನ್ನು ಒದ್ದು ಓಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಹಮೀದಾ? ಇಂಥ ಗಂಡನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೇನು ಉಣ್ಣುವುದಿದೆ? ಈತನೂ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸೇ?

ಹಮೀದಾಬಾನು ಎಂದಿನಂತೆ ಸಣ್ಣ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಏನೂ ಮಾತಾಡದೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿದಳು.

* * *

ಮುಂಬಯಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದಾಗಗಂಡನ ಬಗೆಗಿನ ಅಸಮಾಧಾನ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯಲ್ಲಿ ಭುಗಿಲ್ಲೆದ್ದಿತ್ತು. ಆತ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಆಕೆಯತಮ್ಮನ ಮದುವೆಗೆ ಬರೀಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ. ಇದೇಕೆ ಹೀಗೆಂದು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕೇಳಿದಾಗ 'ಏನು ಮಾಡುವುದು, ಹಣದ ಅಡಚಣೆ ಇತ್ತು,' ಅಂದ. 'ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ನೀನು ಹೇಗೋ ಏನಾದರೊಂದು ಕೊಂಡುಕೊಡುತ್ತೀಯಲ್ಲ, ನಾನು-ನೀನು ಬೇರೆಯೇ?' ಅಂದ. ತುಟಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮೀತಾನೇ ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಮ್ಮನಿಗೊಂದು ರೇಶಿಮೆ ಸೀರೆ, ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಶಲ್ಯ, ತಮ್ಮನಿಗೆರಡುತೊಲದ ಚೈನು ತಂದಳು. 'ಎಲ್ಲಾ ನನ್ನಯಜಮಾನರು ಮುಂಬಯಿಯಿಂದತಂದದ್ದು' ಅಂತ ಹೇಳಿ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರಿಂದ' ಎಷ್ಟು ಉದಾರಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯಗಂಡ! ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಗರ್ವಪಟ್ಟಳು.

ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದೊಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ಉದಾರತೆಯ ಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು ಅವಳಿಗೆ. ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ ಆಕೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು. ಸುರೇಶ ಟೂರ್‌ಗೆ ಅಂತ ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ಆಗ 'ಸುರೇಶ ಮಾಮಾ ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದತಿರುಗಿ ಬಂದ್ರೇನು ಕೇಳೊಂಡು ಬಾ ಅಂದಳು ರೇಖಕ್ಕು' ಅಂತ

ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಸುರೇಶನ ಅಕ್ಕನ ಮಗ ರವಿ. ರೇಖಾ ಆ ಅಕ್ಕನ ಹಿರಿಯ ಮಗಳು. ಸುರೇಶನ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಆಕೆಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಟೈಪಿಸ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು ಯಾವುದೋ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ. ಮೂವತ್ತರ ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆ ಏಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕೇಳಿದಾಗ ಸುರೇಶ 'ಅವಳಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿ, ಅವಳಿಗೇನು ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ?' ಅನ್ನುತ್ತಿದ. ಆಕೆಗೇನು ಅಂಥ ಅರ್ಜೆಂಟು ಕೆಲಸವೋ ಸುರೇಶ ಮಾಮನ ಕಡೆಗೆ? ಆತನಿನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹುಬ್ಬುಗಂಟಕ್ಕಯೇ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು. ರವಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದ, 'ಮಾಮೀ, ನನ್ನ ಹೊಸ ಸುವೇಗ ನೋಡಿದ್ದೇನು? ಮೊನ್ನೆ ಸುರೇಶ ಮಾಮಾ ಕೊಡಿಸಿದ್ದು. ಮೂರೂವರೆ ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟಂತೆ. ಬರಿ, ಹೊರಗಿಟ್ಟೇನಿ, ನೋಡಬರಿ, ವಂಡರ್ ಫುಲ್ ಆದ.' ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ತನಗಾದ ಆಘಾತವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಲು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಠಿಣವೆನಿಸಿತು.

ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದ ಮರಳಿ ಬಂದ ಸುರೇಶ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೂಡ್ಲಿದ್ದ. ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ರಮಿಸಿ 'ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟರೋದು ಭಾಳ ತ್ರಾಸು ಲಕ್ಷ್ಮೀ' ಅಂದ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕರಗಿದಳು ಆತ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿ, ತನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರೀತಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ತನಗೇನುತನ್ನದೇ ಹಣವಿಲ್ಲವೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಅನ್ನಿಸಿತು. ತಾನೇನು ಉಳಿದ ಹೆಂಗಸರಂತೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಗಂಡನನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತನಗೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂತನ್ನ ಹಣದಿಂದ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಗಂಡನ ಹಣತನಗೆ ಬೇಡ. ಆತನ ಪ್ರೀತಿಯೊಂದುತನ್ನ ಪಾಲಿಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಅನ್ನಿಸಿತು. ತುಂಬು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಆಕೆ ಗಂಡನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಮನತೆರೆದು ಸ್ಪಂದಿಸಿದಳು.

ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಆಕೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಆಸೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಗಂಡ ತನಗಾಗಿ ಏನಾದರೂ ತರಬೇಕು, ತಾನದನ್ನು ಪಡೆದು ಕಣ್ಣರಳಿಸಿದ್ದು ನೋಡಿ ಆತನ ಕಣ್ಣು ಅರಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಧಾರಣ ಹೆಂಗಸಿಗಿರುವ ಆಸೆ. ಆದರೆ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಕೇಳುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಲಾರಳು. ಆಸೆಯನ್ನೂ ಹತ್ತಿಕ್ಕಲಾರಳು. ಹಾಗೊಮ್ಮೆ ಅವರ ಲಗ್ನದ ಮೊದಲನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ ಬಂದಾಗ ತುಂಬ ಸಡಗರ ಪಟ್ಟು ಮದ್ಯಾಹ್ನ ಅರ್ಧರಜೆ ಹಾಕಿ ಆತನಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಸಿಹಿ ತಯಾರಿಸಿ. ಮನೆ ಸಿಂಗರಿಸಿ, ಆಭರಣ ತೊಟ್ಟು, ಹೊಸ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಸಿಂಗಾರವಾಗಿ ಕಾತರದಿಂದ ಆತನಿಗಾಗಿ ಕಾಯ್ದಳು. ಆತ ತನಗಾಗಿ ಏನಾದರೂ ತರಬಹುದು ಅಂದುಕೊಂಡಳು. ಆತ ಏನೂ ತರದಿದ್ದಾಗ, ತನ್ನ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಗಮನಿಸದಿದ್ದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ನೊಂದುಕೊಂಡಳು. ಕೊನೆಗೆ ಸೋತು 'ಇವತ್ತು

ನಮ್ಮ ಲಗ್ನದ ಆನಿವರ್ಸರಿ ಅಲ್ಲವೇನಿ?' ಅಂತ ಜ್ಞಾಪಿಸಿದಳು. 'ಹೌದಲ್ಲ, ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ.ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವಗೊತ್ತಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀ. ನಾನು ತಾರೀಖುಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.' ಅಂದ ಸುರೇಶ. ಹೌದು, ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವಳಲ್ಲಿನ್ನೂ ಆಸೆ ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. 'ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಬರೋಣವೇ?' ಅಂದಳು. ಆತ ಸ್ಕೂಟರ್ ಸುರು ಮಾಡಿದ. ಆಕೆ ಇಚ್ಛಿಸಿದಂತೆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಂಡರು. ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಲೆತ್ತಿಸುತ್ತ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಅಂದಳು. 'ಆ ಶೋಕೇಸ್‌ನೊಳಗಿರೋ ಸೀರೆ ಬ್ಯೂಟಿಫುಲ್ ಅದ ಅಲ್ಲೇ'. ಆದರೆ ಆತನ ಬರಡು'ಹೂ' ಕೇಳಿ ಆಕೆಯ ಉತ್ಸಾಹ ಜರನೆ ಇಳಿದುಹೋಯಿತು. ಮುಂದೆ ಆಕೆ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೌದು, ಸುರೇಶ್‌ನ ಸ್ವಭಾವವೇ ಹಾಗೆ, ಇಂಥತಾರೀಖು ನೆನಪಿಡುವುದು. ಉಡುಗೊರೆತರುವುದು. ಶುಭಾಶಯ ಹೇಳುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಯೆಲ್ಲಆತನ ಮಟ್ಟಗೀರಾಜಿಪಚಾರಿಕ, ಚೈಲ್ಡ್ರಿಶ್, ತಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜಗಳವಾಡಲು, ಕಾಡಿ ಬೇಡಲುತಾನೇನು ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಅನಾಗರಿಕ ಹೆಂಗಸೆ? ಆ ರಾತ್ರಿ 'ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಪ್ರತಿರಾತ್ರಿಯೂ ಮೊದಲ ರಾತ್ರಿನೇಅಲ್ಲವೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀ?' ಅಂತಆತ ಬಳಿಗೆಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ಆಕೆಯೂತಾರೀಖು-ಉಡುಗೊರೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಳು.

ಮರುವಾರಒಂದು ದಿನ ಆತ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಬಂದೊಡನೆ ಅವಳಿಗೆ ರೆಡಿಯಾಗಲು ಹೇಳಿ ಚಹಾ ಕೊಡಕುಡಿಯದ ಅವಳನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಹೊರಟ. ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ವರ್ಲಿಯದಾರಿ ಹಿಡಿದಾಗಲೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದು ಹೊರಟದ್ದುಆತನ ಅಕ್ಕನ ಮನೆಗೆ ಅಂತ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿನ ಅಸಮಾಧಾನ ಹೊರಗೆಡವದೆ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆಕೆ ನಗುಮುಖದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಿದಳು. ಚಹಾ-ತಿಂಡಿ ನಡೆದಾಗ 'ಇದೇನಿವತ್ತು ವಿಶೇಷ?'ಅಂತ ಕೇಳಿದಳು. ಮಿರಿಮಿರಿ ಮಿಂಚುವ ಹೊಸ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಬಳುಕುತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರೇಖಾ ವೈಯಾರವಾಗಿ "ಇದೇನು ಮಾಮಿ. ಹಿಂಗ ಕೇಳತೀರಿ, ಸುರೇಶಮಾಮಾನಿಮಗ ಹೇಳಿಲ್ಲೇನು? ಇವತ್ತ ನನ್ನ ಬರ್ಥಡೇ. ನಿನ್ನೇನೇ ನನ್ನಕರಕೊಂಡ್ವೊಗಿ ಈ ಸೀರೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದು ಸುರೇಶ್ ಮಾಮ. ಹ್ಯಾಂಗದ, ನಿಮಗೆ ಲೈಕ್ ಆತೋ ಇಲ್ಲೋ ಸೀರಿ?" ಜೊತೆಗೆ ಆಕೆಯ ತಾಯಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸು; 'ನಮ್ಮ ಸುರೇಶ ಇಂಥಾವೆಲ್ಲಾಎಂದೂ ಮರಿಯೋದಿಲ್ಲ. ಭಾಳ ಅಂತಃಕರಣಿ ಹುಡುಗ.' ಮುಂದೆಲ್ಲ ಏನೇನು ಮಾತುಕತೆಯಾಯಿತೋ ಯಾವಾಗ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದದ್ದೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಮನಸ್ಸು ಕಹಿಯಾದದ್ದು ನಿಜ. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳು ಬಸಿರಿ ಬೇರೆ. ಅವಳಿಗೆ ಸದಾ ಸುರೇಶ ತನ್ನ ಕೂಡ ಇರಬೇಕು ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಾಗ ಅವಳಿಗೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಆಕೆ ಆತನಿಗಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ಕಾಯ್ದು-ಕಾಯ್ದು ಊಟ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೇ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಆತ ತಡವಾಗಿ ತೂರಾಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವಳಿಗಾಗಿ ಅನುತಾಪ-ಅನುಕಂಪ ಇತ್ಯಾದಿ ತೋರದೆ ನೇರವಾಗಿ ಹಾಸಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಅವಳ ಇಚ್ಛೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸಂಭೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅಥವಾ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಎರಡೆರಡು ದಿನ ಮನೆಗೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಟೂರ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆಆತನಿಗೆ ಬೇರೆ ಶಾಖೆಗೆ ವರ್ಗವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆತನ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್‌ಗಳು ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ಬೇಕೆಂದರೆಆತನ ಶಾಖೆಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿಆತ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಟೂರ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನೇ ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಬಹುದಿತ್ತು. ಆಕೆ ಹಾಗೆಂದೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಆತ ಟೂರ್‌ಗೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದರೆ ಆತ ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲಿ ಕಳೆದಿರಬಹುದು ಅಂತ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರಿಸುವ ಸ್ಥೈರ್ಯ ಅವಳಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಲ ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದಿರಾ ಅಂತಆತನಿಗೆ ಕೇಳುವ ಮನಸ್ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು.ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ, ಆಕೆ ಹಾಗೆಂದೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆತ 'ಹೌದು' ಅಂದಿದ್ದರೆ? ಆ ಉತ್ತರವದುರಿಸುವಧೈರ್ಯ ಅವಳಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಹಲವಾರು ಸಲ ಆಕೆ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಜಗಳವಾಡಿದಳು. ತನ್ನ ಹಕ್ಕು. ಆತನಕರ್ತವ್ಯಇತ್ಯಾದಿ ಬಗ್ಗೆ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿದಳು. ಆತಆಕೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ತನ ಹೆಣ್ಣೆಂದುಜರಿದ. ಇಬ್ಬರೂ ಬೇಜಾರು ಪಟ್ಟರು.

ಅದೆಲ್ಲ ಏನೇ ಆದರೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹೆರಿಗೆಗಾಗಿತವರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಹದಿನೈದು ದಿನ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಹಗಲುರಾತ್ರಿಆತನಿಗೆದುಂಬಾಲು ಬಿದ್ದಳು- 'ನನಗ್ಯಾಕೋ ಹೆದರಿಕೆ. ಹೆರಿಗೆಯ ಡೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಡಾಕ್ಟರು, ಆ ಸುಮಾರಿಗೆ 10-12 ದಿನ ರಜೆತಗೊಂಡು ನೀವು ಬರಿ. ನೀವು ಹತ್ತಿರಇದ್ದರೇನೇ ನನಗೆ ಧೈರ್ಯ. ನಾನೆಂದೂ ನಿಮಗೆ ಏನೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನಬಾರದು. ಪ್ಲೀಸ್, ಬರಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು ಪ್ಲೀಸ್.' ಆತ ಹ್ಲೂ ಅಂದ.....

* * *

ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಹೆರಿಗೆಗೆಂದು ಬಂದಾಗ ಅವಳ ತಾಯಿಯಷ್ಟೇ ಸಂಭ್ರಮಪಟ್ಟವರು ಇಮಾಮ್‌ಬೀ. ಹಮೀದಾಬಾನು.ತಾನೇ ಮುಂದಾಗಿ ಹಮೀದಾಬಾನು ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಹುಟ್ಟಿಲಿರುವ ಮಗುವಿಗೆ ಎಣ್ಣೆನೀರು ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ಮುಂಗಡವಾಗಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಳು. 'ಏನಂತಾನ ಗೌಸಸಾಹೇಬ?' ಅಂತ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಗುತ್ತ ಕೇಳಿದಾಗ ಮಾತ್ರಅಜ್ಜಿ-ಮೊಮ್ಮಗಳಿಬ್ಬರ ಮುಖಗಳೂ ಬಾಡಿದವು. ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಹಮೀದಾಬಾನುವಿನ ಕೊನೆಯ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೀರಿಯಸ್

ಟೈಫಾಯಿಡ್‌ಜ್ವರ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಭೇಟಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಗೌಸಸಾಹೇಬ ಮಕ್ಕಳ ಗಂಭೀರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ಎಂಟೇ ದಿನ ಊರಲ್ಲಿದ್ದು ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿಸಿ ತಿರುಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಮುಂದೆ ಎಂಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಮಕ್ಕಳು ತೀರಿಹೋಗಿದ್ದವು. 'ವೋ ಆದಮೀ ನಹೀ, ಸೈತಾನ್ ಹೈ' - ಅಂತ ಇಮಾಮ್‌ಬೀ ಶಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, 'ಇನ್ನಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿ ಹಮೀದಾ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬಂದರ ಕುತ್ತಿಗೆಹಿಡಿದು ಅತ್ಯಾಗ ನೂಕಿ ಒದ್ದು ಕಳಿಸಿಬಿಡು ಆ ಮಗನ್ನ' ಅಂತ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಿಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಹಮೀದಾಬಾನುವಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮೌನವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡವು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಂತೆ ಆಕೆಯ ಗಂಡ ಹೆರಿಗೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. 'ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸವೋ ಏನೋ. ನಾವೆಲ್ಲ ಇದ್ದೇವಲ್ಲ.' ಅಂದರು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯತಾಯಿ, ತಂದೆ, ತಮ್ಮ. ಆದರೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆಗಂಡನ ಅ ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಹೇಳತೀರದ ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಗಂಡುಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಬೇಸರ ಸಾಕಷ್ಟು ಮರೆತೂ ಹೋಯಿತು. ಮುಂದೆ ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಆತ ಬಂದಾಗ ಹೆರಿಗೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬರಲಾಗದಿದ್ದದಕ್ಕೆ ಆತಕಾರಣವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟ ರೇಖಾಗೆರೆಸುತ್ತಿರುವ ಫಾತದಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಉಳುಕಿತ್ತು. ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಹಾಕಿಸುವುದು, ಔಷಧಿಕೊಡಿಸುವುದು. ಮೂಳೆತಜ್ಞರ ಕಡೆ ಹೋಗುವುದು, ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಇತ್ತು. ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನಂತಾಯಿತು. ಈಗೇನೂ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಗುತ್ತಿರುವ ಎಳೆಮಗುವಿನ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಬಿಗಿದಿದ್ದ ಹುಬ್ಬುಗಳು ಸಡಿಲವಾಗಿದ್ದವು.

* * *

ಯಾಕೋ ಎಂಥದೋ ಅನುಮಾನ-ಅಸಹನೆ-ಅಸಮಾಧಾನ ಅನಿಸ ತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ತಾಳುವುದೇ ಆಗದ್ದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೊರಟು ಬಂದಳು. ಧೂಳು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಝೂಡಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿದಳು. ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಲೆಂದು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆತಂದಿದ್ದ ಹಮೀದಾಬಾನುವಿನ ಎರಡನೆಯ ಮಗಳಿಗೆ ನಗುನಗುತ್ತಾ ತನ್ನ ಮನೆಯ, ಸುತ್ತಲಿನ ಅಂಗಡಿ-ಹಾಲಿನ ಡೇರಿ-ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ ಮಾರ್ಕೆಟು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಳು. ಹಲವಾರು ತರದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ 'ನಿಮಗೆ ಹೋಟೆಲ್ ಊಟ ಬ್ಯಾಸರಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲ?' ಅಂತಗಂಡನಿಗೆ ಉಪಚರಿಸುತ್ತ ಬಡಿಸಿದಳು. ಆತ 'ನಾಯಿಲ್ಲ ದಿನಾ ಹೋಟೆಲಿನ್ಯಾಗಲಿಲ್ಲಿದ್ದೆ? ಅಕ್ಕನ ಮನೀ ಇತ್ತಲ್ಲ ಬ್ಯಾಸರಾದಾಗ?' ಅಂದಾಗ ಪೆಚ್ಚಾದಳು. ಆದರೂ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮುಡಿದು

ಇಂಪೋರ್ಟ್‌ಡ್ ಪರ್‌ಫೂಮು ಬಳಸಿ ಮಾದಕವಾಗಿ ನಕ್ಕು ಆತನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತಳು. ಆತ 'ಹೊತ್ತಾಯ್ತು ಮಲಗಿಕೊ ಹೋಗು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮತ್ತೆ ಕೂಸು ಎದ್ದರ ನಿನಗ ನಿನ್ನಿ ಆಗೋಲ್ಲ,' ಅಂತಂದು ಮುಸುಕೆಳೆದುಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ. ಆಕೆ ಮಗ್ಗುಲಾದಾಗ ಮತ್ತೆ ಪೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಗುವಿನ ಪಕ್ಕ ಹೋಗಿ ಮಲಗಿದಳು.

ಒಂದು ತಿಂಗಳು, ಎರಡು ತಿಂಗಳು, ತಾನು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಪ್ರತಿರಾತ್ರಿ ಇದೇ ಕಥೆಯಾದಾಗ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಿಜವಾಗಿ ಅಸ್ವಸ್ಥಳಾದಳು. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಾಕೆ ಬೇರೆ 'ನೀವು ತವರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ನಿಮ್ಮವರ ಅಕ್ಕನ ಮಕ್ಕಳು ಆಗಾಗ 'ಬರುತ್ತಿದ್ದರಪ್ಪ' ಅಂತ ವ್ಯಂಗ್ಯಮಾಡಿದ್ದಳು. ಏನು ಮಾಡಲೂ ತೋಚದೆ, ಗಂಡ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಕುಡಿದು ತಡವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀತಾನಾಗಿ ಆತನೆಡೆ ಹೋದಳು. ಆ ರಾತ್ರಿಯ ಆತನ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿನಿಶೂ ಮಾರ್ದವವಾಗಲೀ, ಪ್ರೀತಿಯಾಗಲೀ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಗೆ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಮೈಲಿಗೆಯಾದಂತೆನಿಸಿ ತೀರ ಅವಮಾನವೆನಿಸಿ ವಿಪರೀತ ಹೇಸಿಕೆಯೆನಿಸಿತು.

ಹಾಗೆ ಮತ್ತೆ ಹಲವು ತಿಂಗಳುಗಳು ಕಳೆದಿದ್ದವು. ಮದುವೆಗೆ ಮೊದಲುಅದೆಷ್ಟೋ ಪ್ರೇಮದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದ, ನೂರಾರು ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನಿತ್ತ, ಬದುಕೊಂದು ಸುಂದರ ಕನಸೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದ. ತೀರ ರೊಮ್ಮಾಂಟಿಕ್— ತೀರ ಜಂಟಲ್ ಆಗಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯ ಈತನೆಯೇ ಅಂತ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀಗೆ. ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ತನಗೆಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಮೈರಾಗ್ಯ ಹುಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ, ಯಾತರಲ್ಲೂ ಆಸಕ್ತಿ ಉಳಿಯದ ಹಾಗೆ, ಯಾತರ ಬಗೆಗೂ ಉತ್ಸಾಹವಿರದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದನಲ್ಲ ಈ ಮನುಷ್ಯ— ಅಂತ ಅವಳಿಗೆ ಈಗೀಗ ಸಿಟ್ಟು ಬರತೊಡಗಿತ್ತುತಾನೇಕೆಇಷ್ಟೆಲ್ಲಅಲಕ್ಷ್ಯ - ನೋವು -ಅಪಮಾನ ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಅಂತತನ್ನ ಬಗೆಗೇ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯಾಗತೊಡಗಿತ್ತು.

ಹಾಗಿದ್ದಾಗೊಂದು ಸಲ ಸತತಒಂದು ವಾರ ಸುರೇಶ ಮನೆಗೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಯ್ದು-ಕಾಯ್ದು ಸುಸ್ತಾಗಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಆತನ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದಳು. 'ಯಾರು ಮಾತನಾಡೋದು?'ಅಂತಆಚೆಕಡೆಯಿಂದದ್ದನಿ ಬಂದಾಗ ನಾಲಿಗೆ ತಡವರಿಸಿತು. ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳದೆ ಗಂಡ ನಾಪತ್ತೆಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ! 'ನಾನು ಅವರ ಫ್ರೆಂಡ್' ಅಂದಳು. ಹಾಗೆ ತಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ತಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ಎದುರಿಗಿಲ್ಲದ ಗಂಡನನ್ನು ಶಪಿಸಿದಳು. ಆತ ಹತ್ತು ದಿನ ರಜೆ

ಹಾಕಿದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿದಾಗ ನಿಜವಾಗಿ ಕಂಗಾಲಾದಳು ಆತನ ಅಕ್ಕನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಲು ಮನಸ್ಸು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಹಗಲು ಊಟ ಬಿಟ್ಟುರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆಗೆಟ್ಟು ಚಿಂತಿಸಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಹೈರಾಣಾದಳು.

ಒಂದು ವಾರದ ನಂತರ ಆತ ಬಂದ. ಗಡ್ಡ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಕೂದಲು ಕೆದರಿತ್ತು ಕಣ್ಣುಕೆಂಪಾಗಿತ್ತು. ಬಟ್ಟೆಯೆಲ್ಲ ಸುಕ್ಕು-ಸುಕ್ಕು, ಲಕ್ಷ್ಮೀತನ್ನೆಲ್ಲ ಕೋಪ-ಅಸಮಾಧಾನ- ಚಿಂತೆ ಮರೆತು ನಿಜವಾದ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಆತನ ಕೊರಳ ಸುತ್ತ ಕೈ ಹಾಕಿ ಕೇಳಿದಳು. 'ಏನಿದು, ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ? ಎಲ್ಲಿದ್ದಿರಿ? ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ?' ಆತ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಉತ್ತರಿಸಿದ; 'ರೇಖಾಗೆ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟದಾದ ಮಲೇರಿಯಾ ಬಂದಿತ್ತು. ದವಾಖಾನೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಯಿತು. ರಾತ್ರಿ ಅವಳೊಂದಿಗಿರಲು ಯಾರಾದರೂ ಬೇಕಲ್ಲ. ಬಹಳ ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿತ್ತು. ಇವತ್ತೇ ಜ್ವರ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಹೇಳಿ ಹೋಗಲು ಬಂದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವೂ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ತಾಳ್ಮೆಗೆಟ್ಟು ಚೀರುವ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಳು ಲಕ್ಷ್ಮೀ, 'ನೀನು ನನ್ನ ಲಗ್ನಾಗೋ ಬದ್ಲು, ಹೀಂಗ ನನ್ನನ್ನ ದಿನಾ ಕೊಲ್ಲೋ ಬದ್ಲು, ಆ ರೇಖಾನ್ನೇಯಾಕೆ ಲಗ್ನಾಗ್ತಿಲ್ಲ?'

'ಶೆಟ್‌ಅಪ್' ಅಂತ ಕೂಗಿ ಆತ ಬಲವಾಗಿ ಕೈಬೀಸಿ ಆಕೆಯಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ರಪ್ಪೆಂದು ಬಾರಿಸಿದ. ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆ ಬಂದು ಆಕೆ ಅಲ್ಲೇ ಕುಸಿದು ಕೂತಳು. ಮುಂದಿನದು ದುಃಖದ ಕತೆಯೇ. ಆಕೆ ಆತನನ್ನು ಹಳಿದಳು. ಬದಲಾಗಿ ಆತ ರೇಖಾ ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಸಮಾನಅಂದ. ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೊಲಸು ವಿಚಾರ ನಿನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಬಂತುಅಂದ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನಾಗದೆ, ನಿನ್ನ ಇತಿಹಾಸವೇ ಹೊಲಸಾಗಿರ ಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೇ ಬೇರೆಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೊಲಸು ವಿಚಾರ ಮಾತಾಡುತ್ತೀ ಅಂದುಬಿಟ್ಟ.

ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಿಕ್ಲೇವ್ಡ್ ಹಾಕಿ ಮಗುವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಗಂಡನ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳು.

* * *

'ಬಂದಿಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬಾ. ಕೂಸಿನ ಮೊದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ ಬಂತು. ಇಲ್ಲೇ ಮಾಡೋಣ, ಬಾ-ಅಂತ ನಾನೇ ಪತ್ರ ಬರಿಯಾಕಇದ್ದೆ. ನೀನೇ ಬಂದಿ, ಛಲೋಆತು.' ಅಂದರು ಲಕ್ಷ್ಮೀಯತಾಯಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಪಾಲಿಗೆ ತುಂಬ ನೋವಿನ ದಿನಗಳು ಅವು. ಎರಡು ತಿಂಗಳ ರಜೆ ಹಾಕಿ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ? ಆ ಗಂಡನ ಕೂಡ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಹೇಗೆ? ಗಂಡ ಅಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅದೇ ಊರಲ್ಲೇ ಬೇರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಬೇರೆಕಡೆಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಗ್ ಕೇಳುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ನೌಕರಿಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟರೆ? ಮುಂದೆ ಬದುಕುವದಾರಿಯೇನು? ತಮ್ಮ ವೈಮನಸ್ಸು ತಾಯಿತಂದೆಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಮುಪ್ಪಿನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆಂಥ ಶಾಕ್ ಆದೀತು? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿ? ಏನು ಮಾಡಲಿ? ನೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಯಾವೊಂದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ತಾಯಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆರಾಮವಿದೆ. ಸಂಜೆಯಾರಿಗಾಗಿಯೂ ಕಾಯಬೇಕಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ತಡವಾಗಿ ಬಂದಿ ಅಂತ ಕೇಳಿ ಜಗಳವಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಬಹುದು, ಎಂದೆಲ್ಲ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ-ಆದರೆತನಗೆಗಂಡ ಬೇಡವೆ? ಈಗಷ್ಟೇ 'ಅಪ್ಪಾ' ಅನ್ನಲು ಕಲಿತಿರುವ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಅಪ್ಪ ಬೇಡವೆ?

ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಯೋಚಿಸಿ ಸುಸ್ತಾದಳು.

'ಏನು ವಿಚಾರ ಮಾಡ್ತೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ? ಯಾಕೋಂಥರಾ ಕಾಣಿಸ್ತೀಯಲ್ಲ?' ಅಂತ ಕೇಳಿದ ತಾಯಿಯನ್ನೇ ಒಂದುಕ್ಷಣ ದಿಟ್ಟಿಸಿದಳು ಲಕ್ಷ್ಮೀ. ತನ್ನ ಗಂಡ-ಮಕ್ಕಳು-ಸಂಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವತೇಯ್ದು ಹಣ್ಣಾಗಿದ್ದಳು ಆ ತಾಯಿ. ಆಕೆಯಕಣ್ಣಲ್ಲಿ, ಮುಖದಲ್ಲಿ, ಇಡೀ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಾರ್ಥಕ ಭಾವ. ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಒಲಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಮನಸ್ಸುಗಟ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಸೋತು ಹೋದ, ಆದರೂ ನಿರ್ಧಾರತುಂಬಿದದ್ದನಿಯಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಅಂದಳು, 'ಏನಿಲ್ಲ ಅಮ್ಮ, ನಾ ಬಂದು ಭಾಳ ದಿವಸಾತು. ನಾಳಿನ ಶನಿವಾರ ಮುಂಬೈಗೆ ಹೋಗ್ವಿಡ್ತೀನಿ. ರಿಝರ್ವೇಶನ್ ಮಾಡ್ತು ಅಂತ ತಮ್ಮಗೆ ಹೇಳ್ವಿಡು.' ತಾಯಿ ನಕ್ಕು 'ಆಗ್ಲಿ' ಅಂದರು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವಳೆಂದು ಕೇಳಿ ಮುದುಕಿ ಹಾಗೂ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದರು. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಅವರಿಗೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ತನ್ನ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆದ ಹಳೆಯ ಸೀರೆಗಳು. ಮಗುವಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಟ್ಟಳು. ಗೌಸಾಹೇಬನ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಸಾಹಸದಕತೆ ಕೇಳಿದಳು.

ಎಂದಿನಂತೆ ಇಮಾಮ್ ಬೀ ಆತನನ್ನೂ ಆತನ ವಂಶವನ್ನೂ ಶಪಿಸಿದಾಗ ಸುಮ್ಮನೆಕೂತು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟಳು. ಈಗೀಗ ಆತ ಸಂಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಏನೂ ಹಣಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಸತ್ತರೂಕೆಟ್ಟರೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಇಮಾಮ್ ಬೀ

ದೂಷಿಸಿದಾಗ, ಆಕೆ ಬೇಡವೆಂದೂ ಕೇಳದೆ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ನೂರುರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಳು. ಕೊನೆಗೆ 'ನಾ ಎರಡು ದಿನದಾಗಲೂರಿಗೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ ಹಮೀದಾ, ನಿಮ್ಮಜ್ಜಿಗೆ ಪಾಪ ವಯಸ್ಸಾತು. ಕಾಳಜೀ ತಗೋ' ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಳು. ತಿರುಗಿ ಹೊರಟಾಗ, ಇದೇನು ಈ ಸಲ ಈ ಅಮ್ಮಾವರು 'ನೀನ್ಯಾಕೆ ಆತನನ್ನು ಒದ್ದು ಓಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಹಮೀದಾ?' ಅಂತ ಅನ್ನಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ, ಅಂತ ಹಮೀದಾಬಾನುವಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೋ ಆಶ್ಚರ್ಯ.

ಡಾ. ವೀಣಾ ಶಾಂತೇಶ್ವರ :ಕನ್ನಡ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬರಹಗಾರ್ತಿ ಡಾ. ವೀಣಾ ಶಾಂತೇಶ್ವರ ಅವರು 1945 ಫೆಬ್ರವರಿ 22 ರಂದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿದರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಧ್ಯಾಪಕಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃತಿಗಳು :ಇವರು ಮುಳ್ಳುಗಳು, ಕವಲು, ಹಸಿವು, ಬಿಡುಗಡೆ, ಕೊನೆಯದಾರಿ ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳನ್ನು, ಶೋಷಣೆ, ಬಂಡಾಯ ಗಂಡಸರು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಮರ್ಶೆ - ಸಂಚಿ ಹೊನ್ನಮ್ಮ, ಕನ್ನಡದ ಸಣ್ಣ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಕೊಡುಗೆ.

ಮಹಿಳೆಯರ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳು (ಸಂಪಾದಿತ) ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ (ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖನಗಳು) ಮಹಿಳಾ ಜಾಗೃತಿ, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸರು, ಮಹಿಳಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ. ಅನುವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವ ಇವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಮರಾಠಿ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನದಿರೇಷುಗಳು, ಕುರಿಗಾಹಿ, ಬಿಲ್ಲೇಸುರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದು.

ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು :ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಲ್ಲಿಕಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರತ್ನಮ್ಮ ಹೆಗಡೆ ಬಹುಮಾನ, ಕರ್ನಾಟಕ ಲೇಖಕಿಯರ ಸಂಘದ ಅನುಪಮಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮಾಸ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2011 ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ದಾನಚಿಂತಾಮಣಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕುಂ. ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ

ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಲೋಣ್ಣಿ “ಅನ್ನ” ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಲೆ ಹ್ಹ..ಹ್ಹ..ಹ್ಹ ಅಂತ ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಒಂದು ಹನಿ ಮಳೆಕಾಣದೆ ಇಡೀ ನೆಲ ಎಂಬೋ ನೆಲ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯಂಥಾಗಿ ಉರಿಉರಿ ಹಾಯತೊಡಗಿತ್ತು. ಮುಳ್ಳಿನ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮುಳ್ಳುಗಳಷ್ಟೆ ಹಚ್ಚಗಿದ್ದವು. ಅವನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಇತ್ತು. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಎಕ್ಕೆ ಎಲೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಸಾಕೆಂದು ಚಂಡಿ ಹಿಡಿದವನಂತೆ ಮುಖವನ್ನು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಹಾಗೆ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡೇ ಹುಲುಲಿ ಹಳ್ಳದಗುಂಟ ಎರಡುದಮ್ಮ ನಡೆದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕಿತ್ತು. ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಾಗಿರುವ ಬಂದಳಿಕೆ ಗಿಡಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಎಕ್ಕೆ ಗಿಡವೊಂದಿರುವುದು. ಶಿವನ ಮೂರನೆ ಕಣ್ಣಿನಾಕಾರದ ಆ ಎಲೆಗಳು ಅದರ ತುಂಬ ಇರುವವು. ಅವು ಬಿರುಬಿಸಿಲನ್ನು ಅಣಕಿಸುತ್ತಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಗಾಳಿಗೆ ಮಿಸುಕಾಡುತ್ತಿರುವವು.

ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಎಲೆ ಸಾಕು; ಲೋಣ್ಣಿಯ ತಲೆಯೊಳಗಿನ ಮಿದಿಳುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಒಡಲನ್ನು ಭರಭರನೆ ಊದಿಸಿ ನರನಾಡಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸುಖ ನೀಡಲಿಕ್ಕೆ. ಆದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು! ಅವನು ಮನೆ ಬಾಕಲು ದಾಟುತ್ತಲೆ ವಟವಟ ಗುಟ್ಟುತ್ತ ಹೆಡ್ತಿ ಎದುರಾದಳು. ಇಲಿಯೊಂದನ್ನು ಸುಟ್ಟುತಂದು ಮುಖದ ತುಂಬ ನಳನಳಿಸುವ ಕಳೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹಿರೇಮಗ ಕೊಕ್ಕ ತನ್ನ ತೆರಿಕಾಟು ಅಂಗಿಯ ಹತ್ತಾರು ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗೂಢವಾಗಿ ಅಡಗಿರಬಹುದಾದ ನುಸಿರಿಮಿಗಳನ್ನಾಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರುವುದು ಕಂಡಿತು. “ತಿಂದಕೊಳು ಮೈಗೆ ಅತ್ತದಂಗೆ ಒಂದೇ ಸಮ್ಮೆಕಡಿತವೆ ಆಳಾದೋವು” ಎಂದು ಅವನು ಪಂಚಮವೇದ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಬೇರೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಮತ್ತಲ್ಲಿಯೇ ಅಪಾರಿ; ತಿಮ್ಮಿ; ಕುಲ್ಡಿ ಊಟ ಮಾಡುವ ಆಟ ಆಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಆ ಆಟದಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮಿ ನವಣಕ್ಕಿ ಬಾನದ ಪಾಲ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಕುಲ್ಡಿ ಘಮಾಡಿಸುವ ಸಾರಿನ ಪಾಲ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಅವರೆಡನ್ನೂ ಹಿತವಾಗಿ ಕಲೆಸಿ ಉಂಡಂತೆ; ಡೇಗಿದಂತೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಟಿಸಿದ ಅಪಾರಿಯ ತಲೆಸವರಿ ಅಡುಗೆ ಮನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಒಲೆಯೇ ತನ್ನ ಪರಮೆಂಟುಗೂಡೆಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿದ್ದ ಕೋಶಿ. ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಬೇಟೆಯ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಹುಲಿಯನ್ನು ತದೇಕಚಿತ್ತದಿಂದ ನೋಡತೊಡಗಿತ್ತು. ಮತ್ತದರ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿ ಇಮಾನು ಹೋಗುವಾಗ ಬರತ್ತದಲ್ಲಾ ಅಂಥದೊಂದು ಸವಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಿತಿಮೀರದೆ

ಗಮನಿಸಿ ನೆಲುವಿನಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿ ನೋಡಿದ, ಅಡಕಲ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತ. ನೆಲ ಕಾದತಗಡಿನಂತಿತ್ತು. ಅವನ ಬಳಿ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಒಂದು ಜೊತೆ ಕೆರಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದನ್ನು ಹುಲಿ ಎತ್ತೊಯ್ದು, ಏಳು ಮುಖದ ಮಾರೆಮ್ಮನಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಗಿದು ತಿಂದು ಮುಗಿಸಿತ್ತು. ಗೂಡಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ ಚಪ್ಪಲಿ ಇತ್ತು. ಚಲಿಸದ ಬೆಟ್ಟದಂಥ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಉದ್ವೇಗದ ಉಸಿರು ಬಿಟ್ಟನು.

ಮತ್ತೆ ಬೀದಿಗುಂಟ ಗಾಜಿನ ಗೋಲಿಯಂತೆ ಉರುಳತೊಡಗಿದ. ಎಂಥೆಂಥವರೋ ಎದುರಾದಾಗ ಮಗ್ಗುಲಾದ. ಚಾವಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಂತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಸಂದೇವರಗುಡಿ. ಪವುಳಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಂಟು ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ಮಳೆ ಬಾರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಾಯುವುದಾಗಿ ಎರಡು ವಾರಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನುಡಿದು, ತತ್ಪಲವಾಗಿ ಅನ್ನ, ನೀರು ತ್ಯಜಿಸಿ ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತ ಕಳೇಬರದಂತೆ ಕೂತಿದ್ದ ತಾತ ಇರುವುದು ನೆನಪಾಯಿತು. ಇಣುಕಿ ನೋಡಿದ ಕಂಡಿತು. ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮೊದಲೆ ತಾತ ಸಾಯುವುದೇ ಎಂಬೊಂದು ಸಂದೇಹದೊಡನೆ ಸಣ್ಣನಗು ಬಂತು. ಹಾಗೆ ಮುಗುಳುನಗು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಗೋಲಿಯಂತುರುಳುರುಳಿ ಹುಲಿ ಹಳ್ಳದ ದಡ ಸೇರಿದ.

ನಡೆಯುತ್ತ ನೋಡಿದಂತೆ ಹಳ್ಳದ ತುಂಬ ನೂರಾರು ತಗ್ಗುಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಕೆಲವು ಹಸಿ ಇದ್ದವು. ಅವುಗಳ ದಡದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಗಳು ಕಾಕಾ ಎನೆ ರಾಗಾಲಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಎಂಥದಕ್ಕೋ ತಡಕಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಕಾಗೆಯೊಂದರ ಕಳೇಬರ ಇರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿದ. ಮತ್ತು ದಡದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಸರಿದು, ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಉರುಳುರುಳಿ ಮೂರು ಮಾರುದೂರವಿರುವಾಗಲೇ ಎಕ್ಕಿಗಿಡಿದ ದರುಶನ ಪಡೆದು ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡನು. ಒಂದೇ ಏಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲೆಯೊಂದನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡನು. ಅದು ಆತ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿತು. ಚಿಟಕಿ ಹೊಡೆವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅದು ಚಿಲುಮೆಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಹದಮಾಡಿ ಚಿಲುಮೆಗೆ ತುಂಬಿದ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ತಾನು ಕಡ್ಡಿಪೊಟ್ಟಣ ಮರೆತು ಬಂದಿರುವುದು ನೆನಪಾಯಿತು. “ಛಾ ನನ ತೆಲಿಯೇ” ಎಂದು ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತಾನೇ ಅಸಹ್ಯ ಪಟ್ಟುಕೊಂಡನು. ಎಡಗೈಯ ಎರಡು ಬೆರಳುಗಳ ನಡುವೆ ಚಿಲುಮೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ

ದೀಪದ ಕಡ್ಡಿಗಾಗಿ ಬಂಡಿ ಹಾದಿ ಕಡೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದ. ಚಾಡಿನ ಪಕ್ಕ ಚಾತಕಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ಕಾದನಂತರ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬಂಡಿಯೊಂದು ಬರುವುದುಕಂಡಿತು. ಸ್ವಾಗತ

ಬಯಸುವವನಂತೆಎದುರಾಯ್ತು.

ಆ

ಬಂಡಿಗೆಕಡೆಗೀಲಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನುಅದರಯಜಮಾನಿಗೆ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ಬಂಡಿಯ ಗಾಲಿ ಸರಿಪಡಿಸಿದ ನಂತರಕಡ್ಡಿ ಕೇಳಿದನು.ಬಂಡಿಯಾತ ಕಡ್ಡಿಪೊಟ್ಟಣವನ್ನೆ ಬೊಗಸೆಗೆ ಹಾಕಿದನು. ರೋಣ್ಣೆಯ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ಪೊಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದೀಪದ ಕಡ್ಡಿಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಮದ್ದಿತ್ತು. ನೆರಕೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಚಾಣ ರೋಣ್ಣೆ ತನ್ನ ಮನೆದೇವರನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ಚಿಲುಮೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡನು. ಒಂದುದಮ್ಮು ಎಳೆದ. ಘಾಟು ಹೊಗೆ ಅವನ ದೇಹದ ಸಾವಿರ ಕೋಣೆಗಳ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿತು. ದಮ್ಮಿನ ಮೇಲೆ ದಮ್ಮು ಎಳೆದ. ನಂತರ ತರಗೆಲೆಯಂತೆ ನಡೆಯತೊಡಗಿದ. ತನ್ನ ತಲಿಯೊಳಗೆ ಎಂಥದೋ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಅಂತಅನ್ನಿಸ್ತು. ಅದು ಭಾರಿ ಪ್ರಾಣಿ ಇರಬೇಕೆನ್ನಿಸ್ತು. ಅದರ ಮುಖ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗದಿದ್ದಾಗ ಅವನು ಮತ್ತೊಂದು ದಮ್ಮು ಎಳೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಆಕ್ಷಣ ಆ ಧೂಮದ ಉದ್ದೀಪನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ಮೆದುಳು ಗರಿಗೆದರಿದ ಹಕ್ಕಿಯಂತಾಗುತ್ತಲೆ ಅದು ವ್ಯಷಭರಾಶಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ನೆನಪಿನ ಪದರುಗಳಲ್ಲಿ ಆಕಾರ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳತೊಡಗುತ್ತಲೆ; ‘ಭಲಲ ಲೈ ಸಾರಥಿ ನಾನು ದಾರೆಂದರೆ..... ತಾಲಿಲ್ದಾರ ಡೋಮನ ಜೇಷ್ಠ ಪುತ್ರನಾದ ರೋಣ್ಣೆಯೇ ನಾನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲೈ ಸಾರಥಿ ಅತಿಜಾಗ್ರತಿ” ಎಂದು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡನು.ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಿಂದ ರುಗ್ಗತಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ ಗೌಡರ ಎತ್ತೇ ಅದು. ಮೂಡಲ ಸೀಮೆಯ ಹರವಾದ ಮೈಯ ಪ್ರಾಣಿಯದು. ತನ್ನನ್ನು ಕವುಚಿಕೊಂಡಿರುವ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಲೆಂದೇ ತನ್ನ ಮನೆದೇವರಾದ ಉರುಕುಂದಿ ಈರಣ್ಣ ತನ್ನೊಕ್ಕಲ ಮನೆಯ ಭಾರಿಎತ್ತಿಗೆ ವಾಸಿಯಾಗದಂಥ ರೋಗ ಬರಿಸಿರುವನೆಂದು ದೇವರ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆ ಕೈ ಮುಗಿದು, “ದೇವರೇ ನೀನು ದೊಡ್ಡೋನು” ಎಂದುಕೊಂಡನು. ಆ ಎತ್ತಿನ ದೇಹದಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ಕೊಬ್ಬಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುವಂಥ ಮಾಂಸ ರೋಗಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗದಿರಲೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮನೆದೇವರಿಗೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು.

“ಹೊತ್ತು ಕಳೆದರೆ ಹೋಯಿತು, ಮುತ್ತು ಒಡೆದರೆ ಹೋಯಿತು” ಎಂಬೊಂದು ಗಾದೆಯ ತಳಬುಡ ತಿಳಿದವನಾದ ರೋಣ್ಣೆಓಡುವವನಂತೆಲೂರಕಡೆ ಮುಖಮಾಡಿ ನಡೆಯತೊಡಗಿದನು. ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗಾಗಲೆತ್ತು ಸತ್ತಿರಬಹುದೇ!? ಹಾಗೆ ಸತ್ತಿದ್ದರೆ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಗೌಡರುತನಗಾಗಿಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿರಬಹುದೇ?

ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ 'ಕರೆಕಲ್ಲು' ಕಂಡಿತು. ಕರೆಕಲ್ಲು ಮೇಲಿತ್ತು ಹುಚ್ಚೆಳು ಎಣ್ಣೆ, ಅದನ್ನು ನಾಯಿಯೊಂದು ನೆಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕರೆಕಲ್ಲು ಬೇರೆಅಲ್ಲ, ಪರಮೇಶ್ವರನ ನೆತ್ತಿ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದವನಾದ ಲೋಣ್ಣಿಗೆ ಸಿಟ್ಟುಬಂತು, 'ಹಜಾ' ಎಂದು ಗದರಿಸಿದನು. ಎಣ್ಣೆಗೆ ಹಲ್ಲು ಹತ್ತಿದ್ದಅದುಕೇರ್ ಮಾಡದೆ 'ಗುರ್' ಎಂದು ಗದರಿಸಿತು. ದೊಡ್ಡೋರ ನಾಯಿ ತಡುವೋದುಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳೋದೂ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುದುಕನಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತುಕೊಯ್ಯುವಾಗ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಸುತ್ತ ಅದು ಬಂದಾಗ ತಾನುತಪ್ಪದೆ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಅದರ ಕಾಲು ಮುರಿದು ಕುಂಟುತ್ತ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಗಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ನಾಕು ಮಾರುದೂರದಲ್ಲಿದ್ದದನದಡಾಕುಟುಗೋಪಿಯ ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೂಗಿ ಎತ್ತಿನಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಇಚಾರಿಸಿದರೆ ಹೇಗೆ ಅಂತಲೂ ಯೋಚಿಸಿದನು. ಕೇಳುವುದು ಸರಿಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ತಾನುಅವರಿವರನ್ನುಯಾಕೆ ಕೇಳುವುದು?ಸತ್ತಎತ್ತು ಹೊತ್ತೊಯ್ದುಕೊಯ್ಯುವುದು, ತೊಗಲು ಮಾರಿತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ ಸುಧಾರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ತನ್ನ ಹಕ್ಕು ಎಂದೂ ಬಗೆದನು. ಹಾಗೆಯೇ ಸರಸರ ಒಂದಿಷ್ಟು ನಡೆದು ಬೇವಿನಮರದ ಬುಡದಡಿಕೆಮ್ಮತ್ತಕುಂತಿದ್ದಅಸ್ತಮರೋಗಿಕಟುಗರದಯಾನಂದಪ್ಪನ ಮುಂದೆ ನಿಂತು "ಎಪ್ಪೋತೊಗಲಿನ ರೇಟುವಂಗೈತಿ" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. "ಎತ್ತಿಂದೋಎಮ್ಮಿಂದೋ" ಅಂತ ಕೇಳಿದನು ದಯಾನಂದ. 'ಎತ್ತಿಂದಪ್ಪೋ' ಎಂದನುಲೋಣ್ಣಿ. "ಹಂಗಾದ್ತಕ್ಕಂಬಾ" ಅಂದನುಕಟುಗರಾತ. 'ಎಂಗೋ ತೊಗಲು ಬರೋದುಗ್ಯಾರಂಟಿ, ಮುಂಗಡಯಾಕೆಒಂದೈದುಇಸಗಬಾರ್ದು' ಎಂದುಪಿಲಾನು ಹಾಕಿದನುಲೋಣ್ಣಿ. "ಒಂದೈದುಅಡವಾನ್ನುಕೊಡೆಪ್ಪೋ.... ಜ್ವಾಳ ತಕ್ಕ ಬೇಕಿತ್ತುಮನಿ ಮಂದಿ ಉಪಾಸ ಕುಂತಾವ" ಅಂತ ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟನು. ಆಗ ಕಟುಕರ ದಯಾನಂದಗೆ ಕಫದೊಂದಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. " ಓಗ ಓಗಲೇ.....ಎಡಗೈಯಾಗ ತೊಲಿಡು, ಬಲಗೈಯಾಗ ರೊಕ್ಕ ಎಣಿಸಿಗ್ಯಾ ಅಂದು ಬಿಟ್ಟನು. "ಅದೂ ಸೈ ಬುಡು" ಅಂತಲೋಣ್ಣಿ ಬೆನ್ನು ಮಾಡಿತನ್ನ ಒಕ್ಕಲು ಮನೆ ಕಡೆ ಉರುಳತೊಡಗಿದನು.

ಅಯ್ಯಪ್ಪನ ಮನೆ ದಾಟಿಎಡಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿ ಉಗುಳು ನುಂಗಿದನು.ಚನಸೆಟ್ಟಿಯವರ ಮನೆ ದಾಟಿ ಬಲಕ್ಕೆ ಹೊರಳುತ್ತಲೆ, ಅವನ

ದೇಹವೆಂಬೋದೇಹ ಉದ್ವಿಗ್ನಗೊಂಡು, ರೋಮಾಂಚನದ ಸುಂಟರಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಹಗುರ ಪೈಕಿ ಹಗುರಾಗಿ ಆನಂದದಾಗಸದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡತೊಡಗಿದನು. ಕಡದಮ್ಮನ ಬಚ್ಚಲಕಟ್ಟಿಗೆ ಅನತಿದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಸಪ್ಪನ ಕಲ್ಲದಾಟುತ್ತಲೇ ಅಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ನೆಲಮುಗಿಲಿಗೆ ಏಕಾಗಿ ಇದ್ದಗೌಡರ ಮನೆ ಕಣ್ಣುಕುಕ್ಕಿತು. ಸೂರ್ಯ ಪರಮಾತುಮನೇ ಆ ಮನೆಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದೆಂಬ ಅನುಮಾನ ಮೂಡಿ ಮರೆಯಾದ ಮರುಕ್ಷಣ; ಒಣಗಿದ್ದ ಬಾಯಿಯ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ ನೀರಸೆ ಕಿತ್ತುಬಂತು. ಪ್ರತಿಹೆಜ್ಜೆಗೂ ತುಳುಕಿದ ಜೊಲ್ಲನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತ ಇನ್ನೇನು ತನ್ನ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ನಾಶವಾಯಿತೆಂದು ಬಗೆದನು. ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿತಾನು ಬಂಡಿಗಟ್ಟಲೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಕಡಿದದ್ದು; ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ನುಣ್ಣಿಗೆ ಬಳಿದಿಟ್ಟು ಅದರ ನೆಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮುಖಾರವಿಂದವನ್ನು ತಾನು ದಿನಪ್ರತಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದದ್ದು, ತೆನಿ ಮೇಲೆ ಗುಬ್ಬಿ ಕೂತು ಮೈಲಿಗೆ ಮಾಡದ ಹಾಗೆ ಹೊಲದ ತುಂಬ ಲಕ್ಷಕಣ್ಣು ಮೂಡಿಸಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದುದು..... ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಒಂದಲ್ಲ... ಎರಡಲ್ಲ... ನೂರಾರು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಆ ಮನೆಗಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದು ನೆನದು ಬೀಗಿದನು.

ಇಂಥಪ್ಪತಾನು ಆ ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಗೌಡರು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ತನ್ನ ಬೊಗಸೆಗೆ ಗಣೇಶನನ್ನು ಎಸೆದು; ತನ್ನಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿಸಿ ಎತ್ತನ್ನೊಯ್ಯಲು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸುವರೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತ ರಂಗವಲ್ಲಿಯ ರೇಖೆಗಳಿದ್ದ ಆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತನು. ಪರಾವರ್ತಿತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಕೈಕಟ್ಟಿದನು; ಸೆಳಕಿದ್ದ ಸೊಂಟವನ್ನು ತುಸುವೇ ಬಗ್ಗಿಸಿದನು. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಉಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಸಂಚಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡವು. ಅವನ ಮೈಯ ಸಮಸ್ತ ರೋಮಸಂಕುಲ ಏದಿನ(ಹಂದಿ) ಮುಳ್ಳುಗಳಂತೆ ನಿಮಿರಿದವು.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದದೇಹಿ ಲೋಣ್ಣಿಯು ಒಳಗೆ ಇಣುಕಿ ನೋಡಿದನು. ಗೌಡರದೇಹ ಬಾಗಿಲಾಚೆ ಇದ್ದಿತು. ಆತನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿರುವುದುಕಂಡಿತು. ಅವರ ಮಾತಿನ ವಸ್ತು ಎತ್ತೇಳಿಗಿರುವುದು, ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ, ತನ್ನ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಎತ್ತು ಸತ್ತಿದೆ ಎಂದು ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡನು. ಎತ್ತಿನ ಕಳೇಬರವನ್ನು ಮುದುಕನ ಕಟ್ಟಿವರೆಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ತಾನು ಯಾರಯಾರ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಅವನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗೌಡರು ಹಾಗೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಹೊರಗೆ ಬಂದೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಬಂದವರೆ “ಏನೇ?” ಅಂತ ಮಾತಾಡಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಅವರನ್ನೇ ಮಿಕ್ಕಿಮಿಕ್ಕಿ

ನೋಡಿದರೊಣ್ಣೆ “ದೇವ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ಎಂಗೈತಿ ಧಣಿ” ಎಂದು ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟನು. ಅದಕ್ಕೆ ಗೌಡರು “ಇನ್ನೆಲ್ಲೆತೆ? ಸಿವ್ವ ಪಾದ ಸೇರಿಬಿಟ್ಟು! ನಿನ್ ದೇವ್ರು” ಎಂದಾಡಿದ್ದು ಕೇಳಿದ ರೊಣ್ಣೆಗೆ ಒಳಗೊಳಗೇ ನಗುಬಂತು; ನಕ್ಕನು. ತಾನು ದೇವರನ್ನು ತರಲು ಎತ್ತಿನ ಪರಿಶೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು, ದೇವರ ಮೈತಿಕ್ಕಿ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು; ತುಂಬ ಸ್ಕೂಕ್ಷ ಪರಾಣಿಯಾದ ದೇವರು ತನ್ನಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಕೂಡ ಏಟು ತಿನ್ನದಿದ್ದುದು, ಎಲ್ಲ ನೆನಪಾಗಿ ಕಕ್ಕುಲಾತಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಗೌಡಗೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದನು.... ಗೌಡರು “ಹ್ವಾ” ಅನುವಲ್ಲರು; “ಊಹ್ವಾ” ಅನುವಲ್ಲರು. ಯಾಕೋ ಅನುಮಾನ ಬಂತು ರೊಣ್ಣೆಗೆ; ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದನು; “ಗೋಡ್ಲೇ....ದೇವ್ರವಣಾ ತುಂಬಿದ ಮನ್ಯಾಗ ಭಾಳ ಹೊತ್ತಿರೋದು ನನಗ್ಯಾಕೋ ಬೇಷಿ ಕಾಣುವಲ್ವು.... ತಕ್ಕೊಂಡೋಗ್ಗೆ ಮನೇಮಗ್ಗೇ ಅಂತ ಅಪ್ಪೆ ಕೊಡ್ತಿದನೆ..... ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಬಿಚ್ಚೋದ್ರೊಳಗೆ ಒಯ್ಯು ಬುಡ್ತಿನಿ”. ಗಣೇಶನನ್ನು ಬೆರಳುಗಳ ನಡುವೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಗೌಡರು ಸರುಪದಂಗೆ ಬುಸ್ ಅಂತ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹೊಗೆ ಬಿಟ್ಟು ರೊಣ್ಣೆಯನ್ನು ನಖಶಿಖಾಂತ ನೋಡಿ “ನಿಂಗೆ ಕೊಡೋಕೆ ಸತ್ತಿರೋದು ಅಗಸ್ತ ಕತ್ತಿ ಅಲ್ಲಲೇ ಮನೆಯ ಎತ್ತು. ಅದನ್ನ ನಿನ್ ಕೈಯಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ ನಾನ್ಯಾವ ನರಕಕ್ಕೋಗ್ಗೆ” ಅಂತಂದು ಬಿಟ್ಟರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ರೊಣ್ಣೆಯಜಂಘಾಬಲವೇ ಉಡುಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಮೈ ತಣ್ಣಗಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಬೆಚ್ಚಗಾಯಿತು. ವಯೋವೃದ್ಧರೂ, ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರೂಆದಗೌಡರ ಬಾಯಿಯಿಂದಇಂಥ ಮಾತುಗಳು ಉದುರಬಹುದೆಂದು ಅವನು ಕನಸು-ಮನಸಿನಲ್ಲೂ ಊಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಂಥೋರೆ ಇಂಥ ಮಾತಂದ್ರೆಎಂಗೈಧಣಿ..... ನಾವು ಎಣಾತಂದು ಬದುಕೋ ಮಂದಿ.....ದ್ರಾವ್ರವಣಾ ಕೊಡಿ, ಕ್ವಯ್ದು ತಿಂದು ಬದಿಕಂತೀವಿ” ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಿಟ್ಟನು. ಮೊದಲೇ ಆನೆಯಂಥ ಎತ್ತು ಸತ್ತ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗೌಡರು ಓಗು ಓಗಲೇ” ಅಂಥ ಗದರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿದುರೊಣ್ಣೆ ತಿಳ್ಳೋರೆ ಇಂಗಂದ್ರೆ ಮನಿ ಮಕ್ಕಳು, ನಾವು ಎತ್ತಾಗೆ ಓಗಬೇಕು ಧಣಿ..... ನಿಮ್ಮಂಜಲು ತಿನ್ನೋಅಕ್ಕೈತಿ; ಕೇಳ್ತೀವಿ.... ಓಗ್ಗಿ... ನಿಂ ಪಾದಕ್ಕೆ ಒಂದ ಜತಿ ಚಮ್ಮಾ ಮಾಡ್ಕೋಡ್ತೀನಿ.... ದೇವ್ರವಣಾ ಕೊಡಿ” ಎಂದು ಆವೇಶದಿಂದ ಕೇಳಿಬಿಟ್ಟನು. ಇದು ತೊಲಗೋ ಪೈಕಿ ಅಲ್ಲ ಅನ್ನಿಸಿ ಗೌಡರು “ಓಕ್ಕೇಯೋ ಇಲ್ಲಲೇ” ಎಂದು ಗದರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡುವುದು ರೊಣ್ಣೆಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು.

ಕಣ್ಣುಂಬ ಉಕ್ಕಿಬಂದ ನೀರನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದು “ಹಾಯ್ ಸಿವ್ವೇ” ಅನಕಂತ ನಡೆದನು. ಮನೆ ಹತ್ತ ಹೋತು ಹೋತುಟ್ಟಿ ಆತನ ಹೆಡ್ಡೆ ಸುಂಕಲಿ ಓಡಿ ಬಂದವಳೆ ಗೋಡ್ರ ಯತ್ತು ಸತ್ತೈತಂತೆ. ಓಗಿದ್ದಾ” ಅಂತ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು. ‘ನಾವೆಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಬದ್ಧಿದೀವಲ್ಲ... ಅದ್ಕೆ ಅದು ಸತ್ತಿರೋದು’ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಂತುಗಂಡು ಕಿವಿಸಂದಿಲಿದ್ದ ಕೊರೆ ಗಣೇಶ ತೆಗೆದು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡನು. ಕ್ಯೋಳೋ ಅಕ್ಕೈತಿ ಕ್ಯೋಳ್ತೇವಿ ಅದಕ್ಕಾಕೆ ಗೋಡ ನರ ಅರಕೋ ಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಗೊಣಗಾಡಿದನು.

ಅವನಿಗೆ ಕುಂತಲ್ಲಿ ಕುಂಡ್ರಲಾಗಲಿಲ್ಲವೂ

ಅವನಿಗೆ ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಂದುರಲಾಗಲಿಲ್ಲವೂ

“ ಸತ್ತಿರೋ ಎತ್ತುಕ್ಷಡಿಸ್ತೆಪ್ಪೋ.... ಆ ಎತ್ತುತಿನೋದು ನನ್‌ಅಕ್ಕೈತ್ತೆಪೋ.... ಇವತ್ತು ಅನ್ಯಾಯ ನಂಗಾಯ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಇದೇ ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮೂ ಆಯ್ತದೆ..... ಇಂಗಾದ್ರೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ವಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣಿನ್ನ ಬೇಕಾಯ್ತದ್ರೆಪೋ” ಅಂತ ತಮ್ಮಕೇರಿಯ ಪ್ರತಿ ಹಟ್ಟಿ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಅದಕ್ಕುತ್ತರವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ನಾವ್ ಪಡ್ಡು ಬಂದಿರೋದೇ ಅಪ್ಪು” ಅಂತಂದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ “ಅದ್ರ ಉಸಾಬರಿ ನಮಗ್ಯಾಕೆ” ಅಂತ ಜಾರಿ ಕೊಂಡನು. ಮಗದೊಬ್ಬ ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕಿಲ್ಲ ಕೋಲ್ವಿಗೋಗಂಗೆ ಇಲ್ಲಲ್ಲ ತೊಣ್ಣಿ” ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದನು.

“ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಕೇಳುವ ಬರೆಲೆ” ಅಂದ್ರ ಉಪದೇಸ ಮಾಡ್ತೀರಲ್ಲಪ್ಪೋ..... ಈ ಜನುಮದಾಗೆ ನೀವ್ಯಾರೂ ಉದ್ಧಾರಾಗಲ್ಲ ಎಂದು ಹಿಡಿಹಿಡಿ ಶಾಪ ಹಾಕಿ ವಾಪಸಾದನು.

ಇದಾದ ಚಾವತ್ತಿಗೆ ಎತ್ತಿನ ಪೂಜೆ ನಡದೈತಿ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಬಂದ ಮೇಲಂತೂ ಅವನು ವಿಲಿವಿಲಿ ಒದ್ದಾಡಿದನು. ಹೆಡ್ಡೆ ಹತ್ತಿರಚಿಲ್ಲರೆ - ಪಲ್ಲರೆ ಉದುರುಬಡಿದು ದೇವ್ರು ಮನಿ ಲಿಂಗನ ಅಂಗಡಿ ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿಕಾಡೀಬೇಡೀ “ದುಕ್ಕಮರೀ ಬೇಕ್ತಪೋ.....” ಅಂತ ಗೋಗೆರೆದು ಎಲ್ಲ ದರಾಮು ಕುಡಿದು ಲೋಡಾಗಿ” ನಾನಂದ್ರೇನ್ನಿಳ್ಳಂಡೀರಲೇ ಅಂತ ಕೇಕೆ ಹಾಕಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ

ಸೇಸ ನಗಾಡಿ “ಲೇ ಲೋಣ್ಣಿ.. ಇಲ್ಲೇನು ತೋರುಸ್ತಿ ನಿನ್ ಪರತಾಪ..... ಆಗ್ಲೆಗೋಡ್ರು ಮಂತ್ಯಾಗೆಎತ್ತಿನ ಪೂಜೆ ನಡದೈತಿ..... ಅಲ್ಲಿತೋರುನ್” ಎಂದುಊದಿದನು.

“ಗೌಡಾಗಿದ್ದೆ ಅವ್ವು ಮನಿಗಾಗಿದ್ದಾನು..... ಬಿಟ್ಟೆನ್ನಾ ಸಿವನ್” ಎಂದವನೆ ತೂರಾಡುತ್ತ ಗೌಡರ ಮನಿ ಕಡೆ ನಡೆದನು.

ಅವನು ಹೋಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಟಯರು ಬಂಡಿಮೇಲೆ ದೇವರನ್ನು ಮಲಗಿಸಿದ್ದರು. ಹಂಗೆ ಅದುವದ್ದು ಬರುತೆ ಅನ್ನಂಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೂ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ, ಸಿಂಗಾರ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಊದುಬತ್ತಿ ಹೊಗೆ ನಡುವೆ ದೇವರು ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸಿ ‘ಎಲೈ ನನ್ನ ವಾರಸುದಾರನೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ನಾದಿರನ ಬ್ಯಾಂಡು ಸುರುವಾಗಿ ಇನ್ನೇನು ಹೊಲ್ದ ಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಲೋಣ್ಣಿ “ಏಯ್!.... ಗೌಡಾ..... ಬುಟ್ ಬುಡು ಅಂದ್ರೆ ಬುಟ್ಬುಡು..... ಬದುಕಿರೋದಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ..... ಸತ್ತಮ್ಯಾಕೆ ನಮ್ಮ” ಎಂದು ತೂರಾಡುತ್ತ ದೇವರ ಹೆಣ ಅಪುಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದನು. ಗೌಡರಿಗೆ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿದಂತಾಗಿ ಕೆಮ್ಮು ಬಂದಿತು. ಕೆಮ್ಮಿನ ನಂತರ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಸಿಟ್ಟು ಬಂದನಂತರ ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಾತು ಬಂದವು: “ಎಲಾ ಇವ್ವಾ.. ಲೈ ಸುಮ್ಮೆ ಓಕ್ಕಿಯೋಇಲ್ಲೋ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದನು. ಆಗ ಲೋಣ್ಣಿ “ಅದಂಗೆ ಓಗಲ್ಯೋ.....ಇದು ನನ್ನ ಮರುವಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆ.... ಬಿಡ್ಲಿಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರೆ”..... ಮತ್ತೇನನ್ನೋ ನುಡಿಯಲಿದ್ದ ಅವನನ್ನು ಗೌಡರ ಆಳುಗಳು ಅವನ ಮೇಲೆ ಮುಗಿಬಿದ್ದು ಹಣ್ಣುಗಾಯಿ ನೀರುಗಾಯಿ ಮಾಡಿದರು.ಅವನ ಒಡಲಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿವ ವಯ್ಯ.....ವಯ್ಯ ಅಂತ ಹೊರಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತುಂಬ ವೀಕಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿದನು. ಮತ್ತೆ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ‘ನೋಡ್ಕಂತೀನಿ’ ಅಂತ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಿಡುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸೀದ ಹಟ್ಟಿಕಡೆ ಹೋಗಿ ಹೆಡ್ಡಿ ಸುಂಕಲಿ ಕೈಯಿಂದ ಮೈಗೆ ಕಾವು ಕೊಡಿಸಿಕೊಂಡನು.ಅವತ್ತೆಲ್ಲ ಅವನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನವೇ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ರೋಷಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಭೂಮಿಕೆ ಒದಗಿಸಿತ್ತು. ಅವನ ಒಡಲೊಳಗಿನ ಹಸಿವೆ ಎಂಬ ಹಸಿವು.ಒಲೆಯ ಬೂದಿಯೊಳಗೆ ಎಂದಿನಿಂದಲೋ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಲಗಿ ಬಿಡುವ ಕೋಶಿಯನ್ನು ಓಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಷ್ಟು ಬೆಂಕಿ ಕಾಣಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಾಕ್ಕಾಲ ಮನಿಮಂದಿ ಎಲ್ಲ ಬದುಕಿರಲು ಸಾಧ್ಯ ಅನ್ನಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. “ಆ ಎತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಗತಿಗಣಪ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೆ” ಅಂತ ಹೆಡ್ಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಒಂದಕ್ಕಿಂತರವಾಗಿ ನುಡಿದನು.ತಲೆಇರುವಾಗಲೇ ಮೊಣಕಾಲಿಗೆ ಪಟ್ಟಬಂತೂ

ಅನ್ನಂಗೆ ನನಗೀಗತಿ ಬಂತಲ್ಲಂತ ಮಮ್ಮಲನೆ ಮರುಗುತ್ತಕೂಡಲು ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಸುತಾರಾಂಬಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

ಸಂಜೆವರೆಗೆಕಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಹುಲಿಯತಲೆ ನೇವರಿಸುತ್ತಕೂತಿದ್ದವತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿದ್ದ ಮಚ್ಚು ತೆಗೆದು ಮಸೆದೂ ಮಸೆದುಅದರಲ್ಲಿತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ನೋಡಿಕೊಂಡನು. ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ಸಲಿಕೆಪುಟ್ಟತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಾಸನೆಯಜಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದ.

ಮುಂದೆ ಮುಂದೆರೋಣಿ
ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಹುಲಿ

ಮಣ್ಣಿನೊಳಗಿರುವ ದೇವರ ಹೆಣ ಕೊಳೆತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತೊಗಲು ಇಸ್ತಿ ಮಾಡಿದಅಂಗಿಯಂತಿರಬಹುದು.ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತನ್ನ ಇಚ್ಛಾ ಶಕ್ತಿಯೇ ಮಣ್ಣೊಳಗೆ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಊರ ಪಕ್ಕದಿಂದಗೌಡರಕಟ್ಟೆ ಹೊಲ ಸೇರಿದ.ಮೇರೆ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದ. ಎಲ್ಲೂ ನರಹುಳದ ಸುಳಿವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಾಯಿನರಿಗಳು ಊಳಿಡುತ್ತಿರುವ ಸದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಜೀರುಂಡೆಗಳ ಸದ್ದು ಮಾತ್ರಇತ್ತು.

ಜೇನ್ನೋಣವೊಂದು ಹೂವರಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರೋಣ್ಣಿತಿರುಗಾಡಿದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇದೇವರಿರುವ ಸಮಾಧಿಯನ್ನುಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟನು. ಸಮಾಧಿ ಮೇಲಿದ್ದ ವಿಭೂತಿ; ಕಣಗಿಲೆ, ದಾಸವಾಳ ಹೂವುಗಳು ಅವನ ಸಲಿಕೆ ಏಟಿಗೆ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋದವು. ಮೈಯೊಳಗೆ ದೆವ್ವ ಹೊಕ್ಕಂಡವನಂತತೋಡೀತೋಡೀದೇವರ ಹೆಣತಲುಪಿದನು.ದೇವರ ಹೆಣದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ ಮೂಸಿ ಗೆಲುವಾದನು. ದೇವರು ಬದುಕಿರುವರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಚ್ಚಗಿರುವುದು; ಸರಿ; ಅವನು ಮಿಂಚಿನಂತೆ; ಚಕ ಚಕಅಂತದೇವರ ಹೆಣವನ್ನುಕೊಯ್ಯತೊಡಗಿದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಕೊಯ್ದುಕಣ್ಣೆಕಣ್ಣೆ ಮಾಂಸವನ್ನುಪುಟ್ಟಿಗುಂಪಿ, ಹಸಿ ತೊಗಲನ್ನು ಮಡಚಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡನು. ಉಳಿದ ದೇವರನ್ನು ಹುಲಿಯ ವಶಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ನಂತರ 'ಭಲೆ ಸರ್ದಾರ್' ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಡೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದನು.

ಮರುದಿನ ಕೋಳಿ ಕೂಗದಿದ್ದರೂ ಬೆಳಕು ಹರಿಯಿತು. ಮುದುಕಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುಂಪು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಾಂಸದಡುಗೆ ಮಾಡುವ ತಯ್ಯಾರಿ ಶುರು ಮಾಡಿದಳು. ಲೋಣ್ಣಿಯಾದರೋ ಮೈಯ ನರ ಹರಿದುಕೊಂಡು ತೊಗಲು ಹದ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದನು. ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕನು ಬೇತಾಳವನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುವ ಪರಿಯಂತೆ ಲೋಣ್ಣಿಯುಗೋಣಿ ಚೀಲದೊಳಗೆ ದೇವರತೊಗಲನ್ನು ಅಡಗಿಸಿ; ಊರಮ್ಮನಗುಡಿ ಹಿಂದೆ ಹಾಯ್ದು, ಶೆಟ್ಟರ ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ತೇಲಿ, ಬೇಡರಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ, ಕಟುಗರದಯಾನಂದಪ್ಪನ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು.

ಕಿರುಗಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಬೆಳಗಿನ ಬೋಣಿಗೆಯಕಫವನ್ನು ಕಕ್ಕುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದ ಆತನು ಲೋಣ್ಣಿಯದರುಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಮುಖ ಸಿಂಡರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅವನ ನೆತ್ತಿಯ ಶೂನ್ಯ ಸಿಂಹಾಸವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದ್ದ ಚೀಲ ಕಂಡವನೆ ಅದರೊಳಗೆ ಅಖಿಲಾಂಡಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟರಬಹುದೆಂದೂಹಿಸಿದನು. ದಯಾನಂದಪ್ಪತನ್ನ ಮುಖಕಮಲ ತೊಳೆದು ಆಡುಂಬೊಲದಂಥ ನೊಸಲ ಮೇಲೆ ವಿಭೂತಿಧರಿಸುವವರೆಗೆತುಟಿ ಬಿಚ್ಚದಿದ್ದಲೋಣಿ ಚೀಲದಿಂದ ದೇವರತೊಗಲ ದರುಶನ ಮಾಡಿಸಿ “ಏಟುಕೊಡ್ತಿಯೊಪ್ಪೊ” ಅಂದನು. “ನಿನ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದೆ ಗುಂಟ್ ಹಾಕೋರಂಗಿ ಮಾತಾಡ್ಲೆ ಈಗೋಡುವಂಗೈತೆ” ಅಂತ ಮತ್ತೆ ಗೆಲುವಾಗಿ ನುಡಿದನು.

ಲೋಣ್ಣಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನರಗಿಸಿಕೊಂಡ ಕಟುಗರವನಿಗೆ ‘ಮುರಿಬೇಕೆಲೆ ಇವನ ಮಗ್ಗಲು’ ಅಂತೆನ್ನಿಸಿತು. “ರೊಕ್ಕಇಸ್ಕೊಂಡ್ ಬರ್ತೀನಿ ಸ್ವಲ್ಪೊತ್ತುಇರು” ಅಂತ ಹೇಳಿದವನೆ, ರುದ್ರಜ್ಜನಅಂಗಡಿಕಡೆ ಹೋದಂಗೆ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಸರಕ್ಕನೆಗೌಡರ ಮನೆಕಡೆತಿರುಗಿದನು. ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನುಗೌಡರಕೂದಲಿರುವ ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರ ತಳ ಹಿಗ್ಗಿ ಹೀರೆಕಾಯಿಆಗುತ್ತದೆ. ಆಕೂಡಲೇ ಐನೂರುಸಾಲ ಕೇಳಿಬಿಡುವುದೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ, ಬೆಳ್ಳಿ ರೂಪಾಯಿಜಡಿವಿದ್ದ ಭಾರಿ ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಮ ಕೆರಳಿದ್ದ ಶಿವಪೂಜೆ ಗೌಡರೆದುರು ನಿಂತು ಹಲ್ಲಿದನು. ಅವರದೃಷ್ಟಿಇತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತಲೆ ‘ಹಿಂಗಿಂಗಿ ಗೌಡರೇ ಹಿಂಗಿಂಗಿ’ ಅಂತತಡವರಿಸದೆ ಹೇಳಿದನು. “ಮಾಲು ಸಹಿತ ಮನ್ಯಾಗ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟೇನಿ” ಅಂತಲೂ ಹೇಳಿ ಗೌಡರತಲೆಗೆತಿದಿಯೊತ್ತಿದನು. ಆಕ್ಷಣಗೌಡರತಲೆಎಂಭೋತಲೆಕುಲುಮೆಯಾಯಿತು. “ಈನನ್ನಕ್ಕುಇಲ್ಲಿವರೂ ಬಂದ್ರಾ ಸಿವ್ ಸಿವಾ. ಇವತ್ತುಎತ್ತಿನಎಣಾಕಿತ್ತೆಂದುತಿಂದು.

ನಾಳೆ ನಮ್ ಎಣಾನೂಅದೆಂಗ್ ಬಿಟ್ಟಾರು? ಸರಿಯಾಗಿ ಬುದ್ದಿ ಕಲಿಸದೆ ಬಿಡಬಾರದು” ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಗೌಡರುತೊಣ್ಣಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುತರುವಂತೆ ಮಗ ವಕೀಲ ಕೊಟ್ಟಗೌಡ (ಅಂದ್ರೆಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಫೇಲೂ)ನ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿಒಬ್ಬ ಆಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ವಿಚಾರಿಸುವಳಾನ್ನು ವಕೀಲ ಗೌಡಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದೇ ಅಪರೂಪ. ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದರೆ ಬಿಡುವ ಪೈಕಿಯಲ್ಲ ಅವ. ತಲೆತುಂಬ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ತಾನುಕಲಿತಇಂಡಿಯನ್ ಪಿನಲ್‌ಕೋಡಿನ ಕಲಮುಗಳು, ವಿಧಿನಿಯಮಗಳು ಮೂಡಿ, ಆ ಕ್ಷಣಕೋರ್ಟಿನಂತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು, “ಎನ್” ಅಂತಕಟುಗರ ಮನೆ ಮುಂದೆ ನಿಂತುತೊಣ್ಣಿಯನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿದನು.ಆಗ ತೊಣ್ಣಿಗೆ ‘ಹಾಳು ಗುಂಡಿಗೆ ಬಿದ್ದೆನಲ್ಲಾ’ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಆದರೆತಾನು ಇಸ್ಸಿ ಬಳಿದ ಹುಡುಗತನ್ನನ್ನೇನು ಮಾಡಿಯಾನು ಅಂತ ಅವನ್ನು ಕೇರ್ ಮಾಡದೆ ವಕೀಲ ಗೌಡ ಗುಳಿಬಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳ ಸೊರಗಿದ ಮುಖದ ಬಗ್ಗೆ ಮರುಗುತ್ತ ಹಿಂದಲೆ ತುರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಹೃದಯವೆಂಬ ಕಸಾಯಿಖಾನೆಯಲ್ಲಿಚೂರಿ ಮಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಂಥದಯಾನಂದಪ್ಪನ ಮುಖ ನೋಡಲು ಶುರು ಮಾಡಿದಾಗ ಆಳು ಯಂಕಟೇಶನುತೊಣ್ಣಿಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟನು. ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಬಯ್ಯುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದ ವಕೀಲಗೌಡನ ಹಿಂದೆಗಲ್ಲುಗಂಬ ಎರಲು ಹೊರಟಿರುವ ಹುತಾತ್ಮನಂತೆಗಂಭೀರವಾದ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕತೊಡಗಿದನು. ಗೌಡರಗಚ್ಚಿನಮನೆ ಸಮೀಪವಾದಂತೆತೊಗಲಿನಾಸೆಗೆ ಕಾಗೆಗಳ ಸಣ್ಣ ಹಿಂಡು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೋ ಕಾಕಾಅಂತತೊಣ್ಣಿಯ ಮೇಲೆ ನೆರಳಾಡತೊಡಗಿದವು. ಗಚ್ಚಿನ ಮನೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತಮೇಲೂ, ಕಫಕಕ್ಕಲಾರದ ಹೇಡಿತನದಿಂದ ಸಣ್ಣಗೆ ನರಳುತ್ತ, ಏಕೆಧಂ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಬೆವೆತು ಕೆಕ್ಕರಿಸಿ ನೋಡತೊಡಗಿದಗೌಡರನ್ನುಕಂಡ ಮೇಲೂ ತೊಣ್ಣಿಯ ಸೊಂಟಯಾಕೋ ಬಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. “ಎತ್ತು ಮುಟ್ಟೋಷ್ಟುತಾಕತ್ತುಐತೇಲ್ಲೇ ಮೈಯಾಗೆ?ಅಂತಗೌಡರುಒಂದೇಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ತೊಣ್ಣಿತಡವರಿಸದೆ “ಐತಪ್ಪೊಐತೆ, ಅಸಗಂಡೂಅಸಗಂಡೂಎನ್ನಿಎನ್ ಬುಡ್ಲಿಅನ್ನಂಗಾಗೈತಿ” ಅಂದನು.ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ಎಲ್ಲರೂ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕುದ್ದು ಹೋದರು. ಅವನನ್ನುಒದ್ದು ಮಗ್ಗಲು ಮುರಿದು ಮಲಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸೇನೋಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೂಡಿತು.ಆದರೆಒದೆಯುವಧೈರ್ಯವಾ ಗಂಡಸಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆತೊಣ್ಣಿ ಎಂಬ ತೊಣ್ಣಿಯುಉಘ್‌ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹಾರಿ ಹೋಗಿ ಬೀಳುವ ತರಗಲೆಯಂತೆಇದ್ದುದೇಇದಕ್ಕೆಕಾರಣವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಅವರು ಕೂಡಿಸಿದ ಕಡತೋಣ್ಣಿ 'ಅಲಕ್ ನಿರಂಜನ್' ಅಂತಕುಂತು ಬಿಟ್ಟನು. ಗೌಡರನ್ನು ಜುಮ್ಮೆನಿಸಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಊರಿಗೆ ತೋರಿಸಲು ಅವರೆಲ್ಲ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಮಿಸುಕುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೌಡತನ್ನ ವಕೀಲ ಮಗನ ಜೊತೆ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಾಯಿ ನರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಎತ್ತಿನ ಕಳೇಬರವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕಿತ್ತುತ್ತಿನ್ನುವದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಉರಿವ ಮುಖದೊಡನೆ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದ್ದರು. ಲೋಣ್ಣಿಯ ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ; ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರಗಳಂತೆ ಸುಯ್ಯನೆ ಬಂದು ಅಳುತ್ತ ಕುಂತರು. ಅವರೊಂದಿಗೇ ಬಂದ ಹುಲಿಗೂ; ಗೌಡರ ನಾಯಿ ಟಾಮಿಗೂ ನಡುವೆ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧವೇ ಶುರುವಾಯಿತು. ಆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಟಾಮಿ ಶರಣಾಗತವಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲದೆ ಗೌಡರ ಬೆತ್ತದೇಟೆಗೆ ತತ್ತರಿಸಿ ಬಾಲ ಮಡಚಿಕೊಂಡು ಕುಯ್ಯೋಕುಯ್ಯೋ ಅಂತ ಓಡಿ, ಹಾಳು ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ಲಂಕೃತಗೊಂಡು ಆಕಾಶ ಕಳಚಿ ಬೀಳುವ ಹಾಗೆ ಊಳಿಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆದರೆ ಹುಲಿ ಮಾತ್ರಯಾರ ಬೆದರಿಕೆಗೂ ಸೊಪ್ಪುಹಾಕದೆ ಅಚಲವಾಗಿ ನಿಂತು ಲೋಣ್ಣಿಯ ಕುಟುಂಬದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತೊಡಗಿತು.

ಗೌಡರು ತಮ್ಮ ಕರುಳಿನ ಕುಡಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಲೋಣ್ಣಿಯನ್ನು ಪೋಲಿಸಿರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ, ವಕೀಲ ಮಗನನ್ನು ಪೇಟೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಪೋಲೀಸರು ಈಗ ಬರಬಹುದು. ಆಗ ಬರಬಹುದೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಕಾಯತೊಡಗಿದರು. ಗೌಡರ ಮೊಮ್ಮಗ ಬಾಲಚಂದ್ರನು ಲೋಣ್ಣಿಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಅವನಿಗೆ ತುಸುದೂರದಲ್ಲಿ ಕೂತನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರಿದ್ದ ಜೀಪು ಧೂಳೆಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದೆ ಗಚ್ಚಿನ ಮನೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಡರ್‌ಡಸಕ್ಕೆಂದು ನಿಂತಿತು. ಆಜೀಪಿನಿಂದ ಪೋಲೀಸರ ಜೊತೆ ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಉಸಿರುಗಟ್ಟುವಂತೆ ಇಳಿದರು. ಗೌಡರು ಖಾಕಿ ಮಂದಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಕರಿಯ ಕಂಬಳಿ ಗದ್ದುಗೆ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿದರು. ಆ ಕ್ಷಣ ಅವರೆಲ್ಲರ ಕರ್ಣಪಟಲ ಹರಿಯುವಂತೆ ಲೋಣ್ಣಿಯ ಕುಟುಂಬದ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು 'ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ' ಅಂತ ಎದೆ ಎದೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಅಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಪೋಲೀಸರು ಗದರಿಸಿದೊಡನೆ ಅವರರಾಗಲಾಪನೆ ಬಂದ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಹುಲಿ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಶ್ವಾನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ವಿರುದ್ಧ ಅರಚತೊಡಗಿತ್ತು.

ಚಹ ತಂದುಕೊಟ್ಟ ನಂತರಗೌಡರು “ಇವೆಲ್ಲಾನಾಗರಿಕ ಮಂದಿ ಸಾರೂ; ಇವೀಗೇ ನೀವೇ ಸರಿಯಾದಗುರು” ಅಂತಅಂದದ್ದು ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಸಮಂಜಸವೆನ್ನಿಸಿ ಲೋಣ್ಣೆಯ ಮುಖ ನೋಡಿದರು. ರಕ್ತ ಮಾಂಸಇರದಿದ್ದರೂ ಆ ಮುಖದ ಕಣ್ಣುಗಳ ಆಳದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಮಿನುಗುವ ಎರಡು ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಎಸೈಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಆ ಸಿಟ್ಟಿನೊಂದಿಗೆ ಎದ್ದುಗತ್ತಿನಿಂದಲೆಲೋಣ್ಣೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರೂತಮ್ಮ ಖಾಕಿ ಉಡುಪಿನ ಕಾವು ಅವನಿಗೆ ತಾಕಿದಂತೆಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಮಾತು ಮಾತಿಗತಲೆತ್ತಗ್ಗಿಸುತ್ತ, ಎತ್ತುತ್ತ, ಉಗುಳುನುಂಗಿ! “ಇಂಥ ಕೆಲಸಾನ ಮಾಡೋದು? ಇಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮದೇಶದ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಕಳಂಕ ತರೋದೇನು? ನಿನ್ನಆರ್ತಿಂಗ್ಲಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಬೇಕು” ಎಂದಂದುಲೋಣ್ಣೆಯ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಸ್ವೇದ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಆ ಮಾತಿಗಲೋಣ್ಣೆ“ನಿಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ ಬರುತ್ತೈತೀ, ಆರ್ತಿಗಳ್ಯಾಕೆ ಒಂದ್ ವರ್ಸ ಆಕಿ ಬುದ್ಧಿಎಪ್ಪಾ, ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಳ್ತೀನಿ ಬೇಕಾದ್ರೆ,” ಎಂದು ನುಡಿದದ್ದುಕಂಡುಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಹೌಹಾರಿದರು. ಕೂಡಲೆಗೌಡರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ “ಇಂಥೋರ್ಲೆಲ್ಲಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕೋದಿಂದೇನುಉಪಯೋಗಅಂತೀನಿ” ಎಂದರುಜೈಲಂದ್ರೆ; ಪೋಲೀಸರಂದ್ರೆಲೋಣ್ಣೆ ಹೆದರದಿದ್ದುಕಂಡುಗೌಡರಿಗೂ ಭಯಆಯಿತು. “ಹೋಗ್ಲಿ; ಇಲ್ಲೇಒದ್ದು ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಿ,” ಅಂತಅಂದರು, ಅದಕ್ಕಿದ್ದು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ “ಇಂಥೋರ್ಲೆ ಒದೀಲಿಕ್ಕೊ ನಮ್ಮ ಭಯಆಗ್ತದ್ರೀಗೌಡ್ರೇ. ಏನೋ ತಿಂದೀವಂತಒಂದ್ ಮಾತು ಬಯ್ಯಬಹುದಷ್ಟೇಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ನಿಡಿದಾದ ಉಸಿರು ಬಿಟ್ಟುಗೌಡರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು.

ಹೊಸ ಆಸೆ: ಹೊಸ ಮಂದಹಾಸ ಮುಡಿವಿದ್ದ ಮುಖದಲೋಣ್ಣೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಕಾಲೊಳಗೆ ನಡುಕ ಹುಟ್ಟಿತು. “ಈ ಸಾರಿತಪ್‌ಮಾಡಿರೋದ್ನ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಬಿಡ್ತೀನಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಬಾಲ ಬಿಚ್ಚಿದೀಅಂದ್ರೆ....” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಲೋಣ್ಣೆಆವೇಶದಿಂದ “ಅದೆಂಗ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗ್ತೀರೋ ನೋಡೇ ಬಿಡ್ತೀನಿ. ಈಗ ನನ್ನ ಕರ್ಕೊಂಡ್ ಹೋಗ್ಲಿಲ್ಲಂದ್ರೆಇದ್ದಿಂತದೊಡ್‌ತಪ್ ಮಾಡ್ತೀನಿ....” ಎಂದಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿಒಂದೇ ಸಮನೆ ಮಾತಾಡತೊಡಗಿದ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಎದೆಡವಡವಅಂತ ವಂದೆ ಸಮನೆ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು. ಆ ಕ್ಷಣಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಬಿಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಜೀಪು ಹತ್ತಲು ಪೋಲೀಸರಿಗೆಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು.

ಅರೇ! ಪೋಲೀಸರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವರೆಂದು ತೋಣ್ಣೆ; ಒಂದು ಕೈ ನೋಡೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ; ಒಂದೇ ಏಟಿಗೆ ಜೀಪಿನ ಬಳಿಗೆ ಜಿಗಿದನು. “ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಜೇಲಿಗಾಕ್ರಿ...” ತಪ್ಪಾ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಯಾಕ್ರಿ ಜೈಲಿಗಾಕ್ರಿ?” ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ ಜೀಪೇರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಕೂಗಿಗೆ ಕೂಗು ಸೇರಿಸುತ್ತ ಅವನ ಕುಟುಂಬದ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರು ಅವನಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತು “ನಮ್ಮನ್ನು ಅದೆಂಗ ಬಿಟ್ ಹೋಗ್ತೀರಿ” ಎಂದು ಚಂಡಿ ಹಿಡಿದರು. ಹುಲಿಯೂ ಬೊವ್ ಬೊವ್ ಅಂತ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಬೆದರಿಸತೊಡಗಿತು. ಇನ್ನೂ ಜೀಪು ಚಾಲೂ ಆಗದಿದ್ದು ಕಂಡು ಎಸೈ ಜೇನುಗೂಡು ತಡವಿದವನಂತೆ ಉದ್ದಿಗ್ನನಾಗಿ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತ ಡೈವರನ ಮೇಲೆ ಹರಿಹಾಯತೊಡಗಿದನು. ಕೆಟ್ಟ ಆವೇಶಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ಜೀಪೇರತೊಡಗಿದ್ದ ಅವರನ್ನು ಆಚೆ ತಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸರು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಇನ್ನೇನು ಅವರು ಹತ್ತೆ ಬಿಟ್ಟರೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಜೀಪು ‘ಬುರ್’ ಅಂತ ಚಾಲೂ ಆಗಿ ಉರುಳಿತು. ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ವೇಗ ಹೆಚ್ಚಿ ಒಡತೊಡಗಿದ ಜೀಪನ್ನು ತೋಣ್ಣೆ; ಮತ್ತವನ ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು “ನಮ್ಮನ್ನೂ ಕರಕೊಂಡೋಗೋ.... ಗಂಡಸಾಗಿದ್ದೆ.....” ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು. ತೋಣ್ಣೆ ಮಾತ್ರ ಜೀಪೆ ಬಿಸಿದ್ದ ಧೂಳಲ್ಲಿ.... ಬರ್ತೀನೋ.... ಬರ್ತೀನೋ..... ಅಂತ ಕೂಗುತ್ತ ಒಡಿಯೇ ಒಡಿದ. ಹುಲಿ ಸಹ ಬೊವ್... ಬೊವ್..... ಅಂತ....

ಶಬ್ದಾರ್ಥ : ಹುಲಿ ಹಳ್ಳ = ಕೊಟ್ಟೂರಿನ ಪಕ್ಕ ಇರುವ ನೀರಿನ ತೊರೆ. ಅಡಕಲ ಗಡಿಗೆ = ಪೇರಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಮಡಕೆಗಳು, ನವಣೆ = ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಎರೆನಾಡಿನ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೆಳೆ, ಬಾನ = ಬೋನ, ಅನ್ನ, ಕೋಶಿ = ಸಾಕು ಬೆಕ್ಕಿನ ಹೆಸರು; ಹುಲಿ = ಸಾಕು ನಾಯಿಯ ಹೆಸರು; ಡೇಗು = ತೇಗು; ರುಗ್ಗಶಯ್ಯೆ = ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವುದು; ಪವುಳಿ = ಗುಡಿಯ ಒಳ ಆವರಣ; ನೆರಿಕೆ = ಕಡ್ಡಿ ಬಿದಿರುಗಳಿಂದ ಹೆಣೆದ ತಡಿಕೆ ಗೋಡೆ; ಉರುಕುಂದಿ ಈರಣ್ಣ = ಆಂಧ್ರದ ಗಡಿನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಉಗ್ರದೇವತೆ. ಕರೆಕಲ್ಲು = ಕರಗಲ್ಲು; ಗ್ರಾಮದ ಮೇರೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಕಲ್ಲು, ರೋಗರುಜಿನ ವಾಸಿಯಾಗಲೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮದ ಜನ ಅದರ ಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆ ಸುರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅದರ ಬಣ್ಣ ಕಪ್ಪಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮುದುಕನ ಕಟ್ಟೆ = ಕೊಟ್ಟೂರಿನ ಹೊರ ವಲಯದಲ್ಲಿರುವ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವೈದ್ಯರು ಮರಣೋತ್ತರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಶವಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ರೊಕ್ಕ - ಹಣ; ದುಡ್ಡು; ಗಣೇಶ = ಗಣೇಶ ಬೀಡಿ. ಕೊರೆಗಣೇಶ = ತುಂಡು ಬೀಡಿ; ಏದು = ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ; ಜಾವೊತ್ತಿಗೆ = ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ; ಉದುರು ಬಡಿ = ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ದರಾಮ್ =

(ಡ್ರಾಮ್) -ಒಂದು ಅಳತೆ; ಅಲಾದಿಯಿಂದ = ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ; ಕಪ್ಪಲಿನರಿ = ಒಂದುಜಾತಿಯ ನರಿ; ಗುದ್ದು = ಸಮಾಧಿ; ಪಳುಗಟ್ಟಿ = ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಕಟ್ಟಿ; ಕಲಮು = (ಆಕ್ಟ್) ಅನುಚ್ಛೇದ; ಪಿರಾಣಿ = ಪ್ರಾಣಿ; ಅಕ್ಕೈತಿ = ಹಕ್ಕು ಇದೆ; ಪರಾಪ = ಪ್ರತಾಪ; ಬೋಣಿಗೆ = ದಿನದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ವಹಿವಾಟು;

ಕುಂ.ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ : ಕುಂ.ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಅವರು ಕನ್ನಡದ ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿ. ಇವರು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೊಟ್ಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1, 1953ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಎಂ.ಎ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ 35 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು 'ದಿವಿ ಸೀಮೆಯ ಹಾಡು', 'ನೀನಿಲ್ಲದ ಮನೆ', ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವು 'ಭಳಾರೇ ವಿಚಿತ್ರಂ' 'ಬರೀ ಕಥೆಯಲ್ಲೋ ಅಣ್ಣಾ (ಸಮಗ್ರ ಸಂಕಲನ)', 'ಡೋಮ ಮತ್ತಿತರ ಕಥೆಗಳು', 'ಭಗವತಿ ಕಾಡು', 'ನಿಜಲಿಂಗ', 'ಅಪೂರ್ವ ಚಿಂತಾಮಣಿಕಥೆ', 'ಕರಿವೇಮಲ', 'ಎಂಟರ್ ದಿ ಡ್ರಾಗನ್', 'ಸೂರ್ಯನ ಕೊಡೆ' ಮೊದಲಾದವುಗಳು.

ಕಾದಂಬರಿಗಳು: . 'ಕಪ್ಪು', 'ಪಕ್ಷಿಗಳು', 'ಹನುಮ', 'ಬೇಲಿ ಮತ್ತು ಹೊಲ', 'ಕೊಟ್ಟ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು', ಕೆಂಡದ ಮಳೆ', 'ಅರಮನೆ' ಆರೋಹಣ ಮೊದಲಾದವು. ಇವರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ 'ಗಾಂಧಿ ಕ್ಲಾಸು'.

ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು : ತುಮಕೂರಿನ ವೀಚಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಹುಮಾನ, ವರ್ಧಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಲಂಕೇಶ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2006ರಲ್ಲಿ, ಅರಮನೆ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ನೃಪತುಂಗ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಹೀಗೆ ಇವರು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಬಂಧಗಳು:

1.ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆ

ಪು.ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್

ಹಳ್ಳಿಯವನು ಪಟ್ಟಣಗಿರ ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ನಾಗರಿಕರಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಈ ನೋಟವರಿಗೆ ಏನೋ ಅನಾಹುತವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೇ? ಹಿರೋಷಿಮಾದ ಮೇಲೆ ಆಟಂಬಾಂಬು ಬಿತ್ತು, ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಜನರು ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತರು-ಬಹುದೂರದ ಸಮಾಚಾರ. ಇವುಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಚಕಿತವಾಗುವಷ್ಟು ಹೃದಯ ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದುರಂತಗಳಿಂದ ಪರಂಗಿಯವರ ಮೇಲೆ ನಮಗಿರುವ ವಿಶ್ವಾಸವಾದರೂ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆಯೇ? ಅರೆ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಬಸ್ಸೇರಿ ಬಂದು ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯನ್ನು ಮೆಲ್ಲುತ್ತಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗನನ್ನು ಕಂಡು ನಾಗರಿಕನ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆ? ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ದುರಂತವಡಗಿದೆ? ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಆಹಾರಾಭಾವಕ್ಕೂ ರೈತ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ? “ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ; ರೈತರು ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.... ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದೇ ದುಸ್ತರ, ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಷ್ಟು ದೂರಕ್ಕೂ ಬಸ್ಸೇ ಬೇಕು-ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆ ತಿನ್ನಬೇಡವೇ?... ಎಷ್ಟೋ ಜಮೀನುಗಳು ಬಂಜರು ಬಿದ್ದಿವೆ; ಬೇಸಾಯಗಾರನಿಗೆ ಹೋಟಲಿನ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯರುಚಿ ನಾಲಗೆಗೂ ರಿದರೆ ಇನ್ನೇನಾದಿತು?... ಗುತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ; ಮಸಾಲೆ ರುಚಿಕಂಡವ ಗುತ್ತಿಗೆಕೊಟ್ಟಾನೆ?... ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ನಾಜೂಕು, ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಬೇಕು ಅವರ ದಿಂರಂಗತನವನ್ನು; ಎಲ್ಲಾ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯ ಮಹತ್ತು!”- ಈ ರೀತಿ ಹಳ್ಳಿಗರು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಿರು ಇವರ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸಿದೆ, ಗ್ರಾಮ್ಯಜಿಹ್ವಾ ಬಾಂಧವ್ಯದಿಂದ ಈ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆ.

ರೈತರೇಕೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಹಿಂದಿರುಗಬಾರದೋ, ಏಕೆದು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಅಸಮ್ಮತವಾಗಬೇಕೋ- ಚಿಂತಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಹಾಗೆಯೇ ಆಲೋಚಿಸಿದರೆ ಆ ದೋಸೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಅಲ್ಲವೆ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಹರು? ಯಾರಕ್ಕೇ ಸರಾದರೆಯಾರ ಬಾಯಿ ಮೊಸರಾಗಬೇಕು? ಕೃಷಿಗೆ ತಕ್ಕ ಫಲ ಕೃಷಿಕನಿಗೇ ಎಂಬ ಧೈಯದ ಘೋಷಣೆ

ನಗರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿತೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೋ? ಈ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯವನು ಬೆಳೆಯದಿರುವ ಯಾವದ್ರವ್ಯವಿದೆ- ಇದರ ಹಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅರೆಯುವಯಂತ್ರವೊಂದು ವಿನಾ? (ಈ ಯಂತ್ರಸ್ವರ್ಣದಿಂದರುಚಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೋಕೆಡುತ್ತದೋರಸಜ್ಜರು ವಿವೇಚಿಸಲಿ.) ಅದನ್ನು ಹುಯ್ಯುವ ಭಟ್ಟನೋ? ಆತನೂ ಕೆಟ್ಟು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸೇರಿದ ಹಳ್ಳಿಗನೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಈ ದೋಸೆ ತಮ್ಮದೆಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾಗರಿಕರಿಗೇನು ಹಕ್ಕು? ಅದನ್ನುತಂದು ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಪದಾರ್ಥವಿದುಎಂದು ಮೊದಲು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆತಂದವರುಅವರಿರಬಹುದು, ನಗರದಲ್ಲಿ ಆ ಭಟ್ಟನ ಪ್ರತಿಭೆಕುದುರಿರಬಹುದು; ಆದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ಕೆಲವರು ವಿಮರ್ಶಕರು ಕೆಲವರುಕೃತಿಕಾರರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ಅವರುತಮಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಶಿಷ್ಟರೆಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ, ರುಚಿಕಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯೂ ನಾಗರಿಕರ ಹಕ್ಕಿನದಾಗಿ ಆಗಬೇಕೆ? ಈ ರುಚಿಸ್ವಾಮ್ಯಖಂಡನಾರ್ಹವೋ ಮಂಡನಾರ್ಹವೋ? ರುಚಿಸಾಮ್ಯದಿಂದಗ್ರಾಮೀಣನೂ ನಾಗರಿಕನ ನಿಲವಿಗೆ ಸಂದನಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಅಸೂಯೆಯಿಂದ ಈ ಅಸಹನೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆಎಂದು ನನ್ನ ಊಹೆ. ಅಹುದು, ಇಲ್ಲಿದೆ ಭಯ. ಗಾಯತ್ರಿಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಲ್ಮಾದಿಂದ ಮುಸಲ್ಮಾನ್, ಜ್ಞಾನಸ್ನಾನದಿಂದ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲಿಂಗಧಾರಣೆಯಿಂದ ವೀರಶೈವ. ನಂಬಿದರೆ ನಂಬಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಿಡಿ-ಆ ಹಿಟ್ಟು, ರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವವರೆಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗ; ಆತ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯನ್ನುತಿನ್ನಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನೆಂದರೆಆತ ನಾಗರಿಕನಾಗಿ ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ! ಹಳ್ಳಿಯವರೆಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ನಾಗರಿಕನಿಗೇತನ್ನ ನಾಗರಿಕತೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬ ಭಯ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಮೂಡುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೆ. ಹಳ್ಳಿಗನ ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿದೆ ನಾಗರಿಕನದುರಂತದ ಮೊಳಕೆ. ತನ್ನ ಮಹತ್ವದದುರ್ಗತನ್ನ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯ ಒಳಸಂಚಿನಿಂದಲೇ ಭಗ್ನವಾಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ; ರೈತ ನಾಗರಿಕನಾಗುವುದೂ ಬೇಲಿ ಹೊಲವನ್ನು ನುಂಗುವುದೂಒಂದೇತೆರನಲ್ಲವೇ; 'ಕರ್ಮಣ್ಯೇ ವಾಧಿಕಾರಸ್ತೇ ಮಾ ಫಲೇಷುಕದಾಚನ' ಎಂದರೆ 'ಕೆಲಸ ನಿನಗೆ, ಫಲ ನನಗೆ' ಎಂಬ ಗೀತಾಸೂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಇದುವರೆಗೂ ನಿಷ್ಕವಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಪೌರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನೆಲಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಇಂಥ ಬಿರುಕುತೋರಿದರೆ ಏನು ಗತಿ? ರೈತತಾನು ಬೆಳೆದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾನೇತಂದು ಮುಗಿಸಿದರೆ ನಾವು ಬಾಳುವುದೆಂತು? ಹಳ್ಳಿಯವನು ನಾಗರಿಕನಾದರೆ ಭೂಮಿ ಬಂಜೆಯಾದಂತೆತಾನೆ; ಆಗ ನಾಡಿನ ಮಕ್ಕಳಾರು, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೇನುಗತಿ? ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಪಲಾಂಡುವಿನ ಈ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಅಪೂಪದ ನವ್ಯಸ್ಪರ್ಶಹೆಯುಳ್ಳ ಪಲ್ಲಿಜನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾಗರಿಕರು ಪಡುವಆತಂಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಿಂತಲೂದೇಶಾಭಿಮಾನಒಂದು ನವಿರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವಂತೆತೋರುತ್ತದೆ.

ನಿಜವಾಗಿ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ವಸ್ತುವೇನೋ ಹೌದು. ಅದು ಹಿಟ್ಟಿನ ಮುದ್ದೆಯಂತೆ ಸರಳವಾದ ಉಣಿಸಲ್ಲ. ಅದು ಬಹು ಸಂಕೀರ್ಣವಸ್ತು. ಅನೇಕ ತಂತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಶ್ರುತಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾದ ಪಿಟೀಲಿನ ಮೇಲೆ ಕುಶಲವಾದಕನುಕಮಾನನ್ನು ಆಡಿಸುವ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ, ಪ್ರವೀಣನಾದ ವಲಲನು ಹದವರಿತು ನಿರ್ದಿಸಿದ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯ ಮೊದಲ ತುಣುಕುರಸನೆಗೆ ಸೋಕಿದಾಗ, ಕಾಂತೆಯ ಪ್ರಣಯಕೋಪದಂತೆ ಅದು ಹೊರಗೆ ಕಟು, ಒಳಗೆ ಮೃದು. ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ವರಿಸಿದ ಗೃಹಿಣಿಯೊಡನೆ ನಾವು ನಡೆಸುವ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯದಂತಲ್ಲ ಅದರೊಳಗಿನ ಮಸಾಲೆಯರುಚಿ; ಅನ್ಯಸ್ತೀ ಕಟಾಕ್ಷದಂತಿದೆ ಆ ಪಲಾಂಡು ಮಾಧುರ್ಯ, ಇಂಗಿನ ಕಹಿ, ಮೆಂತ್ಯದ ಒಗಚು, ಹಸಿಶುಂಠಿ ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಮೆಣಸುಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಖಾರಗಳು, ಪಲ್ಯದ ಕಾಯಿಗಳ ವಿವಿಧ ಮಾಧುರ್ಯ, ಹಿಟ್ಟುಗಳ ಹುದುಗಿನ ಹಿತವಾದ ಹುಳಿ, ತುಪ್ಪದ ಕಂಪು, ಬೆಣ್ಣೆಯ ವಿಪುಲಾದ್ರತೆ ಈ ಸಮೃದ್ಧ ರಸಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ, ಸುತ್ತಲಾಕೆನ್ನಾಲಗೆಯನ್ನುಚಾಚಿ ಕಾವಲೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಭಕ್ಷ್ಯವನ್ನುರುಚಿ ನೋಡಲು ಹವಣಿಸುವಅಗ್ನಿದೇವನನ್ನು ನೀರಿನಿಂದದಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ನಾಲಗೆಯ ಹರಿತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಒಂದುಕ್ಷಣವೂ ಹಿಂಚು ಮುಂಚಿಲ್ಲದಂತೆ ಸಿದ್ಧಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳಿಸುವ ಕುಶಲ ಬಾಣಸಿಗನ ಕುಶಲ ಕೃತಿ ಈ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆ. ಇದಕ್ಕೆಯಾವರಸನಾವಂತ ಮರುಳಾಗಲೊಲ್ಲ? ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿಗರುಗನ್ನು ಹೊಳೆಸುತ್ತಾ, ಬಿಚ್ಚಿದ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹದವಾಗಿ ಬೆಂದ ಸ್ವರ್ಣೋದರವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ, ರಸಾದ್ರವಾದ ಮಸಾಲೆ ಪಲ್ಯದ ಸುಗಂಧಭಾರವಾದ ಬಾನಿನ ಪತಾಕೆಯಂತಿರುವ ಹಬೆಯಿಂದ ಫ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯವನ್ನು ವಿಭ್ರಮಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ನಿಮ್ಮ ಹಸ್ತಗತವಾಗುವ ಈ ವಸ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿದೊರೆಯುವ ವಸ್ತುವೇ, ಮಠದಲ್ಲಿದೊರೆಯುವ ವಸ್ತುವೇ? ಯಾವರಸಜ್ಞವಾದಚಿಹ್ನೆಇದನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಮುದ್ದಿಸದು? ಆ ಮಡಿಇಡ್ಲಿಯನ್ನುಇದರ ಮುಂದೆ ನಿವಾಳಿಸಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಈ ಮೈಸೂರು ಮಸಾಲೆಯ ಪ್ರಲೋಭನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡ ಮಡಿಯಾರದು, ಎಲ್ಲಿದೆ? ಸರಳತೆಯಿಂದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗೆ, ಗ್ರಾಮೀಣತೆಯಿಂದ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ, ವೈದಿಕದಇರುಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಲೌಕಿಕದ ಹಸರಕ್ಕೆ, ಮೌಗ್ದ್ಯದಿಂದ ಪ್ರೌಢಿಮೆಗೆ, ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದಯಂತ್ರಾಗಾರಕ್ಕೆ, ಪಂಚಾಯಿತಿಯಿಂದರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ, ಈ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆ ಮಂದಿಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿರುವುದೇನಚ್ಚರಿ? ಇದರಿಂದಎಷ್ಟೊಂದು ಗುಡಿಗಳು ಹುಡಿಗೂಡ್ತಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟೊಂದು ಹೊಲ ಹಾಳುಬಿದ್ದಿಲ್ಲ? ಸುಂದರಿಯಾದ ವಿಲಾಸಿನಿಯ ರಖಾವುದಾರನಂತೆ, ನಾಗರಿಕನು ಈ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯ ಪ್ರಲೋಭನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಳ್ಳಿಗನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನುತೋರಿಸುವುದುಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಾತೆ? ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಅಯೋಗ್ಯವಾದರೂ ಭೋಗ್ಯವಾದ ಈ ವಸ್ತು ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ರುಚಿಯನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ, ಒಂದುರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ

ಮೂಲವನ್ನೇ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತಿದೆಯೋ ಏನೋ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅರಣ್ಯಜನ್ಯವಾದದ್ದು, ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠವಾದದ್ದು; ವನ್ಯ ಜನಪೋಷಿತವಾಗಿ ಅನ್ಯಜನದುರ್ಗಮವಾದದ್ದು. ಅದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಂತೆ ನಾಗರಿಕವಲ್ಲ ಅದು ಬದುಕಬೇಕಾದರೆ ಗ್ರಾಮ್ಯರಿಂದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕಡಿಮೆ. ಅದಕ್ಕೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಲೋಕದೊಳಗಿಡುತ್ತದೆ-ಭಾರತೀಯರು ಸಂಸ್ಕೃತರಾದರೂ ನಾಗರಿಕರಲ್ಲವೆಂದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರ ಪ್ರಜೆ ನಾಗರಿಕ, ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತವಲ್ಲ. ನಮ್ಮದೋ ಸಂಸ್ಕೃತಿಸಂಪನ್ನವಾದರೂ ನಾಗರಿಕವಲ್ಲ ! ನಗರಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪದೂರದೂರವೇ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಅದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಬೈರಕುಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರದು; ಹಿಂದಿನ ಪಾಕಶಾಲೆಯಲ್ಲಡಗುತ್ತದೆ. ನಿಜ, ಪಂಡಿತ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮೂಲದಲಿ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ: ನಮ್ಮ ಅಡಿಗಮನೆಗಳಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನೆಲೆ. ಅವೇ ಅದರ ನಿಧಿಸ್ಥಾನ. ಅಂತಃಪುರವೆಲ್ಲಿ? ವೇಶ್ಯಾಗೃಹವೆಲ್ಲಿ? ಪಾಕಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ? ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ? ರೈತ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕಂಡ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ರಸಿಕ ಪೂರ್ವಜರು ಅವರ 'ದುರಭ್ಯಾಸ'ಗಳನ್ನು ಅನುಕರಿಸುವ ನಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಕನಿಕರ ಇವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಮತ್ತೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. "ನಾವು ಕೆಟ್ಟವು. ನೀವೂ ಕೆಡಬೇಕೆ? ನಮ್ಮ ನಾಲಗೆ ನಿಮ್ಮ ನಾಲಗೆಯಷ್ಟು ಪಟುವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಜಾಡ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಮಸಾಲೆ ಬೇಕು. ನಿಮ್ಮದು ಸರಳ ಮತ್ತು ಮುಗ್ಧ. ನಿಮ್ಮ ರುಚಿಯನ್ನು ಶುಚಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮೀಣತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಆಕರರಾಗಿ. ನಿಮ್ಮಿಂದಲೇ ಅದರ ಉದ್ಧಾರ. ನಮಗೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ, ಗೋತ್ರವಿಲ್ಲ, ಆಚಾರವಿಲ್ಲ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲ- ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿವು. ಇನ್ನೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿವಿವೇಕ ಉಳಿದಿದೆ. ನಾವಂತೂ ನಾವಾದೆವು, ನೀವು ನೀವಾಗಿರಬಾರದೇ? ನಿಮ್ಮ ಕನಿಕರಕ್ಕೆ ನಾವು ಪಾತ್ರರು" ಈ ತೆರ ಹರಿಯುತ್ತದೆ ನಮ್ಮ ಸಮೃದ್ಧಾನುಕಂಪೆಯ ಲಹರಿ. ನಮಗೂ ಹಳ್ಳಿಯವನಿಗೂ ಇರುವ ಅಂತರವನ್ನು ಈ ಭಕ್ತಿ ವಿಶೇಷದಿಂದ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ಆಸೆ.

"ನೀವು ನೀವಾಗಿರಿ, ನಾವು ನಾವಾಗಿರುತ್ತೇವೆ," ಇದೀಗ ಮಾತು ಸಂಪ್ರದಾಯನಿಷ್ಠರ ಹೃದಯತಲದಲ್ಲಿ ಸದಾಜಾಗೃತವಾಗಿರುವ ಪ್ರಜ್ಞಾಧಾರಿ, ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಮಂತ್ರ, ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಿಷ್ಠೆ ತಲೆದೋರುತ್ತದೆ. ಅಸ್ವಸ್ಥವಾದದ್ದು ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹವಣಿಕೆಯೇ ಪ್ರಗತಿ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ. ನೀವು ಅಸ್ವಸ್ಥರೋ, ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಪ್ರಗತಿಸ್ಥಿತರರು; ಸ್ವಸ್ಥರೋ, ಹಾಗಾದರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯನಿಷ್ಠರು. ಮನುಷ್ಯ ಎಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕನೋ ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಸ್ಥಿತನೋ ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದುವಾವಯಾವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಯಾವಯಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾದರೂ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯನಿಷ್ಠ. ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಗೋ

ಹಳ್ಳಿಗನನ್ನು ನಾಗರಿಕನನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಭಾವವಿದೆ; ಹಿಟ್ಟು ರೊಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ನಾಗರಿಕನನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಹಳ್ಳಿಗನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗನ ಹಳ್ಳಿಗತನಕ್ಕೆ ಯಾರಿಂದಲೂಯಾವ ಅಪಾಯವೂಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾಗರಿಕ ನಾಗರಿಕತೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ತನಗೊಬ್ಬನಿಗೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರ. ತಮ್ಮ ದಾಯಾದಿಗಳು ಬೆಳೆಯಲೆಂದು ಯಾರಿಗೆತಾನೆ ಆಸೆ ಇದೆ? ಈ ಮಸಾಲೆ ದೊಸೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೋಕ್ವಾಮದಿಂದಕ್ಷೀಣಿಸದು; ರೇಷನ್ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಕುಂಠಿತವಾಗದು. ಇದನ್ನುತಡೆಗಟ್ಟತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ನಾಗರಿಕನ ಈ ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿಂದೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲವೆ ಮುಗಿಯಬೇಕು? ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೋಭೆಗಳಿಗೂ ಇದರರುಚಿ ಪ್ರಸರಣವೇಕಾರಣವೆಂದು ರೈಲುಗಳಲ್ಲೂ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲೂ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲೂ ಚೌಕಗಳಲ್ಲೂ ಪಟ್ಟಣಿಗರು ಗುಸುಗುಸು ಎಂದು ಬುಸುಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ-ಒಂದುದೋಸೆಗೆ ಹತ್ತು ಬಾಯಾದರೆ ಏನು ಗತಿಎಂದು.

ಅಲ್ಲದೆಇನ್ನೊಂದುರಹಸ್ಯ ಈ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯ ನಿಂದೆಯಲ್ಲಡಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮಧ್ಯೆಯವೇನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಹೇಳಬಲ್ಲೀರಾ? ನಿಮಗೆ ಏಕತೆಯಲ್ಲಿಷ್ಟವೋ, ವೈವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯೋ? ಭಾರತದಜನಒಂದುಜನಾಂಗವಾಗಿರಬೇಕೇಅಥವಾ ಅನೇಕ ಜನಾಂಗಗಳ ಉದ್ದೀಪವಾಗಿರಬೇಕೇ? ಒಂದು ಮತ, ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ, ಒಬ್ಬಗುರು, ಒಂದು ಶಿಸ್ತು, ಒಂದು ಮಾತು, ಒಂದುರೀತಿ, ಈ ಏಕಮೇವಾ ದ್ವಿತೀಯತೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದೀರಾ; ಅಥವಾ ಬಹುಮತ, ಬಹುಗುರು, ಬಹುಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರದ್ಧೆಯೋ? ನಿಮಗೆ ಸ್ವಾಪದ ಏಕಸ್ಥಿತಿ ಇಷ್ಟವೋ, ಜಾಗರದ ಬಹುಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಿಯವೋ? ನೀವು ಏಕತಾ ಪ್ರಿಯರಾದರೆ ಈ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯ ನಿಂದೆ ನಿಮಗೆ ಸಲ್ಲದು. ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ನಿಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯವೂಗುರಿಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆಅನ್ನದಂತೆ ನಾಲಗೆ, ನಾಲಗೆಯಂತೆ ಮನಸ್ಸು, ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಭಾವನೆ, ಭಾವನೆಯಂತೆಜನ, ಜನದಂತೆಜನಾಂಗ-ಏಕಾನ್ನದಿಂದಏಕಜನಾಂಗ, ಬಹುನ್ನಗಳಿಂದ ಬಹು ಜನಾಂಗಗಳು, ವಿಪುಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು. ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಹು ಪ್ರಬಲವಾದ ರಸನೆಯಗ್ರಸನದಿಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಜುಟ್ಟನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ, ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿ, ಒಂದೇ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಒಂದುಜನಾಂಗವನ್ನು ಯಾವ ಸಮರ್ಥನಾದರೂ ನಿರ್ಮಿಸಬಲ್ಲನು. ಈ ಚಕ್ರವಲ್ಲಿಒಡೆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಹುಜನಾಂಗ ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ; ಎಲ್ಲಿಒಂದುಗೂಡಿದರೆಅಲ್ಲಿಒಂದುಜನಾಂಗ, ಒಂದು ನಾಗರಿಕತೆ ಮೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅನ್ನದರುಚಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಜನವನ್ನೂಜನಾಂಗವನ್ನೂ ನಾವು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದೆಂಬ ರಹಸ್ಯವನ್ನುಕಮ್ಯೂನಲ್ ಕಿಚನ್ಅನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ರಷ್ಯ ಬಲ್ಲದು; ನಂಬರ್‌ಒನ್, ನಂಬರ್‌ಟು, ನಂಬರ್‌ತೀ, ಲಂಚ್, ಡಿನ್ನರ್, ಬ್ರೇಕ್‌ಫಾಸ್ಟನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಈ ಕಡಲಿಂದ

ಆ ಕಡಲಿನ ತೀರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರುಚಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚುವ ಅಮೆರಿಕಾ ಬಲ್ಲದು; ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲುಗಳು ಬೇಡವೆಂಬ ಜನರು ಬಲ್ಲರು; ಭುಕ್ತಿ ಪ್ರಭುತ್ವವುಳ್ಳ ಸೈನ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಲ್ಲದು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಗೆಯ ಪಾಕಶಾಲೆಗಳಿವೆ, ಎಷ್ಟು ವಿಧವಾದ ಆಹಾರಗಳು ಯಾವಯಾವ ರುಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಪಾಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ, ಯಾವಯಾವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಯಾವಯಾವ ಅಡಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು ಇಷ್ಟವಾದದ್ದು, ಎಣಿಸಿ ವಿಭಜಿಸಿ ಹೇಳಬಲ್ಲರಾ? ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮತಗಳಿವೆ, ಅಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿವೆ, ಅಷ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳಿವೆ! ದ್ವೈತಕ್ಕೂ, ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತಕ್ಕೂ, ಅದೈತಕ್ಕೂ ಈಗ ಏಕೆ ಹಿಂದಿನಷ್ಟು ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಲ್ಲ, ಗೊತ್ತೇ? ಪರಸ್ಪರವಾದ ಅಡಿಗೆಗಳ ವಿನಿಮಯ ಈಗ ಈ ತ್ರಿಮತಸ್ಥಯವಜನಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ-ಅದರಿಂದ. ಈ ಮತಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಆಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಭಾಷ್ಯಗಳಿಂದ ಅಳೆಯುವುದು ಮಂಕುತನ. ಇವುಗಳ ಮಾನದಂಡ ಆಂಬೊಡೆ, ಪುಳಿಯೋಗರೆ ಮತ್ತು ಹೋಳಿಗೆ. ಆಯಾ ಮತಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಈ ಖಾದ್ಯವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಆಯಾ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಈ ಭೋಜನ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಪರಸ್ಪರಾಕರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಈಗಿನ ತ್ರಿಮತಸ್ಥರಿಗೆ ಸೌಹಾರ್ದ ಸೌಮನಸ್ಯಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವೆಯೇ ವಿನಾ ತತ್ವಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದಲ್ಲ, ಹಿಂದಣದವರಿಗೆ ಈ ಪದ್ಮ ಲಾಭದ ಸೌಕರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಆಯಾಯ ಮತದವರ ಆಯಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅವರವರ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮೆರೆದು ಮೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಪಾಕಶಾಲೆಯ ಮಡಿ ಮಡಿದಿದೆ, ಅಪಾಜ್ಞೇಯರ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಸಿದೆ, ನಾಲಗೆಯ ರುಚಿಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿ ಹದಗೊಂಡಿದೆ, ಪೂರ್ವಗ್ರಹದ ಬೇಲಿ ಮುರಿದು ಸಹಾನುಭೂತಿ ಹಸರಿಸಿದೆ. ಈಗ ಅದು ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳೂ ಒಂದಾಗಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಸ್ಥಾನಕ್ಕೀಡಿದೆ. ಒಂದು ರುಚಿ, ಒಂದು ಜನ; ಮತ್ತೊಂದು ರುಚಿ ಮತ್ತೊಂದು ಜನ, ಮತ್ತೊಂದು ಮತ. ರುಚಿಯಂತೆ ಮತಿ. ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಮತಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳ ಮತವಳರು ರುಚಿಗಳ ಏಕತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಹೋಟೆಲುಗಳನ್ನೂ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನೂ ಕ್ಲಬ್ಬುಗಳನ್ನೂ ನಿಂದಿಸುವುದೂ ಮಡಿವಂತರಾದ ಸ್ವಯಂಪಾಕಿಗಳನ್ನು ವಂದಿಸುವುದೂ ಈ ಹುರುಳನ್ನರಿತೇ, ನಮ ನಮಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವೂ ಸಂರಕ್ಷಣೀಯವೂಗೋಪ್ಯವೂ ಆದ ಮತ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಪಾಕಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಡಗಿದೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ, ಅದನ್ನು ದುರ್ಯಾಸನನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರೌಪದಿಯ ಸೀರೆಯನ್ನೆಳೆದಂತೆ ಈ ಭಟ್ಟರುಗಳು ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಯಲಿಗೆಳೆಯುತ್ತಿದಾರಲ್ಲ ! ಇದನ್ನು ಯಾವ ಮತಾಭಿಮಾನಿ ಸಹಿಸಿಯಾನು? "ಮಂತ್ರಂ ಯತ್ನೇನ ಗೋಪಯೇತ್" ನಿಶ್ಚಯ. ರಾಮಾನುಜರುಗೋಪುರವೇರಿ ನಿಂತು ಮೂಲಮಂತ್ರವನ್ನೇ ಉಗ್ಗಡಿಸಿದರೂ ಯಾರಿಗೇನಾಯಿತು? ಪುಳಿಯೋಗರೆ ಉಳುಂದೋಹರೆಗಳ ಪಾಕರಹಸ್ಯರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿಯುವವರೆಗೂ ಮಂತ್ರ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲ ಜನವೇ ಬಲ್ಲರು.

ಆದುದರಿಂದ, ಜನಾಂಗವನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವುದು ಪಾಕಶಾಲೆ, ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಪಾಕಶಾಲೆ. ಸೌಹಾರ್ದವನ್ನು ಮುದುರಿಸುವುದೂ ಕುದುರಿಸುವುದೂ ಪಾಕಶಾಲೆಯ ಕೆಲಸವೇ. ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು ಇಷ್ಟೂ ಸಹ್ಯರೂಪಿಗಳಾದುದರಿಂದ ಶ್ರೀಭಾಷ್ಯದಿಂದಲೋ ಕ್ಷೀರಾನಂದಿನಿಂದಲೋರುಚಿಬಲ್ಲವರು ಹೇಳಲಿ. ಆಹಾರಸಾಮ್ಯದಿಂದ ಮತಸಾಮ್ಯ; ಅಭಿಮತವಾದಅಡಿಗೆಯಿಂದಅಭಿಮಾನದ ಬಳವಿ; ಪರಸ್ಪರ ಭೋಜನಾಹ್ವಾನ ವಿನಿಮಯದಿಂದ ಸ್ನೇಹಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ; ಪ್ರಸಾದ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಶಿಷ್ಯವೃದ್ಧಿ. ಒಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ನಾಲಗೆ ನುಡಿಯುವ ಮಾತಿನಿಂದಲ್ಲ; ರಸನೆ ಸವಿಯುವರಸದಿಂದ. ಮಹಮ್ಮದೀಯರನ್ನುಕಂಡರೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿರಲಿ ಎನ್ನುವುದು ಬಯಲಿನ ಮಾತು. ಅದುಕುರಾನಿನ ಪಠನದಿಂದಲೂ ಉದೂರ್ಭಾಷೆಯಿಂದಲೂ ಕುದುರದು. ಪಲಾವು ಮತ್ತು ಬಿರಿಯಾನಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಿರಿ- ಇದೀಗ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಧಿಸುವ ಉಪಾಯ. ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಸಾಹಸಕ್ಕೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಬೆರಗಾಗಿ ಅವರಂತಾಗಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟು ನಟಿಸಿದರೆ ತಾನೆ ಏನು? ಬ್ರೆಡ್, ಬೀರ್, ಜಾಂ, ಹಾಂ ಇವುಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಆಂಗ್ಲತನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕುದುರಿದು ವಷ್ಟು ಆಂಗ್ಲಮಮತೆ ಮತ್ತೇತರಿಂದ ಆಗಿದೆ, ಬೆರಳು ಮಡಿಸಿರಿ. ಆಪೆಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಬೇಜಸ್ ಇವುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರೂ, ಡಿಕೆನ್ಸೂ ನಮಗೆ ಮಾನ್ಯರಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ? ಆಹಾರ ವೈಷಮ್ಯವಿರುವವರೆಗೂ ಆಂಗ್ಲ ಆಂಗ್ಲ; ಭಾರತೀಯ ಭಾರತೀಯ, ಮಹಾತ್ಮರು ಲೋಕಪ್ರಿಯರಾದುದು ಹೇಗೆ - ಅವರ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸರ್ವಲೋಕಪ್ರಿಯತೆಯಿಂದಲ್ಲವೇ? - ಆಡಿನ ಹಾಲು ಹೊರತು, (ಇದರಿಂದಲೋ ಏನೋ ಅವರಿಗೆ ನಿಗೂಢಾತ್ಮರೆಂದು ಅಪಖ್ಯಾತಿ ಬಂದದ್ದು.) ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಖರ್ಜೂರ, ಬಾದಾಮಿ, ಕಿತ್ತಲೆ ಹಣ್ಣು, ಕಡಲೆ ಕಾಯಿ, ಈರುಳ್ಳಿ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಡ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೂ ಅಂಗ್ಲಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ಇರುವ ಮಧುರ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತೇತರಿಂದ, ಗೋವು ಮತ್ತು ಗೋಧಿಯಿಂದಲ್ಲದೆ! ಉತ್ತರಕರ್ಣಾಟಕವೂ ದಕ್ಷಿಣಕರ್ಣಾಟಕವೂ ಒಂದಾಗಬೇಕೇ - ಇದರ ಜೀವಾಳ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿಲ್ಲ ; ಭಕರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಏಕೆ ವ್ಯಥಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ? ಹೋಟೆಲುಗಳ ಮೂಲಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಹಾರಗಳು ಹರಡಿ ಅವರೂ ಮನೋವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ತೆರನಾದ ಜೀನುನೋಣಗಳು ರಾಣಿ, ಸೈನಿಕ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಎಂದುಕ್ರಮೇಣ ವಿಂಗಡಗೊಳ್ಳುವುದು ಅವು ತಿಂದು ಬೆಳೆಯುವ ಆಹಾರದ ಗುಣ, ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕ ಗುಣದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಈ ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಕೂಡ. ಹಿಂದೆ ಆಹಾರವೈಷಮ್ಯದಿಂದ ವಿಂಗಡಗೊಂಡಿತು - ಈಗ ಸಾಮ್ಯದಿಂದ ಒಂದಾಗ ಹತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತರದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಗಳು ಸೌಮನಸ್ಯದಿಂದಿರಬೇಕೇ? ಹಾಗಾದರೆ ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿಗಳ ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯವಾಗಲಿ. ಹಾ, ಇಲ್ಲಿ ದೇಕಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯ ರುಚಿ

ಹರಡಿಅದರ ಗೃಹ ಹಬ್ಬವಂತೆಗೋಧಿಯದು ಹರಡದು;
 ಅದರಿಂದದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆಉತ್ತರದಿಂದ ಬಾಧೆ. ದೋಸೆ ಇಡ್ಲಿಗಳು ಹರಡುವಂತೆ
 ಹಿಟ್ಟುಭಕರಿಗಳು ರಸನೆಯನ್ನುಗ್ರಸನಮಾಡವು;
 ಅದರಿಂದಲೇಒಂದುಕೋಮಿನವರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದುಕೋಮಿನವರಿಗೆತೊಂದರೆ,
 ಒಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಿನಿಸು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ
 ಸಂಪನ್ನರಾದದುರ್ಬಲರಿಗೆಯಾವಾಗಲೂಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೇಜ್ಞಾನ;
 ಪ್ರಬಲರಿಗೋಆಕ್ರಮಣದಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯಸನ. ಮಸಾಲೆ
 ದೋಸೆಯರುಚಿಯನ್ನುಕಂಡುಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಮೋಹಗೊಳ್ಳುವ ಹಳ್ಳಿಯವನ
 ವಿಷಯದಲ್ಲಿದುರ್ಬಲನೂ ಪರಾವಲಂಬಿಯೂ ರಸಿಕನೂ ಆದ ನಾಗರಿಕನು
 ಭಯಜನ್ಯವಾದ ವಿಷಾದವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದೇನು. ಆದರೆ ಕಾಲ ನಮ್ಮದಲ್ಲ;
 ರೈತನದು. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ತುಣಿತೇಂಗೊಳಲನ್ನುತಂದು "ಇದೇನೂಂತ ಹಾಕಿದಿರಿ
 ನಳ್ಳಿಕಾಲು ಇದ್ದಂಗೆಯೆ" ಎಂದುಗೊಡ್ಡು ಸಾರಿಗೆಒಲಿದು, ನಾಗರಿಕನ ವದನಕ್ಕೆ
 ಸ್ಥಿತವನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನೂತಂದ ಹಳ್ಳಿಗನ ಕಾಲ ಮುಗಿಯಿತು. ಈಗ
 ಪಾಕಶಾಲೆ ವಿವಿಕ್ತವಲ್ಲ, ವೈಯಕ್ತಿಕವಲ್ಲ. ಅದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ.
 ಯಾರಿಗೂಯಾವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೂ ಉಳಿಯಬಾರದೆಂಬುದು ಈಗಿನ ನಿಯಮ. ಈ
 ಐಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವ ಶಾಲಿಯಾದ
 ವಸ್ತು. ಈ ಭಕ್ಷ್ಯಾಗ್ರಾಣ್ಯನ ಕಾಲವೂ ಮುಗಿದು ಬಿರಿಯಾನಿಯ ಮುಂಬೆಳಗು
 ರಸಾನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೊಗರಿಡುತ್ತಿದೆಯೋ ಏನೋ-ಕರ್ಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಫಾರಸೀ
 ಹಾಡುಗಳಂತೆ. ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾರು? ತಮ್ಮದಲ್ಲದವರಿಗೆ ತೋಕ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ;
 ನಿಮ್ಮಕಿಚನ್ ನಿಮ್ಮದಾದರೆಕಮ್ಮಾನಿಸಂ ಏನು ಮಾಡೀತು" - ಇತ್ಯಾದಿ
 ಗಾದೆಗಳಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ
 ಗಾದೆಗಳ ಬೋಧೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾಧೆಗಳ ಪರಿಹಾರವಷ್ಟರ
 ಮಟ್ಟಿಗೆಆಗುತ್ತದೋಕಾಣೆ.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಬಿರಿಯಾನಿ ಮತ್ತು ಪೋಡ್ಡಗಳ ಕಾಲ ಬರುವವರೆಗೂ
 ಕೋಮುಕೋಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಶಿಷ್ಟವೆನಿಸದೆ,
 ರುಚಿಕಂಡವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟವೂ ಇಷ್ಟವೂ ಆಗಿ, ಈ ರಸನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ
 ನಾಗರಿಕಜೀವನವನ್ನು ಸುಮಧುರವಾಗಿಮಾಡುವರಾಜಪುರಸ್ಕೃತವಾದ ಮಸಾಲೆ
 ದೋಸೆಅಥವಾ ಪಲಾಂಡ್ರಪೂಪವನ್ನು ನಾವು ರಹಸ್ಯವಾಗಿಗಂಡುಕೊಂಡಿರುವ
 ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳಿಗನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಮೆದ್ದು ಸುಖಿಸಿ
 ಸುಮನಸ್ಕರಾಗುವುದುಉಚಿತವಲ್ಲವೇ?

ಪು.ತಿ.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ :ಇವರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು
 ಪುರೋಹಿತರಿನಾರಾಯಣಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್. ಇವರಜನನ 17.3.1905.

ತಂದೆ ಪುರೋಹಿತತೀರನಾರಾಯಣಅಯ್ಯಂಗಾರ್. ತಾಯಿಗೊರೂರಿನರಾಮಮ್ಮ. ಇವರಿಗೆಇಬ್ಬರುತಂಗಿಯರು, ಮೂವರುತಮ್ಮಂದಿರು. ಪು.ತಿ.ನ ಮೊದಲ ಮಗ. ತಮ್ಮತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಂದ, ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಮೇಲುಕೋಟೆಯ ದೇವಾಲಯಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು.ಗಾಂಧಿಯವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ವಿಚಾರ ಶೀಲತೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಕೃತಿಗಳು : ಕಾವ್ಯ : ಹಣತೆ, ಮಾಂದಳಿರು, ಶಾರದಯಾಮಿನಿ, ಗಣೇಶದರ್ಶನ, ಹೃದಯ ವಿಹಾರಿ, ಹಣತೆಯ ಹಾಡು. ನಾಟಕಗಳು: ಅಹಲ್ಲೆ, ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ, ಶಬರಿ,ಶ್ರೀರಾಮ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ವಸಂತಚಂದನ. ಕಥೆ/ಪ್ರಬಂಧ : ರಾಮಾಚಾರಿಯ ನೆನಪು, ಧ್ವಜರಕ್ಷಣೆ, ರಥಸಪ್ತಮಿ, ಈಚಲು ಮರದ ಕೆಳಗೆ, ಧೇನುಕ ಪುರಾಣ. ಅನುವಾದ: ಸಿರಿಬಾಯಿನುಡಿ, ಕನ್ನಡ ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ಮಹಾಪ್ರಸ್ಥಾನ, ಬದಲಿಸಿದ ತಲೆಗಳು, ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರ್. ವಿಮರ್ಶೆ: ಕಾವ್ಯಕುತೂಹಲ, ರಸಪ್ರಜ್ಞೆ, ದೀಪರೇಖೆ. ಮಹಾಕಾವ್ಯ : ಶ್ರೀಹರಿಚರಿತೆ. ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು : ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯಅಕಾಡೆಮಿ , ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಅಕಾಡೆಮಿ, ಗೌರವಡಾಕ್ಟರೇಟ್, 53 ನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆ ಪ್ರಬಂಧಇವರಗದ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಇವರ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ನವಿರಾದ ಹಾಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯಿಂದಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.

2. ವೈಚಾರಿಕತೆ

ಡಾ. ಎಚ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ

ನಾವೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಭೂಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ಜೀವಿಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅನೇಕ ಮಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಈ ನಿರಂತರ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿಉನ್ನತರೀತಿಯ ಜೀವಿಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ಈಗ ಮನುಷ್ಯನು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಆದಿಮಾನವನಿಗೆಯೋಚಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ನಿರೀಕ್ಷಣಾಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಯ ಮತ್ತುಅಜ್ಞಾನದಿಂದರೂಪಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಘಟನೆಗಳು ಅವನ ಮೇಲೆ ಗಾಢವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಉಂಟು ಮಾಡಿದವು. ಮಿಂಚು, ಗುಡುಗು,ಸಿಡಿಲು ಮತ್ತು ಭೂಕಂಪಗಳೇ ಅವನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ದಿಗಿಲನ್ನುಂಟುಮಾಡಿರಬೇಕು. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿಅಂಧಕಾರವನ್ನುಉಂಟು ಮಾಡಿದಗ್ರಹಣವು ಅವನಿಗೆ ಭಯವನ್ನಷ್ಟೇಅಲ್ಲದೆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೂ ತಂದಿತು. ಯಾವುದೋ ಪ್ರಾಣಿಯು ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರನ್ನು, ನುಂಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸೋಲುವುದೇ ಆ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ. ಹೀಗಾಗಿ 'ರಾಹು ಮತ್ತು ಕೇತುಗಳು ಉದಯವಾದವು. ಕನಸುಗಳು, ರೋಗಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾವು ಇವೆಲ್ಲಾ ಅವನ ಪಾಲಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದವು. ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಿಗೂ ದೇವರೇ ಮೂಲ ಎಂದು ಅವನು ಯೋಚಿಸಿದ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣಒಂದೊಂದುರೋಗಕ್ಕೂಒಂದೊಂದುದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ರೋಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ದೇವರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು.

ಆದಿಮಾನವನಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮನೋಭಾವಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸದೆಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಕಲ್ಲು ಮೇಲಿನಿಂದ ಬೀಳುವುದು, ಅವನಿಗೆ ಸಹಜಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅವನು ಯೋಚಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ. ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮನೋಭಾವಅವನಲ್ಲಿಉಂಟಾಗಿಆಶ್ಚರ್ಯ ಮತ್ತುಕುತೂಹಲ ಕಂಡು ಬಂದಿತು.ಈದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಅನೇಕ ನಿಸರ್ಗದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲುಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಈ ಅಂಶವೇ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾರ್ಗದಉದಯಕ್ಕೆಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಮಾನವ ಆದಿಮಾನವನಿಗಿಂತ ಬಹುದೂರ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಕಲ್ಲು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ನ್ಯೂಟನ್ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ ನಂತರ ಅವನು ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದನು. ಆ ನಿಯಮಗಳೇ ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅಡಿಪಾಯವಾಯಿತು.

ಗುಡುಗು, ಮಿಂಚು, ಭೂಕಂಪಗಳು ಅತಿ ಮಾನುಷ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ವಿಜ್ಞಾನವು ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿಖರವಾಗಿ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಇಂದು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕೂಡ ಗ್ರಹಣವನ್ನು ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬಲ್ಲ. ಬಹುಪಾಲು ರೋಗಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಈಗ ಅರಿವಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿಯು ಅಣುವಿನಿಂದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಬೇರೆಯ ಗ್ರಹಗಳ ಶೋಧನೆಗೆ ಅವನು ತೊಡಗಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ. ತಳಿ ಸ್ವರೂಪ ನಿರೂಪಣಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಯಶಸ್ವಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಊಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ; ಇವೆಲ್ಲಾ ಮನುಷ್ಯನ ಸೋಲಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನದಾಹದ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಘಟನೆಗಳು ಅಮಾನುಷ ಎನಿಸಿದ್ದವೋ ಅವು ಈಗ ಸಹಜ ಘಟನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅದ್ಭುತರಮ್ಯಕಥೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಘಟನೆಗಳು ಈಗ ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇದು ಪ್ರಗತಿಯ ಉತ್ತಮವಾದ ಭಾಗ.

ಇದರ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರಾಶಾದಾಯಕ. ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾದ, ನಂಬಲಾಗದಂತಹ ಬದಲಾಣೆಗಳು ಆಗಿದ್ದರೂ ಕಂಡಾಚಾರದ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮನೋಧರ್ಮಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇನ್ನೂ ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ. ಭಯದ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಅವನು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾನೆ. ವಿಚಾರಹೀನವಾದ ಹಲವಾರು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಗಲೂ ಆಧುನಿಕ ಮಾನವ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿ ಅಥವಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬದುಕಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರು ರಾಹು ಕೇತುಗಳ ಬಂಧನದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಡಾರ್ವಿನ್‌ನ ವಿಕಾಸ ವಾದವನ್ನು ಪಾಠ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ತರಗತಿಯ ಹೊರಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿರುದ್ಧವಾದ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅಥವಾ ಬೋಧಿಸುವುದು ಅವರೂಪವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಧ್ಯಾಪಕ ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸಿದರೂ, ಪುಟ್ಟಪರ್ತಿ ಹಾಗೂ ವೈಟ್‌ಫೀಲ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ

ಅದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಜನ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪವಾಡಗಳನ್ನೇ ನಂಬುವರಲ್ಲದೆ ಪವಾಡ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಅಂಧರಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುವುದುಂಟು. ದೇವರು, ಧರ್ಮ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಪವಾಡ ಮುಂತಾದವುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ಯಮಗಳಾಗಿದ್ದು, ಶೋಷಣೆಯ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳು ಮನುಷ್ಯ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಮಿತಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 4004 ರಲ್ಲಿದ್ದೇವರು ವಿಶ್ವವನ್ನು ಆರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನಂತೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಮನ ಪಕ್ಕಲು ಬಿನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದಳು ಎಂಬಂತಹ ಮಾತು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅರ್ಥರಹಿತವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿಯ ಭ್ರಮೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ದಿವ್ಯದರ್ಶನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ನಿಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ವಿಕಾಸವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಯಾವುದೋ ದೈವೀ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ವಿರೋಧ ಭಾಸವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಧರ್ಮದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೂ, ಮತ್ತೊಂದು ಧರ್ಮದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೂ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಮೇಲು ನೋಟಕ್ಕೆ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಕೂಡ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಧರ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತದೆ. ಅದು ನಂಬು ಅಥವಾ ದೂರ ಹೋಗು ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮವು ನಂಬಿಕೆ ಅಥವಾ ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆಯ ಆಧಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪೊಳ್ಳು ನಂಬಿಕೆ ಪರಿಶೀಲನ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ತರ್ಕವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಬರ್ಟ್ ಜಿ. ಇಂಗರ್‌ಸಾಲ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಧರ್ಮವು ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಮಾತ್ರ ನಿಜ, ಜಪಮಣಿ ಎಣಿಸು, ಮಂಡಿಲೂರಿ ನಮಸ್ಕರಿಸು, ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಬೇಡ, ಕಣ್ಣು ಹಾಗೂ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುಚ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ತನಕ ಧರ್ಮವು ಭೂಮಿಯು ಚಪ್ಪಟೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿತ್ತು. ಅದು ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿತು. ಮತಭ್ರಾಂತರಾದ ಜನರು ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಕೇಂದ್ರ ಭೂಮಿಯೇ ಹೊರತು ಸೂರ್ಯನಲ್ಲ ಎಂದು ಹಠದ ಭಾವನೆಯಿಂದ ವಾದ ಮಾಡಿದರು. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಕೇಂದ್ರ ಸೂರ್ಯನೇ ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ವಾದವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಪಾರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಕೆಲವು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನಂತೂ ಸುಡಲಾಯಿತು. ಅವರ ತ್ಯಾಗ ನಿರರ್ಥಕವಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಸತ್ಯ ಕೊನೆಗೆ ವಿಚಾರವಲ್ಲದ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿತು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದುಧರ್ಮವೂ ಮತಶ್ರದ್ಧೆ, ಆರಾಧನೆ ಹಾಗೂ ತಿರುಳಿಲ್ಲದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣದ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅನೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೂ, ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಐಹಿಕ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಲವಾರು ಭಕ್ತರು ದೈವಾನುಗ್ರಹದ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪುಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಧರ್ಮವು ಬಹಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡಿಗೆ ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವ, ಮುಗ್ಧರನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಲು ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ನಂಬಿಕೆ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ. ಪಾಚೀನ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಉದಯವು ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರವು ವಿಜ್ಞಾನವಾದ್ದರಿಂದ ಅದು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯವಾದರೂ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿದ್ದು ಜೀವ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ರಾಹು, ಕೇತುಗಳು, ಗ್ರಹಗಳು, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ರಾಹು ಕೇತುಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅವು ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳ ಭ್ರಾಮಕಕಲ್ಪನೆ ಮಾತ್ರ ಆಗಿವೆ. ಸೂರ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಚಂದ್ರನು ಉಪಗ್ರಹ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯವು ತಪ್ಪಾದುದು ಬಲ ಅಡಿಪಾಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ತಪ್ಪು ಆಧಾರಗಳಿಂದ ರೂಪಿತವಾಗಿರುವ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನವೆಂದು ಕರೆಯುವುದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಬ್ಬರು ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತವಿಲ್ಲ. ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಅದು ವಿಜ್ಞಾನ ಅಲ್ಲವೆಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. 1961 ರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾದ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳು ಅಷ್ಟಗ್ರಹಕಾಟದ ಅನಾಹುತದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆಗ ಪ್ರಳಯವಾಗುವುದೆಂದೂ, ಸ್ವರ್ಗ ಭೂಮಿಗೆ ಬರುವುದೆಂದೂ ಜನರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಾರಕೊಟ್ಟಿದ್ದವು. ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಬಡಜನತೆ ಹಾಗೂ ಮುಗ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಗಾಬರಿ ಹಾಗೂ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಆ ದಿನ ಎಲ್ಲ ದಿನಗಳಂತೆಯೇ ಏನೂ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಮಾತ್ರ ಅಂದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತು. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಆಧಾರದಿಂದ ರೂಪಿತವಾಗಿರುವ ಜಾತಕದ ಹಣೆಬರಹವೂ ಅಷ್ಟೇ ಅರ್ಥಹೀನ.

ಸಾಕಷ್ಟು ಜನತಮಗೆ ಇರುವ ಅತಿಲೌಕಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಪವಾಡದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಜನಗಳನ್ನು ಮೋಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಎಲ್ಲ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಪವಾಡವು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನೇ

ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿಕೈಗಡಿಯಾರವೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆಎಂದು ನಂಬುವುದು ಮೂರ್ಖತನ. ಅಲ್ಲದೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳ ಗಾತ್ರಯಾವಾಗಲೂ ಮುಷ್ಟಿಯ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಗುವಂತಹವು. ಜೊತೆಗೆಇವೆಲ್ಲ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳು. ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಗಳಿವೆಯೆಂದು ಆರೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಪವಾಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬೇರೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗಿಂತ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ. ಈ ಪವಾಡ ಪ್ರದರ್ಶಕರುಕೂಡ ಉಳಿದವರಂತೆ ತಮ್ಮದೇಆದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ದುರ್ಬಲ ಹಾಗೂ ಸಫಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಹತ್ತಿರದ ಭಕ್ತರು ಬಹಳ ಜನ ಶ್ರೀಮಂತರು, ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವರು, ತೆರಿಗೆ ಕಳ್ಳರು ಹಾಗೂ ಕಾಳಸಂತೆಕೋರರು.

ಇಡೀಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಜೀವನಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗಿರುವ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದುಅಸಾಧ್ಯ.

ಯಾವುದೇಒಂದುಚಿಕ್ಕಅಂಶದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪವಾಡದತನಕಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕಎಂಬುದು ನನ್ನದೃಢ ನಂಬಿಕೆ. ಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಪವಿತ್ರವಾದುದುಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಅದು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಬೈಬಲ್ ಆಗಲಿ, ಅಂತಹ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳಿಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾರ್ಗಗಳೇ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತ. ಸತ್ಯಶೋಧನೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾರ್ಗವೂ ಸರಿಯಾದದ್ದಾರಿ. ಸತ್ಯವೊಂದೇ ಪವಿತ್ರ. ಬೇರೆಯಾವುದೂಅಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯರಹಸ್ಯವನ್ನುಅರಿಯುವಲ್ಲಿ ಮುನುಷ್ಯನು ಅನುಸರಿಸಿರುವ ಮಾರ್ಗಇದೇಆಗಿರುವುದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತುತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧನೆ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಮಾರ್ಗವನ್ನುಧರ್ಮದಲ್ಲೂತಂದಾಗ ಮಾತ್ರಅದರ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಸಾಧ್ಯ.

ಜ್ಞಾನದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪೂರ್ತಿಕೈವಶವಾಗಿಲ್ಲಎಂಬುದು ನಿಜ. ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆತನ್ನದೇಆದ ಮಿತಿಗಳಿವೆ ಎಂಬುದುಕೂಡ ಸತ್ಯವೇ. ಹೀಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಂಧವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಅರ್ಥವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆಅದನ್ನುದೇವರಿಗೆಆರೋಪಿಸುವುದುಂಟು. ಗುಡುಗು, ಮಿಂಚು,ಭೂಕಂಪ,ರೋಗಗಳು, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಭೇದಿಸಲಾಗದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಆ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇದೇವರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾನ್ಯ ಕಮ್ಮಿ ಆಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮತಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಶೋಧನೆಗಳಿಂದ

ಭಾರೀಆಘಾತವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಸೋಲನ್ನುಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ.
ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿತನ್ನ ನೆಲೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.
ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗೆಅರ್ಥ ಹೇಳುವಂತೆ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಇದು
ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಲೇಇದ್ದು ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಯ
ವ್ಯಕ್ತಿಅತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿಜ್ಞಾನಿ
ಯಾವಾಗಲೂತೆರೆದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ.

ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಲೇಇಲ್ಲವೆಂದುಅರ್ಥವಲ್ಲ.
ಅವನ ಎಲ್ಲ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಆಧಾರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.
ಹೊಸದಾದ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳಿಂದ
ವಿಜ್ಞಾನಿಯುತನ್ನಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.
ನಮಗೆಲ್ಲಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ
ಮಾನ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ
ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಜಾತಿಯು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ
ಶಾಪವಾಗಿದ್ದುಒಂದುದೊಡ್ಡ ಕಳಂಕವಾಗಿದೆ. ದೇವರು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ ಎಂಬ
ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಆದರೆಜಾತಿಯು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ
ಎಂಬುದು ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿ. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ನಾಶವಾಗಬೇಕು.
ಲಕ್ಷಾಂತರಜನರುಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನೋವನ್ನು, ಅಪಮಾನವನ್ನು
ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರೆ ಮತ್ತುಅಮಾನವೀಯವಾದ ದಬಾಳಿಕೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದರೆಅವರಿಗೆ
ನ್ಯಾಯದೊರೆಯಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ.

ಸಮಾಜವನ್ನುಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ
ವಿಚಾರವಾದಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಆದರೆ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ
ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಅಸೂಯೆಗಳನ್ನು
ಮೀರಿದ್ದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗಿಂತ ಸುಲಭವಾಗಿಆರ್ಥಿಕ
ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಬಹುದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ
ಪ್ರಗತಿಯುಯಾವಾಗಲೂ ಮಂದಗತಿಯನ್ನುಳ್ಳದ್ದು. ಅಂತರಜಾತೀಯ
ವಿವಾಹಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ಮೂಲನ ಸಾಧ್ಯ. ಇದು ನಡೆಯಲು
ಬಹಳ ಕಾಲ ಅಂತರಜಾತೀಯ ವಿವಾಹಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಕೊನೆಯ
ಪಕ್ಷ ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಳ ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರೆ,
ನಾವು ಸರಿಯಾದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.
ಕಾಲಕ್ರಮೇಣಜಾತಿ ಭಾವನೆಗಳು ಹೋಗಬಹುದು. ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ

ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಎರಡುರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಪರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾದ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ಒಂದುಗುಂಪಾದರೆ, ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದವು. ಮತ್ತೊಂದು ಗುಂಪು, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಹಾಗೂ ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಲಭವಾಗಿಗಿರಿಸಬಹುದು. ವಿಚಾರವಾದಿಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಖರವಾದ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದೇವರು, ಸಾವಿನ ನಂತರಜೀವ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರವಾದಿಯಾದ ಬುದ್ಧನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರು ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಮೌನವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನಾಸ್ತಿಕನು ಕೂಡ ದೇವರ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾಸೀನನಾಗುವುದೇ ಉಚಿತ. ದೇವರು ಇರುವನೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು, ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕಾಲದ ಅಪವ್ಯಯ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಚರ್ಚೆಗಳು ಬಹಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತಿನ ಕಸರತ್ತುಗಳಾಗಿದ್ದು, ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಈ ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿದ್ದು ದೇವರ ಬಳಕೆಯು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಆಸೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದೇವರು ವರ್ತಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ದೇವರ ಕಲ್ಪನೆಯಾವ ಬಗೆಯ ಕೆಡಕನ್ನೂ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆಯಾರಾದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ಯಾಯದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ದೇವರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಐಹಿಕ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ತಂದರೆ ಆ ರೀತಿಯ ದೈವತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಅಥವಾ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಲೌಕಿಕ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಬಳಸುವುದಾದರೆ, ಎಂದರೆ ಟೆನಿಸ್‌ನನ್ನು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಮೀರಿದ ಅದ್ಭುತಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆಗಲೂ ಸಹ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯು ವ್ಯಾಪಾರದ ವಸ್ತುವಾಗಬಾರದೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ದುಷ್ಟರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಇದು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಯುಗವಾಗಿದ್ದರೂ ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳ ಯುಗವಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಸದ್ಯದ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು

ಹೊಂದಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಫಲದಉಪಯೋಗಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಚೈತನ್ಯದಅರಿವುಅವಶ್ಯಕ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಮನೋಭಾವವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕು.ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗಗಳಾಗಬೇಕು. ಧರ್ಮದ ಬದಲು ಮಾನವೀಯತೆಕಂಡುಬರಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನ ಉಳಿವಿಗೆ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನುಅಡಿಪಾಯವನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿದ ಮಾನವೀಯತೆಒಂದೇದಾರಿ. ಮಾನವೀಯತೆಯ ಉಗಮವು ಯಾವುದೇರೀತಿಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನವತಾವಾದವು ಮಾನವೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವತತ್ವಜ್ಞಾನ. ಮನುಷ್ಯನ ಭಿಷ್ಯದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅವನೇ ಕಾರಣ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಕಂಡುಬರುವ ಒಳಿತು ಕೆಡುಕುಗಳು ಅವನಿಂದಲೇಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಜನರ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು, ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಿಷೇಧಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನುಉಂಟುಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವಾದಿಗಳು ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಗತಿಸೀಲ ಮನೋಭಾವದಜನರನ್ನುಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಮೂಢನಂಬಿಕೆ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಪವಾಡ ಮುಂತಾದುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಗ್ರವಾದ ವಿರೋಧವನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕ ಚಳುವಳಿಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕು.

ಸತ್ಯವುಯಾವಾಗಲೂ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾರ್ಗದಕಡೆಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ವೈಚಾರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವಜನರು ಸಮಾಜದ ಹಾಗೂ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅವರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಜಯದೊರೆಯುವುದುಖಂಡಿತ.

ಡಾ. ಎಚ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ :ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಕ್ಷಣವೇತ್ತರೂ, ಗಾಂಧೀವಾದಗಳೂ, ಮಾನವೀಯ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರೂಆಗಿದ್ದವರು. ಇವರು ಅಂದಿನ ಕೋಲಾರಜಿಲ್ಲೆ (ಈಗ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ) ಗೌರಿಬಿದನೂರುತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೊಸೂರುಗ್ರಾಮದವರು. ಇವರಜನನ 6 ಜೂನ್ 1920. ತಂದೆ ಹನುಮಂತಪ್ಪ, ತಾಯಿ ವೆಂಕಟಮ್ಮ. ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಸೂರುಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಸೇರಿದರು. ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿಎಸ್ಸಿ, ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂಎಸ್ಸಿ ಮಾಡಿದರು. 1946 ಕ್ಕೆ ಬಸವನಗುಡಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ನ್ಯಾಷನಲ್ಕಾಲೇಜೇಅವರ ಮನೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಹಲವು ಮಹತ್ತರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನವನ್ನು ಇವರ ತೆರೆದ ಮನಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

3. ಸ್ಕೂಟರ್‌ರಿಪೇರಿ

ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ

ಅಣ್ಣ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಚ್ಚಿರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕುದುರೆ ಮತ್ತು ನಾಯಿ ಕುರಿಗಳಂತೆಯೇ ಇವೂ ಸಜೀವ ವಸ್ತುಗಳೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ, ನಮ್ಮಕಾರನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಂಡಾಗ ಅವರು 'ಚಕ್ರಚರಣಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ' ಎಂದು ಒಂದು ಪದ್ಯ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಓದಿದಾಗ ನನಗೆ ತುಂಬ ತಮಾಷೆ ಎನ್ನಿಸಿತ್ತು. ನಟ್ಟು ಬೋಲ್ಡು ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಫಿಟ್ ಮಾಡಿ ಗುಡುಗುಡುಗುಡುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲವೆಂದು. ಅವರಿಗೇನು ಅದು ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ವಸ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ. ಅದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ಭಾವಕೋಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಅವು ಅಸ್ಥಿತ್ವ ಪಡೆದಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಅಣ್ಣನಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಇದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಅವರಿಗೆ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನ, ಅವು ದಾರಿಮಧ್ಯರಾಂಗ್ ಮಾಡುವ ಕಾರಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು ನನ್ನ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವೆಸ್ಪಾ ಸ್ಕೂಟರ್ ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆ. ಎಷ್ಟೋ ದಿನ ಉಪಯೋಗಿಸಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನ ನನಗೆ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಸ್ಕೂಟರಿನಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ತೊಳೆದು ತಿಕ್ಕಿ ಉಜ್ಜಿ ಪಾಲಿಷ್ ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಷೋರೂಮಿನಿಂದ ತಂದ ಹೊಸ ಗಾಡಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬಹಳ ಚಿಂತಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಿಚ್ಚಿಹಾಕಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಟ್ಟು ಬೋಲ್ಡುಗಳನ್ನೂ ತೊಳೆದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಇದು ಹಳೆಯದರಂತೆ ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದ, ಬಣ್ಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ತೆಗೆದೆಸೆದು ಹೊಸದಾದಂತೆ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು 'ಬ್ರಾಂಡ್ ನ್ಯೂ' ಮಾಡಿ ಬಿಡಬೇಕೆನ್ನುವುದೇ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ

ಸ್ಕೂಟರನ್ನು ಬಿಚ್ಚಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲೇಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಅಣ್ಣ ನಾನು ಸ್ಕೂಟರ್ ಬಿಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ

"ಏನಯ್ಯಾ ನಿನ್ನೆಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗೇಓಡಾಡ್ತಿತ್ತು! ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೂ ರಿಪೇರಿ ಶುರುಮಾಡಿದ್ದೀಯಲ್ಲಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

"ಏನಿಲ್ಲಣ್ಣಾ! ತಗೊಂಡು ಸುಮಾರು ದಿನ ಓಡಿಸಿದ್ದೀನಲ್ಲಾ, ಅದಕ್ಕೇಒಂದುಸಾರಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಿಚ್ಚಿಓವರ್ ಹಾಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದೆ.

ಅಣ್ಣಗಾಬರಿಯಲ್ಲಿ "ಏನೆಂದೆ?" ಎಂದರು. ನಾನು ಮತ್ತೆಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಘನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ.

ಅಣ್ಣಚಿಂತೆಯಿಂದ "ನಿನಗೆ ಬುದ್ದಿ ಹೇಳುವುದು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿಓಡಾಡ್ತಿರೋ ಸ್ಕೂಟರು ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಳು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀಯಅಷ್ಟೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬಿಚ್ಚಿಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿದಹಾಗೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತೇನೆಎಂದು ಹೊರಟಿದ್ದೀಯಲ್ಲಾ! ಯಾರಾದರೂ ಮೆಕಾನಿಕ್‌ಷಾಪಿಗೇಕೊಟ್ಟಾದರೂ ಮಾಡಿಸು" ಎಂದರು. ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ಯುಗಳ ವಿಷಯಅಣ್ಣ ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ನನಗೆ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ಯುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು.

"ಅಲ್ಲಣ್ಣ, ನಿಮಗೆ ಈ ಯಂತ್ರಗಳ ಮೆಕ್ಯಾನಿಸಮ್‌ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ನೀವು ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ಯುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರ. ನನಗೆ ಇದರ ಮೆಕ್ಯಾನಿಸಮ್‌ಗೊತ್ತು. ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ಯುಗಳಿಗೆ ರಿಪೇರಿಗೇಕೊಟ್ಟರೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನೋದುಅವರುರಿಪೇರಿ ಮಾಡ್ತಾ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಗೊತ್ತಾಗ್ತದೆ. ಒಂದೇಒಂದುಸಾರಿಅವರ ಹತ್ತಿರರಿಪೇರಿಗೆತಗೊಂಡು ಹೋದರೆ ಸಾಕು, ಆಮೇಲೆ ಪರ್ಮನೆಂಟಾಗಿಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕಾಗ್ತದೆ" ಎಂದುಕೂಗಿದೆ. ಆದರೂಅಣ್ಣನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾದಹಾಗೆಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

"ಅದೇಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಪರಿಣತರಿಗಿಂತ ನಿನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗೊತ್ತಿದೆಅಂತ ಹೇಳ್ತಿದ್ದೀಯ. ದಿನಾ ಹತ್ತಾರು ಸ್ಕೂಟರುರಿಪೇರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೇ ಪಕ್ಷಅನುಭವವಾದರೂಅವರಿಗೆ ನಿನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರೋದಿಲ್ಲವ? ನಿನಗೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಅದನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆಅಷ್ಟೆ! ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೋ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಳಗೆ ಹೋದರು. ಅಣ್ಣನ ಮನಃಸ್ಥಿತಿ ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಊಹಿಸ ಬಲ್ಲೆ. ಯಂತ್ರಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತುಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಬಿಚ್ಚಿ

ಬಿದ್ದಿರುವ

ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು

ನೋಡಿದರೆಗೊಂಡಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿದಾರಿತಪ್ಪಿದಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಅಲಾರಂಗಡಿಯಾರ ಸರಿ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿ ನನಗೂ ಹಾಗೇ ಆಗಿತ್ತು. ನಾನೇನೋ ತುಂಬ ಹುಷಾರಾಗೇ ಆ ಗಡಿಯಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗ ಬಿಚ್ಚುವಾಗಲೂ ಯಾವರೀತಿಯನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡೇಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆಅದರಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸ್ವಾಭಿವಿಷ್ಟದಕೂಡಲೇಅವರೆಗೂ ಸತ್ತಂತೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಗಡಿಯಾರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ “ಟರ್ನಿಂಗ್” ಎಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತ ಭುಸುಗುಡುವ ಹಾವಿನಂತೆ ಸ್ಪಿಂಗ್ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಗಡಿಯಾರದೊಳಗಿನ ಹಲವಾರು ಚಿತ್ರಗಳು, ಪಿನ್ನುಗಳು, ಸ್ಪೂಗಳು, ಕೀಗಳು ಆಚೀಚೆ ಹಾರಿ ಬಿದ್ದುವು. ಕಂಗಾಲಾದ ನಾನು ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹಾರಿಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಿತಂದುಗುಡ್ಡೆಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲು ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೂಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುವುದಿರಲಿ ಹಳೆಯ ಆಕಾರಕ್ಕೆತರಲು ಸಹ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗಡಿಯಾರಒಂದು ಭೇದಿಸಲಾಗದಬಗಟನಂತೆಕಾಣತೊಡಗಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆಅಲ್ಲಿದ್ದ ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದುಚೀಲಕ್ಕೆತುಂಬಿಕೊಂಡುಗಡಿಯಾರರಿಪೇರಿಂಗ್‌ಗಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯ್ತು. ನೂರಾರುಕೆಟ್ಟುಹೋದ ಗಡಿಯಾರಗಳ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರಗಳು ರಾಶಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಆ ಅಂಗಡಿ ಗಡಿಯಾರಗಳ ಸ್ಮಶಾನದಂತೆಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನಚೀಲದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಸುರಿದರಿಪೇರಿಯವನು ಆ ಸರಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಗಡಿಯಾರದ ಅನೇಕ ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳು ಇದರಲ್ಲಿಇಲ್ಲವೇಇಲ್ಲ, ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಿತನ್ನಿಎಂದು ಹೇಳಿದ. ನಾನು ಹುಡುಕಿಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೂ ದಿನಾ ಒಂದೊಂದು ಸಾಮಾನುಇಲ್ಲಎಂದು ಸಂತೋಧಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ಬಹುಶಃ ಗಡಿಯಾರ ನಾನೇ ಬಿಚ್ಚಲು ಹೋದ ನನ್ನತಲೆಹರಟೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಲೆಂದೇ ಹಾಗೆ ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ಸತಾಯಿಸಿದನೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಪಾರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೂ ಕೆಲವನ್ನು ಹೊಸದು ಹಾಕಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ದುಡ್ಡುಕಿತ್ತ. ಗಡಿಯಾರಗಳ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಬಿಚ್ಚಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸರಿಯಾದದಂಡವನ್ನೇತೆರಬೇಕಾಯ್ತು.

ಅಣ್ಣಅತ್ತ ಹೋದಮೇಲೆ ನಾನು ನನ್ನಆಪರೇಶನ್ ಮುಂದುವರಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಬಾಂಡಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಯಣ್ಣೆ ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದಪಯಿಲ್‌ಗ್ರೀಸ್‌ಎಲ್ಲಾತೆಗೆಯುತ್ತಾ ನನ್ನರಿಪೇರಿಯಜ್ಜ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿತು. ಅಣ್ಣವಿನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೋಎಂದು ಹೇಳಿ ಅತ್ತ ಹೋದರೂ, ನಾನು ಇಂಥಅಪಾಯಕಾರಿ ದುಷ್ಟತ್ವದಲ್ಲಿತೊಡಗಿರುವುದುಅಣ್ಣನಿಗೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಕೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತೆಂದುಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೊಂಚಹೊತ್ತಿನಅನಂತರ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ

ಸ್ಕೂಟರ್‌ರಿಪೇರಿಕಡೆ ಬಂದು ಇಣುಕಿದರು. ಚಕ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ಕೂಟರ್ ಕೈ ಕಾಲು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಹೆಳವನ ತರಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

“ಅಲ್ಲಕಣಯ್ಯ, ಸ್ಕೂಟರನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಬಿಚ್ಚಿಹಾಕುತ್ತೇನೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದೀಯಲ್ಲಾ! ಅದನ್ನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಬಿಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆಜೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರಇವೆಯಾ ? ಬರೇ ಒಂದು ಸ್ಪಾನರು ಸೆಟ್ಟು, ಸ್ಕ್ರೂ ಡ್ರೈವರುಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಚ್ಚಾಕ್ತಾ ಇದೀಯ! ಸರಿಯಾದ ಸಲಕರಣೆಇಲ್ಲದೆ ಏನೇನನ್ನೋತಗೊಂಡು ಮೀಟಿ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯಾಷ್ಟೆ” ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ನಿರುತ್ತಾಹಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

ನಾನಂತೂ ನನ್ನ ಕೆಲಸದಿಂದ ವಿಮುಖನಾಗಲು ತಯಾರಿರಲಿಲ್ಲ. “ನೀವು ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗು ಅಂತ ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲಾ, ಅವರ ಹತ್ತಿರವಲ್ಲಾವಿರುತ್ತೇಅಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ? ನನ್ನ ಹತ್ತಿರಇರುವಷ್ಟೂ ಉಪಕರಣಗಳು ಇರೋದಿಲ್ಲ ತಿಳ್ಳೊಳ್ಳಿ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರಇಲ್ಲದಿರೋಒಂದೇಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಸ್ತು ಎಂದರೆಒಂದು ಸುತ್ತಿಗೆ. ಅದನ್ನುಅವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದಷ್ಟೂ ಅವರಿಗೆರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸ, ಸಂಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ನಾನೂ ಒಂದು ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದುತಮಾಷೆಯಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ.

ಹುಡುಗಾಟಿಕೆಯಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಅನಾಹುತದ ಪರಿವೆ ನನಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ “ನೀನು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಬರೇ ಒಂದು ಸ್ಪಾನರು ಸ್ಕ್ರೂಡ್ರೈವರಲ್ಲಿಇಡೀ ಸ್ಕೂಟರು ಬಿಚ್ಚಿಜೋಡಿಸಬಹುದುಅಂತಾದರೆಅಷ್ಟಷ್ಟುದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ನೂರಾರುಜನ ಕೆಲಸಗಾರರುಎಲ್ಲಇಟ್ಟುಕೊಂಡುಯಾಕೆ ಸ್ಕೂಟರ್‌ತಯಾರಿಸ ಬೇಕಿತ್ತು? ಮೆಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಡುವವರ ಹಾಗೆ ದಾರಿ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಟರ್ ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿನ್ನಉಡಾಫೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲವೆ? ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿಸಾಕಬೇಕಾಗಿದೆಅಷ್ಟೇ! ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೋ” ಎಂದುಅಸಮಾಧಾನ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಒಳಗೆ ಹೋದರು.

ನಾನು ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿಸಿದೆ. ಅಣ್ಣ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ನನ್ನ ಬಳಿ ಇರುವ ಹತಾರುಗಳಿಂದ ಬಿಚ್ಚಲಾಗದಯಾವುದಾದರೂ ವಸ್ತು ಸ್ಕೂಟರಿನೊಳಗೆ ಇದೆಯೋಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಒಮ್ಮೆ ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿದೆ. ಆ ಸ್ಕೂಟರನ್ನು ಭಾಗ ಭಾಗವಾಗಿಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಬಿಚ್ಚಿರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿದ್ದ ನನಗೆ ಅಂಥದುಯಾವುದೂ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದರಎಲ್ಲ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನೂ

ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಜೋಡಿಸಿದ್ದ ನನಗೆ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬಿಚ್ಚಿಜೋಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆದರಬೇಕಾದದ್ದು ಏನೂ ಗೋಚರಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬಿಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸ್ಕೂಟರ್‌ಆಕಾರ ನಶಿಸತೊಡಗಿತು. ಅದರ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಬಾನೇಟ್‌ಕವರು, ಡಿಕ್ಕಿಕವರು, ಸೀಟುಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಲಾಜು ನೋಡದೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿಡಾಡಿದೆ. ದೂರದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಚಕ್ರಗಳಿರುವ ಹಂಸದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ವೆಸ್ಪಾ ಸ್ಕೂಟರು ಈಗ ರೆಕ್ಕೆ ಪುಕ್ಕ ಕೈ ಕಾಲು ಎಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕೋಳಿಯಂತೆ ಬೋಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಮುಂದುಗಡೆಯ ಸ್ಪಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲಮ್ಮ, ಹ್ಯಾಂಡಲ್, ಎಂಜಿನ್ನು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಚ್ಚಿದ ಮೇಲಂತುಅದೊಂದು ಮನುಷ್ಯರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಓಡಾಡುವ ಸಾಧನವೆಂದು ಏನು ಮಾಡಿದರೂಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಷ್ಟು ವಿರೂಪಗೊಂಡಿತು. ಬಿಚ್ಚುತ್ತಾ ನಾನೇಕೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆತ್ಮಾವಲೋಕನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದುಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿತು. ಆ ರೀತಿಯ ಸುಮಾರು ಜನ ವಾಹನ ಮಾಲೀಕರನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ವಾಹನಗಳು ರಸ್ತೆ ಮಧ್ಯತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು, ಅದನ್ನು ಪುಟ್‌ಪಾತಿನ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟು, ಸಾಲುಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಬೆವರೊರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಹೇಗೋ ಸಹಾಯ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ನಾನು ರಾಮದಾಸ್ ಸ್ಕೂಟರ್ ಮತ್ತು ಮೋಟರು ಸೈಕಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದಾರಿ ಮಧ್ಯೆ ಹೀಗೇ ಇಬ್ಬರು ಸ್ಕೂಟರ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಬಹಳ ಟಿಪ್‌ಟಾಪಾಗಿಡ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾಜೂಕಾಗಿದ್ದರು. ನಾವು ನಮ್ಮ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಏನು ತೊಂದರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆವು. ಸ್ಕೂಟರ್‌ಚಕ್ರ ಪಂಚೇರಾಗಿದೆ ಎಂದು, ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್‌ಕರೆತರಲು ಭಟ್ಟಳದವರೆಗೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅವರ ಸ್ಕೂಟರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಷ್ಲಿ ಸಹ ಇತ್ತು. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಚಕ್ರ ಬದಲಿಸಲು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಚಕ್ರ ಬಿಚ್ಚಲು ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸಲಕರಣೆಗಳಿದ್ದಾವೆಂದೂ, ಚಕ್ರ ಬದಲಿಸಲು ನಾವು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆವು. ಆದರೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ ನಮ್ಮನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ನೋಡಿ, ಸ್ವತಃರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಗೆ ಒಪ್ಪದೆ “ಭಟ್ಟಳದವರೆಗೆ ನಮಗೆ ಡ್ರಾಪ್‌ಕೊಡಿ ಸಾಕು. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಕರೆಕೊಂಡು ಬಂದು ಗಾಡಿರೆಡಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಗತ್ತುಗಾರಿಕೆ ನೋಡಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ತುಂಬಾ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು.

ರಾಮದಾಸ್ ಬಹಳ ತಣ್ಣಗೆ ಅವರದೇಗತ್ತುಗಾರಿಕೆ ಅನುಕರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು “ಇಲ್ಲ, ನಾವು ಹಾಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಡ್ರಾಪ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಕೂಟರ್ ಸರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಷ್ಟೇ” ಎಂದು.

ಆ ಮುಠ್ಯಾಳರಿಬ್ಬರೂ ಪ್ರಾಣ ಹೋದರೂಗತ್ತು ಬಿಡಬಾರದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. “ಹಾಗಾದರೆ ಸರಿ!” ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಅದೇಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರಣ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕೈ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಂತರು. ನಾವು ನಮ್ಮ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಸ್ಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಕಾರವಾರದಕಡೆ ಮುಂದುವರಿದೆವು. ಆ ಅವಿವೇಕಿಗಳಿಬ್ಬರ ಮನೋಭಾವವಂಥದ್ದೋ ನನಗೆ ಇವತ್ತಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಬ್ಬರ ಗತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಾವೂ ಮುಯ್ಯಿ ತೀರಿಸಿದ ಸಮಾಧಾನ ಮಾತ್ರ ನನಗಿದೆ.

ಅಣ್ಣ ಮತ್ತೆ ಮೂರನೆ ಸಾರಿ ಬಂದು ನೋಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ಸ್ಕೂಟರ್ ಮಂಗಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವತುಕ್ಕುಗ್ರೀಸು ಎಲ್ಲಾ ಬಿಡಲಿ ಎಂದು ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಬಾಂಡಲಿಯೊಳಗೆ ದೋಸೆಗೆ ಅಕ್ಕಿ ನೆನೆಹಾಕಿದಂತೆ ನೆನೆಹಾಕಿದ್ದೆ. ಮಿಕ್ಕರ್ಧವನ್ನು ಬಿಡಿಭಾಗಗಳು ಕಳೆದುಹೋಗಿ ತೊಂದರೆಯಾದೀತೆಂದು ಒಂದುಗೋಣೀಚೀಲ ತಂದು ಅದರೊಳಗೆ ತುರುಕಿ ಮೂಟೆಕಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅಣ್ಣ ಬಂದಾಗ ಸ್ಕೂಟರಿನ ಅವಶೇಷದಂತೆ ಬರೇ ಎರಡು ಚಕ್ರಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು.

ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡುತಿರುವ ಈ ಬಣ್ಣದಯಂತ್ರ ನನ್ನರಿಪೇರಿ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಮಂಗಮಾಯವಾಗಿದ್ದು ನೋಡಿ ಆಘಾತವಾದಂತಾಗಿ “ಅರೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯ್ತೋ ನಿನ್ನ ಸ್ಕೂಟರು ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಬಾಂಡಲಿಯನ್ನೂ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂಟೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದೆ. ಅಣ್ಣ ನನ್ನ ಸ್ಕೂಟರು ಮತ್ತೆ ದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಓಡಾಡುವ ಎಲ್ಲ ಆಸೆಯನ್ನೂ ತೊರೆದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. “ಅಷ್ಟುದೊಡ್ಡ ಸ್ಕೂಟರನ್ನು ನೀನು ಒಂದುಗೋಣೀಚೀಲದ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕುಗ್ಗಿಸಿದ್ದು ಹ್ಯಾಗೋ ಮಹರಾಯ! ಏನು ಅದರ ತಗಡಿನ ಭಾಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಡಚಿ ಇದರೊಳಗೆ ತುಂಬಿದಿಯೋ ಹೇಗೆ ?” ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾಚೀಲದ ಬಾಯಿ ಸರಿಸಿ ಒಳಗಿಣುಕಿದರು. ನಮ್ಮ ಮನೆ ಗುಜರಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಂತೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ “ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ಬಿಚ್ಚಬಹುದು ಅಂತ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಬಿಡು. ಅದಿರಲಿ, ನೀನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ ಜೋಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದು ಹೌದಾ?” ಎಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಪನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದರು.

“ಓಯಸ್! ಅದೇನು ಮಹಾ! ಈಗ ಹ್ಯಾಗೆಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಚ್ಚಿದನೋ ಹಂಗೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಫಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಸರಿ” ಎಂದೆ ನನ್ನ ಎಂದಿನ ಉಡಾಘದನಿಯಲ್ಲಿ.

“ಹಾಗಾದರೆ ಚೀಲದೊಳಗೆ ಯಾಕೆತುಂಬಿಟ್ಟಿದೀಯ ?”

“ಎಂತಿದ್ದರೂ ಬಿಚ್ಚಿದೀನಲ್ಲಾ, ಅದರ ಬಾಡಿಗೆಒಂದುಕೋಟ್ ಪೇಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಫಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನಣ್ಣ. ಆಮೇಲೆ ಅದು ಹೊಸ ಸ್ಕೂಟರ್ ಹಾಗೆ ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಕೇಳಿ!” ಎಂದೆ.

“ನೋಡೋ! ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಕಿದಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಸರಿಯಾಗಿಜೋಡಿಸೋದು. ಅದೂಅಲ್ಲದೆ ಪೇಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಫಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀಯ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಅದನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿಚ್ಚಿದೆಅನ್ನೋದು ನಿನಗೆ ಮತ್ತೇ ಹೋದರೆವಿನ್ನಾಡ್ತೀಯ?” ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾ ನಾನು ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಹಾಕಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಇನ್ನಷ್ಟುಆತಂಕಗೊಂಡು “ಛೇಛೇ! ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾಯಾವುದನ್ನುಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದು? ಹ್ಯಾಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು? ದೇವರೇಗತಿ! ಬಿಚ್ಚಿದ ಹಾಗೇ ಫಿಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿಎನ್ನುತ್ತೀಯಲ್ಲಾ! ನೀನು ಹೇಳಿದಷ್ಟು ಸುಲಭಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ ನನಗೆ ಯಾವುದೋಒಂದು ಪಾರ್ಟ್ ಬಿಚ್ಚಿದರೆ ಬಿಚ್ಚಿದ ಹಾಗೇ ಮತ್ತೆ ಫಿಟ್ ಮಾಡಿ ಸರಿಮಾಡಬಹುದೇನೋ! ನೀನು ಇಡೀ ಸ್ಕೂಟರ್‌ನನ್ನೇ ಬಿಚ್ಚಿಹಾಕಿದ್ದೀಯ!” ಎಂದುಅಸಮಾಧಾನದಲ್ಲಿತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತ ಒಳಗೆ ಹೋದರು.

ಅಣ್ಣನಿಗೆ ನನ್ನರಿಪೇರಿ ನೋಡಿ ಕಳವಳ ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿನ್ನೆಲೆಇತ್ತು. ನನ್ನರಿಪೇರಿ ಚಾಳಿಯಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿದ್ದು ಅವರುಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಫಲವಾಗಿ ನಾನು ಪಡೆಕೊಂಡ ಪರಿಣತಿ ಮತ್ತುಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಅವರಕಣ್ಣಿಗೆಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಕೂಟರ್ ಬಿಚ್ಚಿದಷ್ಟು ಮತ್ತೆಜೋಡಿಸುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲಎಂದುಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಆದರೆಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹೆದರಿ ಸುಮ್ಮನಿರಲಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ನಾನು ಈ ಸಾರಿಅದನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿ, ನನ್ನಅಲಕ್ಷ್ಯ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿಅವರಿಗೆ ಇವನು ರಿಪೇರಿಕಲಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರೂಇರಬಹುದುಎಂದುಅನುಮಾನ ಬಂದಿರಬಹುದು. ನಾನು ಅದರ ಬಾಡಿ, ಮಡ್‌ಗಾರ್ಡ್‌ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣ ಹೊಡೆಸಿ ತಂದುಒಂದೊಂದಾಗಿ ಫಿಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಎಂಜಿನ್ ಕೇಸಿಂಗಿಗೂ ಅಲ್ಯೂಮಿನಂ ಬಫಿಂಗ್ ಮಾಡಿಸಿ ಫಳಫಳ ಹೊಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಫಿಟ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಸ್ಕೂಟರು ಹೊಸ ಗಾಡಿಗಿಂತಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಳೆಯಲು

ಶುರುವಾಯ್ತು. ನನಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂತೊಂದರೆಇದ್ದಿದ್ದುಎಲ್ಲಾ ಫಿಟ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅದರಎಂಜಿನಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಡ್ಡಸ್ವಮಂಟುಗಳಲ್ಲಿ, ಪಾಯಿಂಟ್ ಸೆಟ್ಟು, ಇಗ್ನಿಷನ್‌ಟೈಮಿಂಗು ಮುಂತಾದಎಂಜಿನಿನ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡಸ್ವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ. ಅದಕ್ಕಾಗೇಗಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿತಿರುಗಿಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವರಗಳಿರುವ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಕೊಂಡುತಂದಿದ್ದೆ.

ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಮೂಟೆಕಟ್ಟಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ನೂರಾರು ಸರಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಸ್ಕೂಟರುರೂಪ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿಅಣ್ಣನಿಗೆತುಂಬಾಮಿಷಿಯಾಗಿ "ಪರ್ವಾಗಿಲ್ಲ ಮಾರಾಯ, ಸುಮಾರಾಗಿರಿಪೇರಿಕಲ್ಪಿದ್ದೀಯ?" ಎಂದುತಲೆದೂಗಿದರು. ನಾನು ಎಂ.ಎ ಪಾಸು ಮಾಡಿದಾಗಲೂಅಣ್ಣನಿಗೆಅಷ್ಟೇನೂ ಸಂತೋಷವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆಅದನ್ನೆಲ್ಲಾಅವರೂ ಸಾಧಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸ್ಕೂಟರ್ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಿಚ್ಚಿರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆಅದನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ್ದು ಅವರಜೀವನದಲ್ಲಿಅವರು ಸಾಧಿಸದ ಸಾಧನೆಯಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನಿಜಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಭಾವಂತನೇಇರಬಹುದುಎಂದುಅವರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿರಬೇಕು.

ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ಕೂಟರು ಸ್ಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಒಂದುರೌಂಡ್ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥ ಪೇಟೆವರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದಾಗಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿ ನಾನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ "ಅಲ್ಲೋ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಮಾನುಜೋಡಿಸುವುದು ಮರೆತುಇಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀಯಲ್ಲೋ, ಇದುವಾವತರರಿಪೇರಿ ನಿಂದು' ಎಂದುಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾಚದುರಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಅನೇಕ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು.

"ಅವೆಲ್ಲಾ ಬೇಡಾಂತ ಬಿಸಾಕಿ ಬದಲಿಗೆ ಹೊಸವನ್ನುತಂದು ಹಾಕಿದ್ದೇನಣ್ಣ. ಅಷ್ಟು ಸಾಮಾನು ಹಾಕದೆ ಮರೆತರೆ ಆ ಸ್ಕೂಟರ್‌ಓಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವ?" ಎಂದೆ. ಅಣ್ಣನಿಗೆಅನುಮಾನ! ಇವನ್ನುಎಲ್ಲಿಜೋಡಿಸುವುದುಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯದೆ ಮರೆತುಇಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಕಿದ್ದಾನೆಎಂದು.

ನಾನು ನನ್ನ ಪಳಪಳ ಹೊಳೆಯುವ ಸ್ಕೂಟರ್ ಮೇಲೆ ಓಡಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿತಡೆಯಲಾರದೆ ಶಾಮಣ್ಣಒಂದು ಮೋಟಾರು ಸೈಕಲ್ಲುತಗೊಂಡರು. ಅದರ ಹೃದಯಂಗಮಕತೆಗೂ ಅಣ್ಣನ ನೆನಪಿಗೂ ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಅದನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆಇವೆಲ್ಲ ಮೈಸೂರಿನ ನನ್ನ ಅಣ್ಣನ ನೆನಪಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ನಾನು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ನನ್ನ ಅಣ್ಣನ ನೆನಪುಗಳನೇಕವು

ಅಣ್ಣನ ವ್ಯಕ್ತ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಅಣ್ಣನ ನೆನಪುಗಳು. ಇದು ಹೇಗೆ ಅಣ್ಣನ ನೆನಪು ಎಂದು ಹೇಳಲಾರದ, ಆದರೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಅಣ್ಣನನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಂಥ ನೆನಪುಗಳು. ಸಂಶ್ಲೇಷಣಾಕ್ರಿಯೆಯೇ ಹಾಗೆ. ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಗೊಬ್ಬರದಿಂದ ಅದಕ್ಕೇ ಅರ್ಥಾತ್ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಹೂ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಗಿಡಮರಗಳು ಸಂಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಸೃಜಿಸುವಹಾಗೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಪರಿಭಾವಿಸಿದಾಗಲೇ ಎಲ್ಲ ಸೇರಿ ಒಂದು ಸಾವಯವ ಪ್ರತೀಕವಾಗುವುದು.

ಕೆ. ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ : ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಭಿನ್ನವಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವವರು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಪ್ಪಳಿಯಲ್ಲಿ 1938 ರಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಮತ್ತು ಹೇಮಾವತಿಯವರ ಹಿರಿಯ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಇವರ ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ., ಎಂ.ಎ., ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಲು ಇಚ್ಛಿಸದೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ಮೂಡಿಗೆರೆ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದರು.

ಕೃತಿಗಳು : ಸ್ವಗತ ಲಹರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕವನಗಳು, ಹುಲಿಯೂರಿನ ಸರಹದ್ದು, ಅಬಚೂರಿನ ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸು, ಯಮಳ ಪ್ರಶ್ನೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಸ್ವರೂಪ, ನಿಗೂಢ ಮನುಷ್ಯರು, ಕರ್ವಾಲೋ, ಚಿದಂಬರರಹಸ್ಯ, ಕಾಡು ಮತ್ತು ಕ್ರೌರ್ಯ, ಅಣ್ಣನ ನೆನಪು, ಅಂಡಮಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳ ಪ್ರವಾಸ, ವಿಸ್ಮಯ-ಭಾಗಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಕೂಟರ್‌ರಿಪೇರಿ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅಣ್ಣನ ನೆನಪು ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಬಿ.ಬಿ.ಎ., ಎರಡನೆಯ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ:

ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಪದ-2

(ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ)

ನಾಟಕ : ತಾಳೀಕಟ್ಟೋಕ್ಕೂಲೀನೇ - ಟಿ.ಪಿ. ಕೈಲಾಸಂ

1) ಪಾತೂತೌರ್ಮನೆ

2) ಸಾತೂತೌರ್ಮನೆ

3) ಯೋಧ್ಯವಾಣಿ

ಟಿ.ಪಿ.ಕೈಲಾಸಂ

:ಆಧುನಿಕಕನ್ನಡ

ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಕಂಡಅತ್ಯಂತ

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ

ನಾಟಕಕಾರರಲ್ಲಿಟಿ.ಪಿ.ಕೈಲಾಸಂಬಬ್ಬರು. ಕನ್ನಡರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆತಂದುಅದಕ್ಕೆ

ಹೊಸದೊಂದುಆಯಾಮವನ್ನುತಂದುಕೊಟ್ಟವರು. ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೇಲೆ ಕೈಲಾಸಂ ಅವರು ಬೀರಿರುವ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇಇವರನ್ನುಕನ್ನಡಕ್ಕೊಬ್ಬನೇ ಕೈಲಾಸಂ ಎಂಬ ಮಾತು ಹುಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು. ಕೈ, ಕೈಲಾಸಂ, ಗುಂಡೂಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ಇವರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರುತ್ಯಾಗರಾಜ ಪರಮಶಿವ ಕೈಲಾಸಂ. ಜನನ 1884. ತಂದೆತ್ಯಾಗರಾಜ ಪರಮಶಿವ ಅಯ್ಯರ್. ಇವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮುನ್ಸೀಫ್‌ರಾಗಿ ನಂತರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದರು. ಕೈಲಾಸಂ ಅವರುತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿ ನಂತರ ಲಂಡನ್ನಿನರಾಯಲ್‌ಕಾಲೇಜ್‌ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇವರಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯ ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರ. 17 ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳನ್ನು, 4 ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುರಚನೆ ಮಾಡಿರುವ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಳಿಕೆ ರಂಗ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾದುದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆಇವರಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆತುಂಬಾ ಪ್ರೌಢವಾಗಿತ್ತು. ಇವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನುಕುರಿತುಅನೇಕರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆ.ವಿ.ಅಯ್ಯರ್‌ಅವರ ಕೈಲಾಸಂ ಅವರ ಸ್ಮರಣೆ, ಜಿ.ಪಿ.ರಾಜರತ್ನಂಅವರ ಕೈಲಾಸಂ ನೆನಪು, ಕೈಲಾಸಂ ಕಥನ, ಅ.ರಾ.ಮಿತ್ರಅವರ ಕೈಲಾಸಂ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಲೇಬೇಕು.

ಕಾದಂಬರಿ : ಅಸ್ಪತ್ಯರು - ವೈದೇಹಿ: ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನ, ನಾಟಕ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಪ್ರಬಂಧ, ಅನುವಾದ - ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿರುವವರು ವೈದೇಹಿ ಅವರು. ವೈದೇಹಿ ಇವರಕಾವ್ಯನಾಮ. ಇವರ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರುಜಾನಕಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ. ಹುಟ್ಟಿದ್ದುಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಕುಂದಾಪುರದಲ್ಲಿ. 1945 ರಲ್ಲಿ. ತಂದೆಐರೋಡಿ ವೆಂಕಟನರಸಿಂಹ ಹೆಬ್ಬಾರ್. ತಾಯಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕುಂದಾಪುರದ ಭಂಡಾರ್‌ಕರ್‌ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಕಾಂ., ಪದವಿ. 1968 ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಕೆ.ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿಅವರೊಡನೆ ವಿವಾಹ. ಪ್ರಸ್ತುತಉಡುಪಿಯ ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ ವಾಸ.

ತಮ್ಮ ಒಳಜಗತ್ತಿನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊರ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರು. ಮರಗಿಡಬಳ್ಳಿ, ಅಂತರಂಗದ ಪುಟಗಳು, ಗೋಲ, ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆಯಟಿಪ್ಪಣಿಗೆ, ಅಮ್ಮಚ್ಚಿ ಎಂಬ ನೆನಪು, ಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿಗಳು - ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳು. ಬಿಂದು ಬಿಂದಿಗೆ, ಪಾರಿಜಾತ, ದೀಪದೊಳಗಿನ ದೀಪ, ಹೂವಕಟ್ಟುವಕಾಯಕ - ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು. ಅಸ್ಪತ್ಯರು- ಕಾದಂಬರಿ.(ಸುಧಾ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ ನಡೆಸುವಕಾದಂಬರಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದಕಾದಂಬರಿ) ನೆನಪಿನಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತು, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಸಂಕೋಲೆಗಳು, ಸೂರ್ಯಕಿನ್ನರಿಯರು, ಮಲ್ಲಿನಾಥಧ್ಯಾನ, ಸೇಡಿಯಾಪು ನೆನಪುಗಳು-ಇತರೆ ಕೃತಿಗಳು. ಇರುವಂತಿಗೆ- ಇವರಅಭಿನಂದನಾಗ್ರಂಥ. ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು : ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯಅಕಾಡೆಮಿ, ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಅಕಾಡೆಮಿ, ನೃಪತುಂಗ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ವೈದೇಹಿಅವರಅಸ್ಪತ್ಯರುಕಾದಂಬರಿ ಜಾತಿಜಾತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಅಸ್ಪತ್ಯತೆಯಕಥೆಆಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಸಮುದಾಯದಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದೊಳಗಿನ ಹಲವು ಅಸ್ಪತ್ಯತೆಯ ಸ್ತರಗಳನ್ನು ಈ ಕೃತಿ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕುಂದಾಪುರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಕಾಲ್ಪನಿಕಕಿರುಕುಟುಂಬವೊಂದರಕಥೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಕುಟುಂಬಕಥನವಾಗುವಜೊತೆಗೆ ವಿಶಾಲ ಜಗತ್ತಿನ ಸಂಸಾರದ ಪ್ರತಿಮೆಯಾಗುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪ:

ಅವಧಿ: 3 ಗಂಟೆ

ಅಂಕಗಳು:80

1.ಎರಡು ಅಂಕಗಳ ಎಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು; $5*2=10$

(ಮೊದಲ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಗೆ ಕವಿತೆಗಳಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಕಥೆಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಲೇಖನಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು)

(ಎರಡನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಗೆ ನಾಟಕದಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಕಾದಂಬರಿಯಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು)

2.ಐದು ಅಂಕಗಳ ಎಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 6 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
 $6*5=30$

(ಮೊದಲ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಗೆ ಕವಿತೆಗಳಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಕಥೆಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಲೇಖನಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು)

(ಎರಡನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಗೆ ನಾಟಕದಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು, ಕಾದಂಬರಿಯಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು)

3.ಹತ್ತು ಅಂಕಗಳ 6 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು. $4*10=40$

(ಮೊದಲಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಗೆ ಕವಿತೆಗಳಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಕಥೆಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಲೇಖನದಿಂದ 1 ಪ್ರಶ್ನೆಕೊಡಬೇಕು.)

(ಎರಡನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಗೆ ನಾಟಕದಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು, ಕಾದಂಬರಿಯಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.)

(ವಾರಕ್ಕೆ 4 ಗಂಟೆ ಬೋಧನಾವಧಿ, ಪಠ್ಯಕ್ಕೆ 80 ಅಂಕಗಳು, ಇಂಟರ್ನ್ಯಲ್ ಅಂಕಗಳು: 20)

(ಇಂಟರ್ನ್ಯಲ್ ಅಂಕಗಳಲ್ಲಿ 10 ಅಂಕಗಳು ಟೆಸ್ಟ್, 10 ಅಂಕಗಳು ಅಸೈನ್ಮೆಂಟ್)

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು :

ಡಾ. ಎಂ.ಜಿ. ಮಂಜುನಾಥ್
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಹಾಸನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಹಾಸನ

ಸಂಪಾದಕರು:

ಡಾ. ಎಸ್.ಎಲ್. ಮಂಜುನಾಥ್
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ವಿಜಯಕಾಲೇಜು, ಜಯನಗರ,
ಬೆಂಗಳೂರು-560011

ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ವಿದ್ಯಾ
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು, ಅಬ್ಬಾಸ್‌ಖಾನ್‌ಕಾಲೇಜು,
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಬಿ.ಸಿ. ರಾಜಕುಮಾರ್
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ವಿಜಯಕಾಲೇಜು, ಆರ್.ವಿ. ರಸ್ತೆ
ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಮಹಾದೇವ ಆರ್ (ಸತ್ಯಮಂಗಲ ಮಹಾದೇವ)
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ ಸಂಜೆ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು,
ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-560020.